

Η ΝΕΟΤΑΙΑ

ΑΡ. ΦΥΛ. 51(02)
21 ΣΕΠΤ. 1940-Ε

Η Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικὸ Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις
καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὁροφῶς)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 51-21 Σεπτεμβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ Συνταγματάρχου & α. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μη-
μελητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικὸν) Δρ. 160-200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 80-100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » 40-50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀλφ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Ἀλφ. 1
Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικῶς Δικαίου (Δήμους, Κοινοτήτας) καὶ
Σχολικὰς Ἐφορίας ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΙΑ»

ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματεία Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνός

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ λήγει ἡ συν-
δρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς
τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποῦ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λήξιν
αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφή σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑπο-
χρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομὴν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διευ-
θύνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς
ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς
διευθύνσεώς των.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 53

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 22-721, 30-601, 30-602

ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ. Προστασία παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τῆς κορινθιακῆς σταφίδος.—Βελτιώ-
σις τῆς ποιότητος. Κοινὴ ἐναποθήκευσις τῆς σταφίδος.—Οἰνοποιήσις χλωρᾶς σταφίδος.—Δια-
φήμισις τῆς σταφίδος εἰς τὸ Ἑξωτερικόν καὶ τὸ Ἑσωτερικόν.

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ. Ὁ πλέον εὐθηνός, ὑγιεινός καὶ εὐγευστος ξηρὸς καρπὸς τῆς παγκοσμίου
γεωργικῆς παραγωγῆς.—Εἶναι πλουσιωτάτη εἰς σάκχαρον καὶ βιταμίνας.—Ἐχει μεγίστην θερ-
μαντικὴν δύναμιν.—Περιέχει μαγνήσιον, ἐνδεικνυόμενον κατὰ τοῦ καρκίνου, ἀλκαλικὰς οὐσίας
ὠφελίμους εἰς τὸ αἷμα, σίδηρον, ἅλατα κλπ. ὠφέλιμα εἰς τὸν ὄργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου.
Τρώγοντες κορινθιακὴν σταφίδα ἐξασφαλίζετε τὴν ὑγείαν σας, ἔχετε οἰκονομίαν καὶ ἐνισχύετε
τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν.

Ἡ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Ἡ γενική ἀπογραφή τὴν ὁποῖαν ἀπὸ ἑνα χρόνον ὀργανώνει ἡ ἀρμοδία κρατική ὑπηρεσία, πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ τὸν ἐρχόμενο μῆνα. Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ προπαρασκευαστική ἐργασία ἔγινε μὲ ὅλην τὴν ἐπιβαλλομένην πρόδλεψιν. Σαφείς, λεπτομερεῖς καὶ πρακτικαὶ ὁδηγίαι ἔχουν ἐγκαιρῶς διαβιβασθῇ εἰς ὅλους τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας τῆς Χώρας. Δὲν πρέπει δὲ ν' ἀμφιβάλλη κανεὶς ὅτι καὶ τὰ ἐκτελεστικά ὄργανα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνετέθη τὸ ἔργον, θὰ κάμουν τὸ καθήκον τῶν μὲ εὐσυνειδησίαν καὶ ἀκρίθειαν. Ἀπομένει μὲ τὴν ἰδίαν εὐσυνειδησίαν καὶ ἀκρίθειαν νὰ ἐκπληρώσουν τὸ ἰδικὸν τῶν χρέος καὶ ὅλοι οἱ πολῖται. Καὶ θὰ τὸ ἐκπληρώσουν, εἴμεθα βέβαιοι, φθάει νὰ ἔχουν ἀντιληφθῇ καὶ κατανοήσῃ καλῶς τὴν ἐξαιρετικὴν ἐθνικὴν καὶ κρατικὴν σημασίαν τοῦ.

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1920 ἡ κοσμογονία τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἐποικίων ἐπέφερε μεταβολὰς ριζικὰς εἰς τὴν δημογραφικὴν, τὴν παραγωγικὴν καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος. Ὑπῆρξεν ἀτύχημα ἐθνικὸν ἢ ἀποτυχία τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1928. Ἡκολούθησαν ἀπὸ τότε γονιμώτατα ἔτη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐθνικῆς δραστηριότητος. Καὶ καθ' ὅλον τὸ διαρρεῦσαν ἔκτοτε διάστημα δὲν ἐπαύσαμεν Κράτος καὶ Κοινωνία εἰς κάθε μας βῆμα καὶ κάθε μας προσπάθειαν νὰ προσκόπτωμεν εἰς τὴν ἑλλειψιν ἀσφαλῶν στατιστικῶν δεδομένων καὶ ἀριθμῶν. Δεκαοκτὼ ὀλόκληρα χρόνια ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἔξοδον τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν τῆς Μικρασίας, τῆς Θράκης καὶ τῆς μεσημβρινῆς Ρωσίας καὶ τοῦ Καυκάσου καὶ χωρὶς ἐν τῷ μεταξὺ νὰ παύσῃ οὐτε μίαν ἡμέραν ἡ συρροὴ παλινοστούτων Ἑλλήνων ἀπὸ ἄλλα σημεῖα τῆς διασποράς, δὲν γνωρίζομεν ἂν τὸ ἀνθρώπινον πληρῶμα τῆς Χώρας ἀριθμῆται εἰς 8 εἰς 7 ἢ εἰς 9 ἑκατομμύρια. Ἀβέβαιοι καὶ ἀνασφαλεῖς εἰναι οἱ ὁποιοί μας ὡς πρὸς τὴν ὅλην κίνησιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν φυσιολογικὴν του αἰσθησιν. Ἀβέβαια ἔξ Ἰσοῦ καὶ ὑποθετικά εἰναι τὰ ἀριθμητικὰ δεδομένα, τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐπαγγελματικὴν κατανομήν τοῦ πληθυσμοῦ, τὴν καλλιεργούμενην ἔκτασιν, τὸν τεχνικὸν ὀπλισμὸν τῆς γεωργίας, τὸν ἔμφυτον πλοῦτον, τὸν κτηνοτροφικὸν πληθυσμὸν. Ὑπολογισμοὶ λογικοὶ, πολὺ βάραιοι, ἐμφανίζουν τὴν Ἑλλάδα ὡς μίαν τῶν πλέον πυκνῶς κατοικημένων χωρῶν τῆς Εὐρώπης, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ ἐπὶ τοῦ ποσοστοῦ τῆς καλλιεργουμένης ἐπιφανείας. Λεῖπουν ὅμως οἱ βεβαιωμένοι ἀριθμοί, ποὺ θ' ἀπεδείκνυσαν, κατὰ τρόπον ποῦ νὰ μὴ ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησιν, τὴν ὁρρότητα καὶ τὴν ἀκρίθειαν αὐτῶν ὁπολογισμῶν.

Εἶναι φανερόν, πρέπει νὰ εἶναι δηλαδὴ φανερόν εἰς ὅλους, ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας κανένα κρατικὸν μέτρον, καμμία πολιτικὴ, εἴτε εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἀφορᾷ, εἴτε εἰς τὴν δημοσίαν ὑγιεινὴν, εἴτε εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀμυναν, εἴτε εἰς τὰ παραγωγικὰ προβλήματα τῆς Χώρας, δὲν ἔμπορεῖ νὰ εἶναι ἀσφαλῆς. Τὸ κράτος εἶναι ἕνα μεγάλο νοικοκυριό, μία σύνθετος ἐπιχείρησις. Ὅπως δὲ δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐργάζεται ἐπιτυχῶς μία ἐπιχείρησις, ἡ ὁποία δὲν ἔχει γνῶσιν τῶν στελεχῶν καὶ τῶν ἐργατῶν ποὺ διαθέτει, τῶν τεχνικῶν τῆς μέσων, τῶν πρώτων ὀλῶν καὶ τῶν κατεργασμένων προϊόντων, ἔτσι καὶ ἡ μεγάλη ἐπιχείρησις, τὸ Κράτος, δὲν ἔμπορεῖ νὰ ζῇ καὶ νὰ δρᾷ εἰς τὰ τυφλά, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἐπακριθῶς καὶ λεπτομερῶς τὴν ἔμφυχόν του δύναμιν, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ προσόντα αὐτῆς τῆς δυνάμεως καὶ συγχρόνως τὸ ποσὸν καὶ τὴν ποιότητα τῶν ὀλικῶν μέσων ποὺ ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ ἀκριθὴς στατιστικὴ θεωρεῖται καὶ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἀπαραίτητον στοιχεῖον, χωρὶς τὸ ὁποῖον κάθε πολιτικὴ ἐνέργεια εἶναι καταδικασμένη νὰ ἐπιχειρηθῇ χωρὶς ἀσφάλειαν, χωρὶς βεβαιότητα, εἰς τὴν τύχην, εἰς τὸ σκότος, εἰς τὸ κενόν.

Ἡ στατιστικὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὑπόθεσις πολὺ νέα καὶ κατ' ἀνάγκην πτωχὴ καὶ ἑλλιπής. Θὰ ἦτο δὲ ἀδίκον νὰ αἰτιάται διὰ τοῦτο κανεὶς, ἢ νὰ κατηγορῇ τὸ Κράτος καὶ τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀπλοῦστα διότι δὲν ἔμπορεῖ νὰ νοηθῇ στατιστικὴ πλήρης καὶ ἀκριθὴς, χωρὶς τὴν προϋπόθεσιν μιᾶς πλήρους καὶ ἀκριβοῦς ἀπογραφῆς. Ἐφ' ὅσον ἡ ἀπογραφή τοῦ 1928 ἀπέτυχεν, ὅλη ἡ ἔκτοτε συντελεσθεῖσα εἰς τὸ στάδιον τῆς στατιστικῆς ἐργασίας ἦτο ἐπόμενον νὰ οἰκοδομηθῇ ἐπὶ σφαλέρων καὶ ἀνακρι-

βῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον δεδομένων. Διότι καὶ ἀκριθὴ καὶ πλήρη ἂν συνέβαινε νὰ εἶναι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα κατ' ἔτος συνεκέντρωνεν ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία—πράγμα ποὺ κανεὶς δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐγγυηθῇ—πάλιν ἡ εἰκόμ τὴν ὁποῖαν μᾶς δίδει περὶ τῆς δημογραφικῆς καὶ τῆς παραγωγικῆς καταστάσεως τῆς Χώρας δὲν ἔμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἐσφαλμένη καὶ ἑλλιπής, ἐφόσον ἐσφαλμένα καὶ ἑλλιπῆ ἦσαν τὰ δεδομένα τῆς ἀπογραφῆς ἐπὶ τῶν ὁποῖων ἐστηρίχθη ὅλη αὐτὴ ἡ ἐργασία. Ἡ πείρα, ἐξ ἄλλου, διδάσκει ὅτι τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῆς τρεχούσης στατιστικῆς εἶναι ἀνθρώπινως ἀδύνατον νὰ εἶναι ποτὲ πλήρη οὔτε καὶ εἰς χώρας ὅπου ἡ κρατικὴ ὁργάνωσις εἶναι πολὺ τελειότερα. Διὰ τοῦτο ἐκρίθη ἐπ' ἀναγκας, ὅπως ἡ γενικὴ ἀπογραφή ἐπαναλαμβάνεται εἰς πᾶσαν χώραν τοῦλάχιστον κατὰ δεκαετίαν. Εἰς τὴν ἰδικὴν μας περίπτωσιν, ἐφόσον κοινὴ εἶναι ἡ ὁμολογία ὅτι ἡ στατιστικὴ τοῦ 1928 ἀπέτυχε, δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνεταί λόγος περὶ ἐπαναλήψεως ἀλλὰ περὶ ἀρχῆς. Ἐνδιαφέρει ἐπομένως ἡ ἀρχὴ αὕτη νὰ ἐπιτύχῃ. Νὰ εἶναι δηλαδὴ πιστὴ, ἀκριβολόγος εἰς τὸ ἀκρότατον, λεπτομερειακὴ καὶ τελεία. Πρὸς τοῦτο, φυσικὰ, δὲν ἀρκεῖ οὐτε ἡ ἀριότης τῆς ὁργανώσεως, οὐτε ἡ σαφήνεια τῶν ὁδηγίων, οὐτε καὶ ἡ εὐσυνειδητὸς συμμόρφωσις πρὸς τὰς ὁδηγίας αὐτὰς τῶν ἐπιφορτισμένων μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀπογραφῆς ἀρχῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Χρειάζεται κατὰ πολὺ περισσότερο. Χρειάζεται δηλαδὴ καὶ πρόθυμος θέλησις καὶ εὐσυνειδησία ἀπὸ μέρους τῶν ἀπογραφωμένων. Αἱ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ ἔχουν βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ ἐλέγχουν καὶ θὰ ἐλέγχουν, ὡς οφείλουν ἀλλωστε, τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ παραδίδουν οἱ ἀπογραφόμενοι. Αἱ δυνατότητες ὅμως τοῦ ἐλέγχου κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ ἀπεριόριστοι. Διὰ τοῦτο ἐπιμένομεν εἰς τὴν καλὴν θέλησιν καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν τῶν ἀπογραφωμένων. Ἐδῶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπερνηκηθῶν δύο φοδερὰ κακὰ. Ἡ προκατάληψις καὶ ἡ διαισθηματικότητα. Ἐνα ἀπὸ τὰ στίγματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους εἶναι τὸ ὅτι δὲν κατάρθωσε, καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα τῆς υπάρξεώς του, νὰ ἐμπνεύσῃ ἀρκετὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς πολλὰς του καὶ νὰ ἐκρίσῃ τὴν παλαιάν, τὴν ἐνοτικὴν δυσπιστίαν τοῦ λαοῦ, τὴν κληρονομημένην ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, πρὸς πᾶν μέτρον τείνον εἰς τὴν πιστοποίησιν καὶ ἐξακριβώσιν τῶν στοιχείων τῆς περιουσιακῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς του καταστάσεως. Ἀλλὰ τὸ σημερινὸν ἐθνικὸν Κράτος, δι' ὅλης τῆς ἐπὶ τετρατετασίαν πολιτείας του, ἔδωκεν ἀρκετὰ δείγματα εὐθύτητος καὶ εὐλκρινείας εἰς τὰς σχέσεις του μὲ τὸν λαόν, ὥστε νὰ δικαιούται ν' ἀπαιτῇ ἐμπιστοσύνην πολὺ μείζονα ἐκείνης τὴν ὁποῖαν οὗτος ἐξεδήλωνε πρὸς τὸ παλαιὸν Κράτος τῶν κομμάτων καὶ τῶν δημοκόπων. Ἰσχύει ἀλλωστε πάντοτε ἡ σαφὴς καὶ κατηγορηματικὴ διαβεβαίωσις τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἡ γενομένη ἅμα τῇ προκηρῶξιν τῆς ἀπογραφῆς καὶ συμφωνίας πρὸς τὴν ὁποῖαν οὐδὲν ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα θέλει συγκεντρώσῃ ἡ ἀπογραφή πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ φορολογικοῦς ἢ ἄλλους παραπληροῦς σκοποῦς. Τοῦτο ἀποκλείεται ἀλλωστε καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἀκόμη τὸν μηχανισμόν τῆς ἀπογραφῆς. Ἐπομένως κάθε ἐκδηλώσις δυσπιστίας ὡς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἦτο ἀδικαιολόγητος, ἀδίκος καὶ πρὸ πάντος βλαπτικὴ διὰ τὰ άτομα καὶ τὸ σύνολον. Διότι θὰ ὠδήγῃ εἰς τὴν ἀποτυλίαν ἐνὸς χρησιμωτάτου ἐθνικοῦ ἔργου, διὰ τὸ ὁποῖον κατεβλήθη καὶ ἐργασία πολλὰ καὶ δαπάναι, αἱ ὁποῖαι κατ' ἀνάγκην θὰ ἔπρεπε νὰ καταβληθῶν ἐκ νέου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόληψιν τῶν ἀριθμῶν, τὸν διαισθηματικὸν φόβον τοῦ μετρήματος, ἀναμένομεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν λαόν νὰ μὴ διαφεύσῃ τὴν πεποίθησιν ποὺ δικαιούμεθα νὰ ἔχωμεν εἰς τὴν διασυχὴ καὶ φωτεινὴν του κρίσιν καὶ εἰς τὴν εὐφύαν του. Εἰς ὅλην τὴν ὀφῆλιον ὅλοι οἱ λαοὶ ἀπογράφονται καὶ ἀριθμοῦνται καὶ κανεὶς δὲν ἐδυστοχῆσεν ἀπὸ αὐτὸ. Εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν παρόμοιοι γελοῖοι καὶ ἀνόητοι φόδοι, ὑπολείμματα σκοτεινῶν αἰώνων καὶ βαρβαρότητος, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχουν θέσιν εἰς τὴν φωτεινότεραν γῆν τοῦ Κόσμου.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες, παραδίδοντες εἰς τὰς ἐποπτευούσας τὴν ἀπογραφὴν τοῦ Ὀκτωβρίου ἀρχὰς τὰ δελτία, συμπληρωμένα μὲ τὰ αἰτούμενα στοιχεῖα, ἂς γνωρίζουν ὅτι ἐκτελοῦν ὀψλητὴν ἐθνικὴν ὑπηρεσίαν. Ἀς γνωρίζουν δὲ βοηθοῦν τὸ ἀνανεωμένον Ἑθνικὸν Κράτος νὰ συνεχίσῃ μὲ πληρεστέραν γνῶσιν καὶ μὲ μεγαλειτέραν σταθερότητα καὶ ἀσφάλειαν τὸν μέγαν ἀγῶνα τῆς ἑλληνικῆς ἀναπλάσεως.

ΣΤΟ ΛΟΦΟ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

“Ονειρο ή ‘Ελλάδα, δνειρο πάντα, μά περισσότερο τώρα πού τά δειλινά είναι μελιχρά, ή ατμόσφαιρα νοτισμένη, τά χρώματα τών λουλουδιών έντονώτερα, τά άρώματά τους λιπόθυμα και στά νερά άπλώνονται οί μουνιές άποχρώσεις του φθινοπωρινού ουρανού.

“Ονειρο και ένα ταξίδι στη Ζάκυνθο, πού την τραγουδούν χίλια στόματα, την ύμνολογούν τά βουνά, τ’ άστρα, ή θάλασσα, οί κάμποι. “Όλα έχουν όμορφιά κι’ ευγένεια, όλα έντονη τη σφραγίδα της άρχοντιάς με ζωντανό στέφανο την ιστορία και τις άναμνήσεις.

“Από την παλαική πλατεία πού ξεκινούμε γιά νά κάνουμε ένα γύρο στό νησί μās άτενίζει ή προτομή του Σολωμού με την συγκινητική έπιγραφή πού έχάραξε ή άδελφική στοργή: «Στή γή τη μητρική τά δοξασμένα όστα σου ύπνο γλυκύτατο ως κοιμούνται, άδελφέ. Κάλιο έδώ παρά εις τά ξένα. “Ο άδελφός του Δημήτριος μετεκόμισεν εις την πατρίδα και συνώδευσε τά αγαπητά κόκκαλα του άειμνήστου».

Βγάζουμε τά κατέλλα περνώντας μπρός από την προτομή και χανόμεστε στους γραφικούς δρόμους της Ζακύνθου, στίς ροüγες και τά καντούνια με τά άνθοστόλιστα σπίτια. Τό αυτοκίνητο τρέχει και παληές έκκλησίες και άρχοντικά προβάλλουν και χάνονται στίς καμπές τών δρόμων. Άφήνουμε πίσω την πολιτεία και σέ λίγο αντικρύζουμε τόν “Αγιο Γεώργιο τών Φιλικών, πνιγμένο στην πυκνή βλάστησι και σέ μιά από τις γραφικώτερες τοποθεσίες του νησιού. Μιά έπιγραφή στην είσοδο μās λέγει ποιοί “Ελληνες ώρκίστηκαν έδώ κάτω από την πνοή της Φιλικής ‘Εταιρείας, νά δώσουν τά πάντα γιά την άνάστασι του γένους: ό Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ό Πετμεζάς, ό Γρίβας, ό Διονύσιος Ρώμας, ό Στεφάνου, ό Διονύσιος Βαρδάνης.

“Ανεβαίνουμε τώρα κατά την Πόχαλη και ή θέα γίνεται όλοένα μαγευτικώτερη. Μερικοί Ζακυνθινοί με τά πόδια κρεμασμένα στο φοβερό θάραθρο πού χάνει κάτω άριστερά μένουν χαμένοι «στο δνειρο του πελάγου και του ουρανού». Λίγο παραπάνω είναι τό βενετσιάνικο κάστρο, διατηρημένο αρκετά καλά πού σήμερα χρησιμοποιείται ως σηματογράφος. Οί “Αγγλοι στά χρόνια πού κατείχαν την Ζάκυνθο μαζί με τά άλλα “Επτάνησα, είχαν λιθοστρώσει τό δρόμο πού φέρνει στο κάστρο και έτσι τό Ιππικό και τό πυροβολικό τους μπορούσε νά φθάνη ως την είσοδο.

“Όρες όλόκληρες μπορεί νά όνειροπολή κανείς έδώ πάνω σ’ αυτή την μοναδική ταράτσα, ό ξένος όμως έχει νά πραγματοποιήση ένα προσκύνημα, πού είναι καθήκον σέ κάθε “Ελληνα. “Αρχίζουμε νά κατεβαίνουμε, αφήνουμε άριστερά τό σπίτι του όνο-

μαστού άρχιεπισκόπου Ζακύνθου Διονυσίου Λάτα και φθάνουμε στο σημείο πού μās περιμένει τό αυτοκίνητο. Βάζουμε μπρός τη μηχανή και οί ρόδες αρχίζουν νά κυλούν πάλι στον ώραίο δρόμο, ενώ σάν κορδέλλα ξετυλίγεται άριστερά και δεξιά τό πράσινο δράμα. Γυναίκες ντυμένες μ’ επιμέλεια, καθάλλα στους γαϊδουράκους έπιστρέφουν από τά κτήματα και κάπου κάπου κανένας χωρικός με τό ραβδί στους ώμους, περνά σιγοτραγουδώντας. Μιά θάλασσα πράσινων κορυφών σκύδει στο άνάλαφρο αέρα κι, φθάνουμε στο λόφο Στράνη, κατάφυτο και όλοπράσινο. “Ενα σπιτάκι ύψώνεται άνάμεσα στίς συστάδες τών δένδρων. Κατέχει τό γύρο πού κατείχε τό σπίτι του Σολωμού, αλλά δέν είναι τό ίδιο. Τό κατέρριψαν οί σεισμοί και στά θεμέλια του ύψώθη ένα καινούργιο σπίτι. “Η θέσις όμως από την όποία ό Σολωμός, άκούοντας τόν βρόντο τών κανονιών από τό Μεσολόγγι έγραψε τόν ύμνο στην “Ελευθερία και τους “Ελευθέρους Πολιορκημένους είναι πάντα ίδια. Κάτω από δύο τεράστια πουρνάρια, στο άκρο του λόφου, ένας πάγκος δίνει τό σημείο πού εκάθητο ό Σολωμός. Σ’ ένα από τά δύο δένδρα μιά πινακίς βεβαιώνει τό γεγονός.

“Αλλά Θεέ μου, τί θέα είναι αυτή από τό λόφο Στράνη! Κάτω, σέ άφάν-

ταστο βάθος, άπλώνεται σάν πολύχρωμο χαλί ή κάμπος της Ζακύνθου πού τόν στολίζουν τά λευκά σπιτάκια με τις έκκλησίες και τό άπαραίτητο και γραφικό ύψηλο καμπαναριό, άπέναντι φαντάζει ή θάλασσα σάν μιά θολή γάλα, πέρα δεξιά άνατείνουν την κομψή των διαγραφή τά βουνά της Ζακύνθου και από πίσω φθάνει τό γλυκό τραγούδι τών κυπαρισσιών και τών πλατάνων. “Απόκοσμος βασιλεύει γαλήνη, μέσα στην όποία άνατέμνει κανείς την ψυχή του και άτενίζει τά μεγάλα όράματα.

Σ’ αυτήν έδώ τη θέσι σέ κάποια ώρα πού ή ψυχή έσπάρταρε και τό κοντύλι έχάρασε τους στίχους:

“Εσθη” ό έρωτας χορό με τόν ξαν-
[θόν “Απρίλη
κι’ ή φύσις ηδρε την καλή και τη
[γλυκειά της ώρα,
και μέσα στη σκιά πού φούντωσε
[και κλειθροσιές και μόσχους,
άνήκουστος κελαϊδισμός και λιπο-
[μισμένος.

έπληοίασε τόν Σολωμό ό ύμνός της του Λάμπρος και τοüπε ότι του είχε φτιάσει πιτσούνια και έπρεπε νά σηκωθεί νά φάη.

—“Οχι άπάντησεν ό Σολωμός, και έδειξε κατά τό Μεσολόγγι: Αύτοί δέν έχουν ούτε ψωμί.

Χρ. Έμμ. “Αγγελομάτης

«“Η “Οργάνωσις είναι έθελοντική και εάν ηλθαν εις αυτήν όλα τά παιδιά της “Ελλάδος, είναι διότι τό ηθέλησαν και πρέπει νά μείνη έθελοντική διότι εις την “Ελλάδα αυτό έχει άξίαν, εκείνο δηλαδή τό όποιον κάνει ό “Ελλην τό κάνει έθελοντικώς.

»“Αμα ξεκινήσετε από αυτό τό πρᾶγμα, θα ιδήτε ότι ή όλη έκπαίδευσις πρέπει νά στηρίζεται επάνω εις την έξαψιν του ζωηρού ενδιαφέροντος του παιδιού. “Ανία και άνιαρά διδασκαλία δέν πρέπει νά ύπάρξη, άλλ’ όλα εκείνα τά πράγματα πού κάνουν τό παιδί νά χαίρεται. “Αν τό παιδί δέν πρόκειται νά κάνη εύχαρίστως εκείνο πού τό βάζετε νά κάνη, θα σās φύγη και τότε τό πολύ - πολύ είναι νά του βάλετε άπουσία, αλλά τότε θα τό καταστρέψετε και ως μαθητήν. Πρέπει νά κινήται ζωηρά τό ενδιαφέρον του και μη σās φύγη ποτέ αυτή ή έννοια, διότι έχω παρατηρήσει ότι πολλές φορές πού γίνεται διδασκαλία από καθηδρας τό μισά παιδιά κοιμούνται. “Εάν δέ πρόκειται περί σκαπανέων θα πάθετε νίκες. Δέν έχετε ένώπιόν σας στρατόν, έχετε νά κάνετε άνατροφήν παιδιού. Αύτην την ώραν της έκπαιδεύσεως τό παιδί πρέπει νά την θεωρή ως την καλλιτέραν διασκέδασιν πού έχει νά κάνη την έβδομάδα».

I. ΜΕΤΑΞΑΣ

(“Απόσπασμα από τόν λόγον του εις την Β’ Διάσκεψιν τών Περιφερειακών Διοικήτών).

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΚΑΙ Η ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ΚΥΡΙΩΣ

ΚΑΙ ΠΡΟ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Είς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύεται Νόμος περί Ἰδιωτικῶν Σχολείων, Φροντιστηρίων καὶ Οἰκοτροφείων.

Σχετικῶς μετὰ τὰ λαμβανόμενα μέτρα, βάσει τοῦ νέου τούτου Νόμου, ὁ Ἀρχηγὸς προέβη εἰς τὰς κάτωθι ἀνακοινώσεις).

«Εἶναι γνωστὴ ἤδη ἡ μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἐνὸς διὰ τὴν ὀριστικὴν καὶ συγχρονισμένην ρύθμιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ συγχρόνως τοῦ ἠθικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας μετὰ τὴν συστηματοποίησιν τῶν προσπαθειῶν εἴτε κρατικῶν εἴτε ἰδιωτικῶν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν.

» Καὶ πρῶτον: Εἰς τὴν ὅλην ρύθμισιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων χωροῦσα ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις λαμβάνει πρόνοιαν διασφαλίζουσαν καὶ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως εὐρυθμοτέραν λειτουργίαν τῶν Ἰδιωτικῶν Σχολείων.

» Καὶ τοῦτο διότι τὰ σχολεῖα ταῦτα ἀποτελοῦν τὸ ἕτερον σκέλος, ἔστω καὶ σχετικῶς μικρόν, τῆς ὅλης ἐν τῷ Κράτει ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως.

» Λαμβάνεται οὕτω μέριμνα διὰ τὴν ἐνδελεχὴ παρακολούθησιν καὶ ἐποπτείαν τῶν Ἰδιωτικῶν Σχολείων καὶ διὰ τὴν πλήρη διασφάλισιν τῆς ἀπαραιτήτου εἰλικρινοῦς συνεργασίας μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ἡ ὁποία διατάσσεται συνήθως, λόγω ἰδίως οἰκονομικῶν διαφορῶν.

Πρὸς τὸν ἀνώτερον προορισμὸν

» Ἐκαστὸς τῶν ἀποτελούντων τὰ στελέχη τοῦ ἰδιωτικοῦ σχολείου, ἥτοι ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ διευθυντὴς καὶ τὸ διδακτικὸν προσωπικόν, θὰ ἔχουν πρὸ αὐτῶν καθαρὸν τὸν δρόμον τῆς δράσεως τῶν μετὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐθύνους τῶν, ἀλλὰ καὶ ὅλοι μαζί ὡς εἰς ἄνθρωπος θὰ τείνουν νὰ ἐκπληρώσουν τὸν ἀνώτερον προορισμὸν τοῦ σχολείου.

» Μόνον οὕτω θὰ καταστῇ δυνατόν νὰ συμβάλῃ πραγματικῶς παραλλήλως πρὸς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν καὶ ἡ ἰδιωτικὴ εἰς ὅλον τὸ Ἐθνικὸν ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

» Καὶ τὸ Κράτος προσπαθεῖ νὰ ἐνι-

σχύσῃ τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα οἰκονομικῶς ἀφοῦ παραχωρεῖ εἰς αὐτὰ τὰ 40 % τῶν εἰσπραττομένων ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐκπαιδευτικῶν τελῶν.

Νυκτερινὰ καὶ Κυριακάτικα Σχολεῖα

» Δεύτερον: Ὡς πρὸς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ καὶ μάλιστα τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ, ἔχει ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἤδη λάβει μέτρα εἰς μεγάλην ἑκτασιν δι' ἰδρύσεως εἰδικῶν νυκτερινῶν καὶ Κυριακάτικων σχολείων.

» Μέχρι τινὸς καὶ διάφορα σωματεῖα προσέφερον τοιαύτην ὑπηρεσίαν. Ἀλλ' εἶναι ἀληθές ὅτι αὕτη ἦτο ἀσυστηματοποίητος καὶ ἀνεξέλεγκτος καὶ δι' αὐτὸ ἐνίστε ἐπικίνδυνος.

» Διὰ τοῦτο ἡ ὑπὸ Σωματείων — δι-οικουμένων ὑπὸ ἀξιεπαίνων πολιτῶν —

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΥΕΩΣ

Ἡ ἐγγραφή μελῶν εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. δὲν πρέπει νὰ γίνεται διὰ τῆς πίεσεως, ἀλλὰ διὰ τῆς πειθοῦς, τῆς διαφωτίσεως καὶ τοῦ προσεταιρισμοῦ τῶν ψυχῶν.

Αἱ σχέσεις τῆς Ε. Ο. Ν. μετὰ τοῦ σχολείου πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἐγκάρδιοι. Μεταξὺ Ε. Ο. Ν. καὶ σχολείου ἐπιβάλλεται στενὴ συνεργασία, διότι αὕτη ἀποτελεῖ συστατικὸν ἀναγκαῖον.

προσπάθεια θὰ ἐνισχυθῇ, θὰ εἶναι ὁμῶς καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν συντονισμένη πρὸς ἀσφαλεστέραν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ. Ἀλλὰ κυρίως τὴν ἐργασίαν ταύτην θὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἐθνικὴ Ὁργάνωσις Νεολαίας καὶ αἱ ἐκπαιδευτικαὶ ἀρχαί.

» Τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς προσπαθείας τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐντελῶς ἐξαιρετικῆς σημασίας καὶ τὰ ἀποτελέσματα δὲν θὰ βραδύνουν νὰ καταφανοῦν, διὰ τῆς ἀσφαλοῦς ἐντὸς ἐλαχίστων ἐτῶν μειώσεως τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἀναλφαβητῶν ἐν τῷ Κράτει ἡμῶν.

Τὰ Ἰδιωτικὰ Οἰκοτροφεῖα

» Ἐν ἄλλο κεφάλαιον εἰς τὸν νόμον αὐτὸν περιλαμβάνει τὸ ζή-

τημα τῶν Ἰδιωτικῶν Οἰκοτροφείων.

» Τὸ Κράτος θέλει νὰ εἶναι βέβαιον ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ὕγιεινῆς διαμονῆς καὶ ὕγιεινῆς διατροφῆς καὶ ἀκόμη ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἐξησφαλισμένοι οἱ νέοι, τοὺς ὁποῖους οἱ γονεῖς ἐμπιστεύονται δι' ὅλον δὴποτε λόγον εἰς τὰ Ἰδιωτικὰ Οἰκοτροφεῖα.

» Τέλος τὸ περὶ Φροντιστηρίων κεφάλαιον τοῦ νόμου αὐτοῦ εἶναι ἐπίσης σοδαρόν.

» Ἀλλοτε ὁ καθεὶς, χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ, χωρὶς νὰ ζητῇ τὴν ἀδειαν κανενός, ἦτο ἐλεύθερος ἢ νὰ συγκεντρῶνῃ μαθητὰς καὶ νὰ κάμνῃ μαθήματα ὁμαδικὰ ἢ νὰ πηγαίνῃ ἐλεύθερος εἰς τὰς οἰκογενεῖας καὶ ἀσύδοτος καὶ ἀνεξέλεγκτος διὰ τὴν ταυτότητά του, τὴν προέλευσίν του, τὸ παρελθόν του καὶ τοὺς ἐπιδιωκόμενους σκοποὺς ἀνελάμβανε νὰ διδάσκῃ μαθητὰς ὑπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς οἰκογενείας, καὶ ἐγένετο οὕτως εἰπεῖν ὁ πνευματικὸς καὶ ἠθικὸς λατρός τῶν νεαρῶν βλαστῶν τῆς οἰκογενείας.

» Στατιστικὴ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ, ἀλλ' ἐμμεθα βέβαιοι ὅτι πολλὰ εἶναι τὰ θύματα ἐκ τῆς τυφλῆς αὐτῆς ἐμπιστοσύνης καὶ πολλοὶ εἶναι αἱ οἰκογενεῖαι αἱ ὁποῖαι ἐθρήνησαν τὴν καταστροφὴν, πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν, τῶν τέκνων τῶν ἀπὸ τὴν ἀσοδοσίαν αὐτῇ.

» Ἡ μόρφωσις καὶ ἐν γένει ἡ ἀγωγή τῶν παιδιῶν δὲν εἶναι μόνον εὐθύνη τῶν γονέων, ἀλλὰ κυρίως καὶ πρὸ παντός εὐθύνη τοῦ Κράτους, διότι τελικῶς εἰς βάρος αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔθνους θὰ καταλήξῃ οἰαδήποτε κακὴ κατεύθυνσις τῶν παιδιῶν.

» Τὰ Κράτος θέλει πολίτας συνειδητοῦς, φρονηματισμένους, ἀνθρώπους ἀνωτέρους, μετὰ χαρακτῆρα, ὀρθὸν νοῦν, θέλῃσιν ἰσχυράν, πατριωτικὴν, ἐτοιμοὺς νὰ θυσιάσουν τὸν ἑαυτὸν τῶν εἰς τὴν ὁλότητα τοῦ ἔθνους.

» Δι' αὐτὸ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀναλαμβάνουν τὸ ἔργον αὐτό, εἴτε εἰς τὰ σχολεῖα, εἴτε εἰς τὰ σπῆτια καὶ τὰς οἰκογενεῖας ἰδιαίτερος, θὰ εἶναι εἰς τὸ ἐξῆς γνωστοὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ θὰ ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα ἠθικὰ καὶ πνευματικά.

» Καὶ οὕτω ἡ μόρφωσις καὶ ἡ ἐν γένει ἀγωγή τῶν νέων δὲν δύναται νὰ εἶναι ἔργον τοῦ παντός ἐλεύθερον καὶ ἀνεξέλεγκτον.

Σελίδα 1

ΣΟΦΑ ΜΕΤΡΑ

Σελίδα 2

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣ(Ν)ΙΚΗΣ

Ἡ Διεθνὴς Ἐκθεσις Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία, ἀνοικταὶ καὶ ἀνοδιοργανομένη, θ' ἀνοίξῃ ἐντός ἀλλοῦ τὰς πόλεως τῆς, δίδει, ὑπὲρ πάν ἄλλο, μίαν ἐπὶ πλέον ἀντιμετώπιση καὶ ἐμπροσθέν μαρτυρίαν ὅτι ἡ Ἑλλάς, παρὰ τὰς μεγάλας ἐξωτερικὰς διαταραχάς, ἐπιθυμῇ καὶ δύναται, ὅχι μόνον νὰ κινήσῃ καὶ ν' ἀναπτύσσῃ διαρκῶς τὴν ἀκατάλυτον δραστηριότητά καὶ ζωτικότητά της ἐπὶ τοῦ εὐρύτερου πεδίου τοῦ ὁλοκαὶ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰς θέτῃ συγχρόνως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐμπνευσμένη καὶ χειραγωγούμενη ἀπὸ τὸν μεγάλον Ἀρχηγὸν τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἀνιστοῦται οὐδ' ἐπὶ στιγμήν τὸ ὑπερόκειν ἔργον τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς, ἀλλὰ τὸ συναντῶν ἡμέτερος, σταθερὰ καὶ θαυμαστικῇ, συγκεντρώνουσα καὶ διασπασομένη τὰς δυνάμεις τῆς, προχωρεῖ μὲ βήματα σταθερὰ καὶ μεγάλα εἰς τὸν δρόμον τῆς προκοπῆς καὶ τῆς δημοκρατίας. Ἀλλ' ἡ Μοῖρα τῆς, ἡ ὁποία δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἐγωιστικὴ, διότι ἤρριψε πάντοτε τὰ δῶρα τῆς δόξας καὶ τὰ ἐπέχειναι μέχρι τῶν ἀκοσμήτων ὁρίων τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος, τὴν ἔταξε καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, πρωτογενῆς εἰρήνης καὶ πολιτισμοῦ. Καὶ αὕτη ἀκριβὴς εἶναι ἡ κυρία ἐννοία τῆς Διεθνέως Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης, ὅποτι τὰς σημερινὰς ἰδίως περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Ἑλλάς, καθ' ἣν στιγμήν ἡ θύρα τοῦ πολέμου μαίνεται γύρω τῆς, ὅπως καὶ πάλιν τὴν λευκὴν σημαίαν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συνεργασίας ἐπὶ τῶν πυλῶν ἑνὸς λευκοῦ καθάρου καὶ φωτεινοῦ ναοῦ, τοῦ ναοῦ τῆς Ἐργασίας, καὶ ἐκθέσῃ τὰ θεῖα καὶ τοῦ λαοῦ εἰς τὴν δόξαν καὶ ὑγιεινὴν ἀμύλλαν τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Ἑλληνικὸς ἀλλοτρίως μὴ συγκλινόν καὶ ἀπερρηγνύμενον συναποθνήσκει τὸ βελύχον ἡμῶν τῆς δόξης καὶ ὁ φηλὴς προσποθῆναι, ποῦ συντελεῖται εἰς τὴν δευτέραν ποικιλομορφίαν του. Εἴθε νὰ τὴν αἰσθανθῶν καὶ νὰ τὸ ἐνισπνήσῃ καὶ οἱ ἄλλοι λαοί.

ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ ΤΩΝ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΤΩΝ

Πόσο δῶρα καὶ πόσο σημαντικὴ ἡ ἐνέργεια τῶν Φαλαγγιτιστῶν τῆς ὑποδιοικήσεως Νότου, ποῦ εἶχαν καλλιέργησιν οἱ αὐτοὶ καὶ ὅπου, ποῦ εἶχε τοῦτο τὴν διάθεσιν τοῦ. Ὅπως μόνος τοῦ τὸ εἶναι καλλιέργησις, μόνος τοῦ τὸ ἐθέρισαν, μόνος τοῦ ἐξορίσταν καὶ ἔγινε ἀλλοτρί, φῶς καὶ παρρησία. Καὶ τὸ μὲν φῶς καὶ παρρησία τοῦ εὐαγγέλιου, τὰ δὲ παρρησία τῶν ἐπὶ τὸν στρατόπεδον ἐλπίδας Μεταφάσας. Μετὰ τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἐνέργειαν οὐκ αὐτὴν ἐβελίξεν καὶ ἐβελίξεν, ἀλλὰ μίαν φορὰν, πόσο βελίξεν ἔχον νοήματα τὰ παιδείας ὅπως ὅπως μὴ τὰ μεγάλα συνθήματα ἔργασίας καὶ ἀλληλεγγύης ποῦ ἔχει κληροῖται ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ἡ Ὁργάνωσις καὶ πόσο καλὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ τὰ πραγματοποιεῖται.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΣΘΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Ἀρχηγὸς εἰς πρόσφατον συνάντησιν των.

Ἡ τελευταία: Μία δῶρα ἀπομνημονεύμα τῆς Πάρος. (Φωτογραφία Δορυφορική).

Τὸ τελευταῖον δεκάμημερον ὑπῆρξεν ἰδιαίτερος πλοῦσιον εἰς μέτρα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους. Ἡ ἀνάληψις τῆς πρωτοβουλίας διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀναλφαριθμητικοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας — χωρὶς νὰ παρακωλύῃ ἢ νὰ καταργῇ τὰς ὑπὸ ἄλλων ὁργανισμῶν καὶ ὑπηρεσιῶν καταβαλλομένας εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἀξιοπονητοὺς προσπάθειάς — ἐξασφαλίζει ἐνότητα προγράμματος καὶ κατευθύνσεων καὶ περιβάλλει μὲ τὸ κύρος τοῦ Κράτους τὸν τόσον σημαντικὸν πνευματικὸν αὐτὸν ἀγῶνα. Ἀπὸ τοῦ ἴδιον πνεύμα τῆς ἐνότητος κατευθύνσεων ἐν τῇ παιδείᾳ ἐμφερεῖται καὶ ὁ πρόσφατος νόμος ἐπερὶ ἰδιωτικῶν σχολείων, φροντιστηρίων καὶ οἰκοτροφείων, τοῦ ὁποίου τὴν δημοσίευσιν ἐκρίνεν ἀναγκαίαν νὰ ἐξαγγεῖται καὶ νὰ συνοδεύσῃ δι' ἰδιαίτερων του δηλώσεων ὁ Ἀρχηγός.

Ἡ ἰδέα τοῦ ἀμέσου καὶ ὁλοκληρωτικοῦ ἐλέγχου τῆς ἀγωγῆς τῶν νέων καὶ τῆς ἐνότητος τοῦ πνεύματος ἐν τῇ ἐκπαίδευσιν, ποῦ ἀποτελεῖ τὴν θεμελιωδέστεραν ἰσῶς τῶν ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους, εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἐνέπνευσε τὸν μνημονεύμεντον ἀνωτέρω νόμον. Ὅπως οὐδέποτε ὁ Ἀρχηγός, ἔχων λόγῳ τῆς πλουσίας βιωτικῆς του πείρας τὴν δύναμιν νὰ μὴ δελεάζεται ἀπὸ ἐντυπωσιακοὺς ριζοσπαστισμοὺς, ἐξέλεξε καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν σοφὴν ὁδὸν τῆς δημοκρατικῆς συντηρήσεως. Δὲν ἐμμήθη τὰς μεθόδους τὰς ἐφαρμοσθείσας ἀλλαχού καὶ δὲν κατήργησε τὴν ἰδιωτικὴν ἐκπαίδευσιν, ἀρκουθεῖς εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἐπ' αὐτῆς κρατικὸν ἔλεγχον καὶ ἐξασφαλίσας συγχρόνως ὑπὲρ αὐτῆς σημαντικὰς ὁλικὰς παροχὰς καὶ ἐνισχύσεις, αἱ ὁποιαὶ θὰ τὴν βοηθήσουν ἀσφαλῶς εἰς τὸ νὰ ἐπιτελῇ ἀποτελεσματικώτερον τὸ ἔργον τῆς. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὁ Ἀρχηγός δὲν παρέλειψε νὰ ἐξηγήσῃ καὶ πάλιν ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς μορφώσεως τῶν νέων γενεῶν, μακρὰν τοῦ ν' ἀποτελῇ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα καὶ καθήκον τῶν γονέων, κατὰ τὰς πεπαλαιωμένας ἀντιλήψεις, εἶναι ὑπόθεσις γνησιώτατα καὶ βασικώτατα ἐθνικῇ. Ὡς τοιαύτη δὲ μόνον ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς συνειδητοῦ καὶ ὑπευθύνου φορέως τῆς θελήσεως τοῦ ἔθνους, καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ ἐμπνευσιν καὶ κατευθύνσιν εἶναι δυνατόν ν' ἀσκηθῇ.

Τρίτον μέτρον, ὅχι μικρότερας σημασίας, ἀναγόμενον δὲ καὶ τοῦτο εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους, εἶναι τὸ ἀποθλέπον εἰς τὴν θεραπεσίαν τῆς ἀνάγκης τῆς καταρτίσεως ἐπαρκούς κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ συγκρότησιν ἐφημεριακοῦ κλήρου. Δὲν πρόκειται ἐδῶ ν' ἀσχοληθῶμεν μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ ζητήματος τῆς ἐκπαίδευσιν τοῦ κλήρου εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν καταρθώθῃ νὰ δοθῇ λύσις ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους. Θὰ εἰπῶμεν μόνον ὅτι ἀφ' ἧς αἱ νέαι βλῶντικαὶ συνθήκαι μᾶς ἐβγαλάν ἐξω ἀπὸ τὰ ἀπλά, εὐλογημένα, ἀλλὰ ἀνεπαρκῆ καὶ πεπερασμένα διὰ τὴν ποιητὴν ἐποχὴν μας, διὰ τὰ προβλήματα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς, πλαίσια τῆς ἡθογραφικῶς στερεᾶς θρησκευτικῆς ζωῆς, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ τύπου τοῦ ἱερέως, τοῦ ὁποίου τὰς ἐλλείψεις τῆς μορφώσεως ἀνεπλήρωνε τὸ γνησιὸν χριστιανικὸν ἥθος καὶ ἡ ἀπαρσάλευτος ἰσχυρὰ πίστις, ἔπαισε νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ρόλου του, ἡ πεινχρότης τῶν γνώσεων τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου ἀπέβη ὀδυνηρότατα αἰσθητῇ. Ἐξ ἄλλου καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκόμη ἡ στάθμην τῶν γνώσεων τοῦ ἱερέως δὲν ἔπαισε ποτὲ νὰ ὑπερέχῃ τοῦ μέσου δρου μορφώσεως τοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο, ἐφόσον βαθμιαίως ἀνῆρχετο ἡ στάθμην τῆς μορφώσεως τοῦ λαοῦ, τόσον ὀξύτερα ἀπέδεικνυν ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς ἡ αἰσθησις τῆς ἀντιθέσεως, ἡ ὁποία ἀπέρρεεν ἀπὸ τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον τῶν γνώσεων τοῦ κλήρου. Αὐτὴν τὴν ἀντινομίαν ἔρχεται νὰ θεραπεύσῃ ἡ ἰδρυσις ἐξ νέων ἱερατικῶν σχολῶν, εἰς τὰς ὁποίας θὰ φοιτοῦν ὑποχρεωτικῶς πρὸ τῆς χειροτονίας των οἱ ἐκλεγόμενοι ἐφημέριοι. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου καὶ προσθέτως διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐτέρων τριῶν ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν, καλύπτει κατὰ τὸν πλέον ἐπιτυχὴ τρόπον τὸ μέγα κενὸν τῆς ἀρτίας καταρτίσεως τῶν νέων, οἱ ὁποῖοι θ' ἀφιερωθῶν εἰς τὸ ἱερατικὸν στάδιον. Ἐξασφαλίζεται οὕτω εἰς τὴν στρατευομένην ὁρδόδοξον ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν ἐπαρκεία στελεχῶν εἰς ἀριθμὸν καὶ εἰς κατάρτισιν, πράγμα τὸ ὁποῖον — ἐὰν παραλλήλως δοθῇ ἡ ὀφειλομένη σημασία εἰς τὰ προσόντα τοῦ ἥθους καὶ τοῦ χαρακτήρος — καὶ τὸ παλαιὸν γόητρον τῆς Ἐκκλησίας θ' ἀνανέωση καὶ θὰ καταστήσῃ ταύτην ἀπολύτως κυρίαν τῆς πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς τῆς ἀποστολῆς.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Αἱ Φαλαγγίτισσαι Ἐάνθης κατεσκευάσαν αἱ ἰδίαί μίαν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ τὴν ἐπρόσφεραν εἰς τοὺς Ἀκρίτας. Νὰ ἐξάρωμεν τὴν σημασίαν καὶ τὸν συμβολισμόν ποῦ ἐνέχει ἡ προσφορά αὕτη; Τὸ αἰσθάνεται βαθύτατα κάθε Ἑλληνικὴ καρδιά. Τὰ χέρια τῶν συναγωνιστριῶν Ἐάνθης, ποῦ κατεσκευάσαν τὴν σημαίαν αὐτήν, ἐξέφραζαν ὅχι μόνον τὴν ἰδικὴν των πατριωτικὴν ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ τὸ ἐθνικὸν αἰσθημα τῶν νέων νεανίδων τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἡ προσφορά τῆς σημαίας αὐτῆς εἰς τοὺς Ἀκρίτας μας ὑπερέβαινε πολὺ τὴν ἐννοίαν καὶ τὴν ἑκτασίαν ἑνὸς δώρου ἥτο ἡ ἀπτή, ἡ κατηγορηματικὴ, ἡ ἐπίσημη, ἡ ἱερὴ διαβεβαίωσις καὶ ὁ ὅρκος ὅλων τῶν Νέων τῆς Ἑλλάδος, ὅτι στέκονται δίπλα εἰς τὴν στρατευομένην νεότητα ἑτοίμοι καὶ ἀποφασισμένοι νὰ ἐκτελέσουν μαζί τὸ ὑπέρτατον καθήκον πρὸς τὴν Πατρίδα.

Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ὁ Ἀρχηγός, τιμὴν μὲ τὴν ἐπισκεψὴν τοῦ τοῦ ναυτοφλαγγίτας τοῦ ἐλκάρου ποῦ ἐπὶ στρεφὲν ἀπὸ τὸν ἐκπαιδευτικὸν τοῦ πλοῦν, ἐβελίξεν μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐμπράκτως τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν ναυτικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Φαλαγγιτῶν. Ἡ δὲ ζωρὰ ἱκανοποίησις, τὴν ὁποῖαν ἐξέφρασε ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ταξιδίου, ἀποδεικνύει ὅτι οἱ Φαλαγγίται μας ἀνταποκρίνονται μ' ἐνθουσιασμόν καὶ ἀποφασιστικότητά καὶ εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦτο τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τὸ ἐφαρμόζουν πιστὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ. Καὶ αὕτην ἀκριβῶς τὴν ἐννοίαν εἶχεν ἐπίσης καὶ ἡ ζωρὰ ναυτικὴ ἐορτὴ ποῦ ἐγένετο εἰς τὴν ναυτικὴν βάση τῆς Ε.Ο. Ν. εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον τοῦ Ναυστάθμου, ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν βαθυμορφῶν Φαλαγγιτῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ γίνωνται αὐτοὶ οἱ ναυτικοὶ ἐκπαιδευτοὶ τῶν μελῶν τῆς Ὁργάνωσός μας εἰς τὰς οἰκίας περιφέρειας των. Χαίρετιζομεν μὲ ἰδιαίτερον χαρὰν τὰς πρώτας αὐτὰς θετικές ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι καταδεικνύουν μὲ πόσην προθυμίαν καὶ ἐνθουσιασμόν τὰ Ἑλληνοπόλεμά μας προσερχοῦνται, ὅπως ἦτο φυσικόν, εἰς τὸ γινώσκον, τὸ καὶ αὐτὸ Ἑλληνικὸν στοιχείον ἀκμῆς, δυναμείας καὶ πολιτισμοῦ, ποῦ ὑπῆρξε καὶ εἶναι πάντα ἡ θάλασσα.

ΕΝΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΗΣ ΕΚΑΛΗΣ

Δέν μπορώ νά ξεκαθαρίσω ποιά ή-
ταν ή πρώτη μου... άκουστική έντύ-
πωσις άπ' τό στρατόπεδο μόλις έφθα-
σα. Σκεφθήτε λίγο. Έκατόν έξήντα
κορίτσια... μ' ένα όργανο τό καθένα—
ένα ταμπούρλο, ένα πίφερο, μιά σάλ-
πιγγα—μπορείτε νά τό φαντασθήτε.
Έκατόν έξήντα κορίτσια, γιομάτα
ζωή, κέφι καί χαρά, πού πλημμυρί-
ζουν ένα άπέραντο γήπεδο. Προχω-
ρώντας στό κατωφερικό δρομάκι—ά-
φοū προηγουμένως έπέδειξα τό σχετι-
κά διαπιστευτήρια στόν... Κέρβερο
της εισόδου—σκέφτομαι τί χαρακτη-
ρισμό τάχα νά δώσω στό σύνολον αυ-
τό τοū χαρούμενου ντόρου καί της φα-
σαρίας πού πλημμυρίζει τό σύμπαν.
Φωνές, γέλια, χάχανα, καθώς βγαί-
νουν από τόσα στόματα μαζί, παίρ-
νουν την έκταση ενός πλατιού, αλλά
καί ευχάριστου συγχρόνως θαρούδου,
καί ύστερα, ταμπούρλα, σάλπιγγες,
πίφερα. 'Η γραφική γωνιά της Έκά-
λης πούναι προωρισμένη γιά τή μουσι-
κή έκπαίδευσι καί την άναψυχή τόσων
κοριτσιών, τραντάζεται δάάκερη...
Μά τό δρομάκι τελειώνει σέ λίγο.
Μπρός μου παρουσιάζονται οί πρώτοι
άντιπρόσωποι της έπίκειας αυτής «Ε-
δέμ»: Τρία κοριτσάκια, μ' ένα πίφερο
τό καθένα στό στόμα. Τό ένα άπ' αυ-
τά, όρθό, άκουμπημένο σ' ένα πεύκο,
μέ γυρτό λίγο τό ξανθόμαλλο κεφα-
λάκι φρατονάρει κάποιο έμβατήριο μέ
τό πιφερό του. Στά πόδια του ξαπλωμέ-
νες άλλες δυό τή μιμούνται σ' αυτή της
τήν προσπάθεια. 'Η εικόνα αυτή, έτοι
καθώς προβάλλει μπρός στό μάτια
μου, την ώρα τούτη πού ή φύσι δλόκλη-
ρη έχει πάρει τό άπαλό πράσινο χρώμα
πού παίρνει λίγο πριν άπ' τό δειλινό,
καθώς ό ήλιος, παγνιδίζοντας, λίγο
πριν πάη νά γύρη, ρίχνει τις τελευ-
ταίες του άχτίδες μέσα άπ' τά φύλλα
στή γή, στό κορμιά των δένδρων, στό
παιδικά κορμιά, έχει κάτι τό ειδυλλι-
ακό πού μέ καθηλώνει γιά μιά στιγμή
στή θέσι μου.

Ο θόρυβος έχει κοπάσει κάπως τώ-
ρα. Μόνο από μακριά, πότε από δώ,
πότε από κεί, μοδρύνονται μεμονωμέ-
νες προσπάθειες αποδόσεως κάποιου
έμβατηρίου, πότε μέ ταμπούρλα, πότε
μέ σάλπιγγες. Κί' επιτέλους τό βρί-
σκω. Νά ό χαρακτηρισμός πού ζητά-
γα: «'Αγγελοι σέ κάποιο άλλος της
'Εδέμ».

Τώρα καθισμένοι στή σκηνή της
στρατοπεδάρχιας, μπορώ άνενόγητα
νά άσχοληθώ μέ τό ρεπορτάζ μου.

Νά οί πληροφορίες πού συγκεντρώ-
νω, ένώ τά κορίτσια τοū στρατοπέδου,
συγκεντρωμένα γύρω στόν έκπαιδευτή
τους, παίρνουν τό άπογευματινό τους
μάθημα.

— Έχουμε έκατόν έξήντα κορίτσια
περίπου, σαράντα άπ' την κάθε 'Υπο-
διοίκησι Πρωτεύουσας, μού γνωρίζει
ή στρατοπεδάρχια. Κύριος σκοπός μας
είναι στό μήνα πού θά μείνουμε έδω
νά διοργανώσουμε μιά άρτία παιδική

μπάντα. 'Ελπίζουμε νά τό καταφέρου-
με, παρ' όλο πού ό καιρός είναι λί-
γος...

Κί' άληθινά, ό κόσμος πού παρα-
κολούθησε την μπάντα την ήμέρα πού
πήγαν καί πήραν τά κορίτσια άπ' τό
στρατόπεδο «'Ιωάννης Μεταξάς» έξε-
φράσθη μέ τόν πιο άνυπόκριτο ένθου-
σιασμό γιά τό άποτέλεσμα αυτής της
προσπάθειας).

— ... Έκ παραλλήλου όμως θέλου-
με νά προσφέρουμε λίγη άναψυχή στό
κορίτσια μας καί λίγη ξεκούρασι.

Κί' έν συνεχεία, μού λέει τό πρό-
γραμμα ζωής των κοριτσιών. Γιατί,

‘Η έπιστροφή από τό στρατόπεδον «'Ι. Μετα-
ξάς» των 600 θαλαγγιτισσών δοκιμών βαθμο-
φόρων της πρώτης άποστολής της Π.Δ.Θ.Π.

ά! όλα κι' όλα, ύπάρχει καί πειθαρι-
χία. Νάχουμε καί τό νοū μας.

Λοιπόν: 6 1/2 ήγετήρια, καί έν συ-
νεχεία άτομική καθαριότης, λίγη γυ-
μναστική, όμαδικός ύμνος της «προ-
σευχής της Θαλαγγιτισσής», έπαρσις
της σημαίας καί πρωινό ρόφημα. Κα-
τόπιν, καθαριότης σκηνών, μάθημα ά-
θλοπαίδιων, α' βοθειών, πολιτικής
διαφωτίσεως κ.λ.π.

Έπακολουθεί επιθεώρησις σκηνών,
ένα έλαφρό πρόγευμα καί ύστερα με-
λέτη μουσικής μέ τή βοήθεια τριών
έκπαιδευτριών.

Κί' έρχεται ή ώρα τοū φαγητοū. Τά
κορίτσια στρώνονται στό πελώρια τρα-
πέζια καί καταβροχθίζουν μέ όρεξι...
μοναδική τό μεσημεριανό τους, ένώ
ένδεκα άπ' αυτές (ένάλλάξ κάθε μέ-
ρα από μιά ένωμοτία) έκτελούν
χρέη... σερότόρων. Στρώνουν τρα-
πέζι, ξεστρώνουν, παρακολουθούν τό
μαγειρεύμα κ.λ.π.

1 1/2—3 1/2 ύμνος, μετά άμέσως τα-
κτοποίησις σκηνών, συγκεντρωσις στό
έστιατόριο γιά τό άπογευματινό καί
γραμμή γιά τό μάθημα ώς τις 6 1/2.

Μετά, όλα αυτά θά τά παρακολου-
θήσουμε μαζί. 'Αλλωστε τό μάθημα
δέν τελειώσει ακόμα καί έχουμε καιρό
νά ρίξουμε μιά ματιά στό στρατόπεδο.

‘Ανάμεσα στό πεύκα, στην ύγιεινό-
τερη τοποθεσία των 'Αθηνών, μέ ξε-
κούρασι, καλό φαί, άρχηγούς πού τά
λατρεύουν κυριολεκτικά, τί άλλο θά
περίμενε κανείς από μούτρακια πού
νά λάμπουν από ύγεια καί χαρά;

Οί σκηνοδρες τους καθαρές - καθα-
ρές μέ τή διακόσμησί τους την ιδιαίτε-
ρη ή κάθε μιά, καί μπρός στην είσοδο
μικρά κηπάκια, τεχνητά, άπομιμησι
τοū στρατοπέδου τους τό ένα, ή δη-
μιουργία φαντασίας τό άλλο.

Στό άλλο μέρος ή κουζίνα καί πλάι
τό έστιατόριο, στό ύπαιθρο αυτό.

Τώρα εκεί είναι συγκεντρωμένα τά
παιδιά πού άφοū τελείωσαν τό μαθη-
μά τους ζητούν ώρισμένες συμπληρω-
ματικές πληροφορίες άπ' τόν άρχιμου-
σικό τους. Λίγη ώρα άνάπαυσις. Τό
χαρούμενο πανθαμίονιο έπαναλαμβάνε-
ται.

Σέ λίγο συγκεντρωσις, μοίρασμα
των κοριτσιών κατά ένωμοτίας, καί
άμέσως, ήμερησία άναφορά καί όπο-
στολή σημαίας, όλα τακτικά, έπίσημα,
σάν νάμαστε σέ άληθινό στρατιωτικό
τιμήμα.

‘Η σημαία κατεβαίνει σιγά-σιγά,
ένώ οί σάλπιγγες ήχούν.

Τά κορίτσια διαλύονται αλλά γιά
νά τρέξουν όχι στό θρονατό τους τώρα,
μά στό τραπέζι. 'Ωρα φαγητοū. Με-
νού περίφημο (κάτι ξέρω άπ' αυτό
γιατί κατά γενικήν άπαιτήσιν έλαβα
καί έγώ μέρος): μακαρονάκια σάλ-
τα, σαρόδέλλες κουτιού, φρούτα.

Οί πιατέλλες μέ τό ψωμί διαδέχον-
ται άκατάπαντα ή μιά την άλλη. Τά
παιδιά καταβροχθίζουν ό,τι τους δι-
δουν ένώ σύγχρονα γελούν καί κρυ-
φοκουθενιάζουν. Μυστικά: 'Α, μπά...
Προετοιμασία της ψυχαγωγίας, ά-
πλούστατα. Πού θά πάν, ποιόν θά πει-
ράξουν, ποιό ποίημα θά άπαγγελθί
κ.λ.π.

Περνώντας άνάμεσα άπ' τά διάφορα
τραπέζια μού φωνάζουν:

— Είμεθα κατειθουσιασμένες έδω.

— ... Ποτέ δε φανταζόμαστε πώς
θά μπορούσαμε νά περιάμε τόσο ομο-
μορφα.

— ... Οί άρχηγοί μας μάς λα-
τρεύουν.

‘Επιτέλους ή ώρα της ψυχαγωγίας
φθάνει.

Τά παιδιά καθονται γύρω-γύρω
στην πλατειούλα πού σχηματίζεται
μπρός στό «μαγειρείο» καί... τό
γλέντε άρχίζει. Νά οās άπαριθμήσω
τά διάφορα νούμερα: 'Αμφιβάλλω άν
θά τά καταφέρω. Μά δε μπορώ παρά
νά τονίσω πώς τό πρόγραμμα ήταν
άπ' τά πιο πλούσια καί άπ' τά πιο ποι-
κίλα. Χορός, τρανούδι, άπαγγελίες,
μονόλογοι, διάλογοι, παρωδιές τρα-
γουδιών.

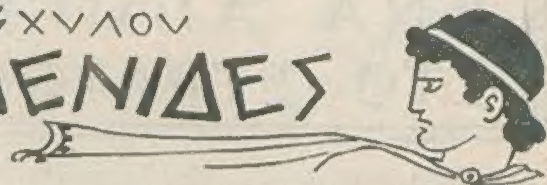
Τά παιδιά γελούν... γελούν καί χει-
ροκροτούν. Χειροκροτώ καί έγώ μαζί
τους. Τό θέαμα μέ συνεπαίρνει. Είναι
τόσο όμορφα τά νειάτα σάν χαιρόνται.

Χρ. Μ.

ΑΙΣΧΥΝΛΟΝ ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ

6. (Συνέχεια)

“Ο κήρυκας εὐτὺς σύμφωνα με τὴν προσταγὴν τοῦ δῶσε ἡ θεὰ προστάζει νὰ καθήσῃ ὁ λαός, νὰ πάρουν οἱ κριτὲς τὴ θέση τους καὶ νὰ σκεπάζουν ὅλοι γιὰ νὰ ἀκούσουν τοὺς ἀντιδίκους καὶ τοὺς μάρτυρες.

Η ΔΙΚΗ ΑΡΧΙΖΕΙ

“Ὅμως ποῖος εἶναι αὐτὸς πού ἔρχεται τελευταῖος καὶ στέκει δίπλα στὸν Ὀρέστη; Ἡ φωτεινὴ του ὄψη, τὸ μεγαλόπρεπο παράστημα καὶ οἱ τρόποι του εἶναι γνωστά σὲ ὅλους. Οἱ Ἑρινύες πρῶτες ἀπ’ ὅλους τὸν ἀναγνωρίζουν κι’ ἀνησυχοῦν. Τὴ ἤρθε νὰ κάμῃ ἔδω πέρα;

ΕΡΙΝΥΕΣ

Φοῖδε, διαφέντευσ καὶ κράτα τὰ δικά σου. Ὅμως σ’ αὐτὸ τὸ πρᾶμα, λέγε, τί γυρεύεις;

ΑΠΟΛΛΩΝ

Νὰ μαρτυρήσω; τί εἶναι παρακαλεστής μου ὁ ἄντρας αὐτός καὶ τοῦ σπιτιοῦ μου ξένος. Ἐγὼ τὸν ἔχω ἀπὸ τὸ φόνο καθάρισε κι’ ἤρθε νὰ δικαστῶ μαζί του γιατί μέρος τοῦ κοτωμοῦ τῆς μάνας του ἔχω πάρει.

“Ὅχι μόνο δηλ. νὰ μαρτυρήσῃ ὑπὲρ τοῦ Ὀρέστη ἔρχεται, μὰ καὶ κάθεται σὰ συγκατηγορούμενος στὸ ἴδιο ἔδω-λιο” γιατί πραγματικά δὲν πρόκειται νὰ δικαστῇ ἔδω πέρα ἕνας ἄνθρωπος πού εἶναι ὄργανο στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, μὰ ἕνας νόμος, αὐτὸς πού ξεχωρίζει τοὺς ὑπερκότῳν ἀπὸ τοὺς ἄλλους φονιάδες καὶ ὀρίζει γιὰ τοὺς πρῶτους καταδίωξη ἐκ μέρους τῶν Ἑρινύων, ἐνῶ τοὺς ἄλλους, τοῦλάχιστο στὸν κόσμο αὐτό, τοὺς ἀφίνει ἀτιμώρητους.

“Ὑστερὰ ἡ χειρονομία αὐτῆ τοῦ Ἀπόλλωνα ἔχει μιὰ ἄλλη ἀκόμα σημασία σπουδαιότερη. Δίνει κύρος στὸ δικαστήριο καὶ ἐπισημότητα... Οἱ κριτὲς ὑψώνονται πίσω ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῶν ἀνθρώπων μιὰ φορὰ πού θνητοὶ αὐτοὶ ἔρχονται ν’ ἀκούσουν καὶ νὰ κρίνουν θεοὺς καὶ νόμους παμπάλαιους πού δὲν ξέρεي κανεὶς ποῖος ἔβαλε καὶ δίχως ἄλλο ἔχουν θεία καταγωγή.

Ποῖος θὰ τ’ ἀκούσῃ αὐτὸ καὶ δὲ θὰ σκεφθῇ μὲ δέος ποιά ἐξουσία παίρνει στὰ χέρια του τὸ δικαστήριο αὐτὸ τῶν ἀνθρώπων, ὁ περίφημος Ἄρειος Πάγος πού συστήνει ἡ Ἀθηνὰ καὶ ὁ Ἀπόλλωνας τὸ παραδέχεται, καὶ φυσικά μαζί μ’ αὐτὸν κι’ ὅλο τὸ Δωδεκάθεο;

Ἡ θεὰ τῆς σοφίας ἡ Ἰδία προεδρεύει καὶ δείχνει καὶ καθιερώνει πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ διαδικασία γιὰ νὰ ἐξασφαλιστῇ τὸ δίκαιο.

Γυρίζει λοιπὸν πρῶτα πρὸς τὴς Ἑρινύες.

ΑΘΗΝΑ

“Ἐχεῖς τὸ λόγο, ἐμπρὸς τῇ δίκῃ ἀρχίζω. Πρέπει ὁ κατήγορος πρῶτα νὰ μιλῇσῃ κι’ ἔτσι σωστὰ μπορεῖ νὰ μάθουμε τί τρέχει.

Κι’ αὐτὲς πού ἀκριβῶς τούτῃ τῇ στιγμῇ περίμεναν τόση ὥρα καταπιάνονται εὐτὺς μετὰ τὴν κατηγορία. Δὲν ἔχουν βέβαια τὸν τρόπο νὰ πλέξουν

τεχνικά τὰ λόγια τους γιὰ νὰ συγκινήσουν τοὺς κριτὲς καὶ τὸ ἀκροατήριο. Περιορίζονται λοιπὸν στὸ νὰ βά-ζουν διάφορα ρωτήματα στὸν Ὀρέστη λιγόλογα μὰ σταράτα. Κι’ αὐτὸς ἀπαντᾷ μετὰ τὸν ἴδιο τρόπο.

ΕΡΙΝΥΕΣ

“Ἄν κι’ εἴμαστε πολλές θὰ ποῦμε ὥς τόσο λίγα. Λόγο στὸ λόγο φάντα μου σ’ ὅ,τι ρωτήσω. Πές πρωτύτερα τὴ μάνα σου τὴ σκότωσες;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τὴ σκότωσα, ναί, δὲν μπορῶ τ’ ἀρνηθῶ.

Οἱ Ἑρινύες ἀφίνουν ξεφωνητὸ χά-ρᾶς ἀκούοντας τούτῃ τὴν ὁμολογία.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Τὸ πρῶτο πάλαιμα τὸ κέρδισα καὶ νὰ το! Μὰ πρέπει τώρα νὰ μοῦ πῆς καὶ πῶς τὴ σκό-τωσες.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τῆς ἔκοψα μετὰ τὸ σπαθί μου τὸ λαιμό.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Ποιὸν ἀκούσες καὶ τίς πῆρες συμβουλή;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τὴν προφητεία τούτου ποῦρθε μάρτυράς μου.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Ὁ φοῖδος σ’ ἔβαλε τὴ μάνα σου νὰ σφάξῃς!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Καὶ δὲν τὸ μετανοῶνῳ τώρα οὔτε ποτὲς μου!

ΕΡΙΝΥΕΣ

“Ἄν καταδικασθῇς γοργὰ θ’ ἀλλάξῃς γνώμη.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Θὰ μὲ συνδράμῃ ὁ κύρης μου ἀπ’ τὸν κάτω κόσμο.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Φονιάς τῆς μάνας του καὶ στοὺς νεκροὺς ἐλ-πίζει!

Μὲ τέτοιον τρόπο ἐξακολουθεῖ ἡ δί-κη. Οὔτε πέταγμα πούλιου δὲν ἀκούς

“Ὁ Ἀπόλλωνας παίρνει τώρα τὸ λόγο.

πάνω στὸν ἱερὸ βράχο. Τὰ λόγια τῶν ἀντιδίκων μονάχα ξεχωρίζουν μέσα στὴ σιωπῇ. Θαρρεῖς πῶς καὶ τ’ ἀφυχα ἀκούα, πού δὲν ἔχουν αἰσθήσεις καὶ μυαλό, ἐνδιαφέρονται γιὰ τούτῃ τὴν ὑπόθεση. Θαρρεῖς πῶς καὶ οἱ σκιὲς τῶν νεκρῶν ἀπὸ τὴν πολὺπάσθη οἰκο-γένεια ἀνέθηκαν ἀπὸ τὸν “Ἀθῆνῃ κι’ ἀνακατεύτηκαν μετὰ τοὺς ἀκροατὲς καὶ περιμένουν ἀνυπόμονα ν’ ἀκούσουν καὶ νὰ δοῦν ποῖο τέλος θὰ πάρουν τόσα μίση, τόσες κακοῦργες πράξεις πού ρήμαξαν τὴ γενιά τους.

“Ἐἶχε διπλοκριματίσει, λέει ὁ Ὀ-ρέστης, «καὶ γι’ αὐτὸ τὴ σκότωσα. Καὶ τὸν ἀντρα τῆς ἐσκότωσα καὶ τὸν πατέρα μου! Γιατί δὲν τὴν κυνήγησες αὐτὴν σὰν ἦταν ζωντανή; Δὲν τῷκα-μες κι’ ἔτσι ἀναγκάστηκε ἐγὼ νὰ πά-ρω ἐκδίκηση».

“Δὲν ἦταν αἷμα τῆς» ἀπαντοῦν ἐ-κείνες.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Κι’ εἶχα λοιπὸν τῆς μάνας μου τὸ γαῖμα ἐγώ;

ΕΡΙΝΥΕΣ

Κακοῦργε, μὰ στὰ σπλάχνα τῆς δὲ σὲ κρα-τούσε; Τὸ αἷμα τῆς μάνας σου, τὸ σεβαστὸ, ἀπαρ-νίσαι;

Τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ τῶν Ἑρινύων κάνει ἐντύπωση. Γιὰ πρώτη φορὰ ἀφ’ οἷτου ἀρχίνησεν ἡ δίκη ἀκούεται βοή ἐπιδρομίας στὸ ἀκροατήριο.

Ὁ Ὀρέστης καταλαβαίνει σὲ πόσο δύσκολη θέση βρίσκεται. Καταφεύγει λοιπὸν στὸν Ἀπόλλωνα καὶ ζητᾷ βοή-θεια.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τώρα πιά σὺ μαρτύρησε καὶ ἐξηγῶ μοι. Ἀπόλλωνα ἀν τὴ σκότωσα κατὰ τὸ δίκιο. Γιατί τὴ σκότωσα, εἰν’ ἀλήθεια, δὲν τ’ ἀρ-νίμαι. Πές μοι τὴ γνώμη σου καὶ κρίνε. Μὲ δικαιο-νείας ἢ ὄχι; Κι’ ἔτσι ἀπόκριση κι’ ἐγὼ θὰ δώσω!

Ὁ Ἀπόλλωνας παίρνει τώρα τὸ λό-γο. Πόσο διαφορετικὰ μιλεῖ αὐτός! Εἶναι ἀρχηγὸς τῶν Μουσῶν, τεχνίτης τοῦ λόγου. Ξέρει ν’ ἀραδιάξῃ τὶς λέ-ξεις καὶ τὰ νοήματα μετὰ τέτοιον τρόπο πού νὰ συγκινή τὶς καρδιὲς καὶ ν’ ἀ-ναγκάσῃ τὸ μυαλό νὰ σκεφτῇ ὅπως τὸν συμφέρει... Τονίζει μετὰ λεπτομέ-ρειες καὶ ζωηρὲς εἰκόνες ὅ,τι πρέπει νὰ τονιστῇ, παραλείπει ἄλλα πού θὰ κάμουν ἴσως κακὴ ἐντύπωση, ρίχνει ἕνα ἐπαινο γιὰ τοὺς κριτὲς ἀνάμεσα στὰ λεγόμενά του... Τὸν ἀκούς καὶ σκλαβώνεσαι... Θαρρεῖς πῶς πλέκει γύρω σου πτήθεια, σὰ θαυμαστοποιός, ἕνα δίχτυ ἀθώρητο... μετὰ τόσο χαρι-τωμένο τρόπο πού ἀντὶ ν’ ἀναγκαστῇς γι’ αὐτὸ χαμογελᾷς καὶ ἀφίνεσαι...

Ὑστερὰ καταφεύγει σὲ κάτι ἄλλο... Θυμίζει διαρκῶς πῶς εἶναι προφήτης κι’ ὅ,τι λέει δὲν εἶναι δικά του ἐπι-χειρήματα αὐτὸς ἀντιλαλεῖ μονάχα

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

—“Ένα καλό σκυλί, κύριε. Μόνο πενήντα δραχμές.

...Μάλιστα κύριε, δεν είναι πολύ νέο, τὸ εἶχαν δώσει στοὺς γονεῖς μου ὅταν ἦμουν πολὺ μικρός, πρὶν ἐφτά-ὀχτὼ χρόνια. Δὲν τὸν πουλᾷμε τὸ Μπόμπη γιατί ἀρχίζει νὰ γερινᾷ... ὄχι, ἀλλὰ ὁ πατέρας μου δὲν ἔχει δουλειά, δὲν μπορέσαμε νὰ πληρώσουμε τὸ νοίκι καὶ μᾶς λείπει ἀκόμη καὶ τὸ ψωμί στὸ σπίτι. Γι' αὐτὸ οἱ γονεῖς μου μ' ἔστειλαν στὴν ἀγορὰ νὰ τὸν πουλήσω. “Αν τὸν ἀγοράση κανεὶς θὰ οἰκονομήσουμε τὴν τροφή του καὶ τὰ λεπτά πού θὰ πάρω θὰ μᾶς βοηθήσουν πολὺ.

***

...“Οχι κυρία, ποτὲ δὲν δαγκώνει, καὶ δὲν πειράζει τὰ παιδιά. “Απεναντίας στὸ σπίτι μας ἦταν ὁ φίλος ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς γειτονίας. Πολὲς φορές ὅταν μιὰ μητέρα πῆγαινε νὰ ψωνίσῃ φώναζε τὸν Μπόμπη γιὰ νὰ φυλάξῃ τὰ παιδιά στὸ σπίτι. “Ο Μπόμπης φύλαγε στὸ παράθυρο μὴν ἀνέβουν τὰ παιδιά ἐπάνω καὶ πέσουν ἔξω. Φύλαγε γύρω στὸ τζάκι ἢ στὴ θερμάστρα γιὰ νὰ μὴ καοῦν. Βλέπετε δὴ στὴ ράχι του πού δὲν ἔχει τρίχες; Δὲν εἶναι ἀρρώστεια. Εἶναι ἓνα κάψιμο. “Ὅπως σὰς ἔλεγα ὁ Μπόμπης μιὰ φορά φύλαγε ἓνα κοριτσάκι πού ἤθελε νὰ πλησιάσῃ στὴ φωτιά. Στάθηκε μπροστὰ στὴ θερμάστρα γιὰ νὰ τὸ ἐμποδίσῃ καὶ ἔτσι ἔκαψε ὅλη του τὴ ράχι.

***

...“Γιατί κλαῖς Μπόμπη; Κύτταξε, ἐγὼ δὲν κλαῖω. Τὰ μάτια μου λάμπουν καὶ ἀν σκουπίζω ἔτσι τὸ μάγουλό μου μὲ τὸ χέρι μου, σὲ βεβαιώνω, Μπόμπη, τὸ κάνω ἀπὸ ἀφορημάδα... Βλέπετε, Μπόμπη, τὰ πράγματα ἔτσι εἶναι. Εἶναι συνήθεια τὰ σκυλιά νὰ

ἀλλάζουν ἀφεντικό. Τὶ περίεργη μαρτυρία: “Ὅλοι οἱ διαβάτες λένε γιὰ σένα: “Τὶ ἄσκημος σκύλος!”

Αὐτὸ ὅμως δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία, ἀν δὲν εἶσαι ὠραῖος ἀρκεῖ πού εἶσαι καλός. Δὲν ξέρουν λοιπὸν ὅτι

“Ένα καλό σκυλί κύριε, μόνο πενήντα δρχ.

αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο; “Ἡ καλωσύνη περιέχει ὅ,τι μπορεῖς νὰ φανταστῇς. Δὲν ξέρουν ὅτι ἡ ὁμορφιά εἶναι ἓνα κομμάτι καὶ ἡ καλωσύνη μερὶδιο ὁλόκληρο; Κάνουν λάθος οἱ ἀνθρώποι; δὲν εἶσαι ἄσκημος, ἀλλοιῶς θὰ σὲ φοβόντανε. Μήπως τὰ παιδιά στὸ σπίτι ἢ στὸ δρόμο σὲ φοβοῦνται; “Απεναντίας τρέχουν ὅλοι πίσω σου, σὲ κυλοῦνε κάτω, καθάλλανε στὴν πλάτη σου καὶ σὲ τραβοῦνε ἀπὸ τὴν οὐρὰ χωρὶς λύπησι.

—Θυμᾶσαι, Μπόμπη, ὅταν ἦμουν ἀπὸ μικρός, πηγαίναμε στὸ σχολεῖο μαζί μὲ ὀδηγοῦσες ὡς τὴν πόρτα καὶ δὲν ξεχνοῦσες ποτὲ τὴν παραγγελία νὰ μὲ περιμένῃς τὸ ἀπόγευμα στὴν ἔξοδο. “Ὅλοι μου οἱ συμμαθηταὶ σὲ γνώριζαν, καὶ ὅλοι σοῦ φώναζαν: «Μπόμπη! νὰ ὁ Μπόμπης!». Πολλὰ παιδιά φώναζαν γιὰ νὰ σὲ γελάσουν: «Μπόμπη ἔλα σὲ παίρνω μαζί μου». Μὰ ἐσὺ δὲν κουνούσες ἀπὸ τὴ θέσι σου.

“Αν ὅμως κανένας μικρὸς σύντροφος ἔφευγε κλαίγοντας, μ' ἄφινες καὶ τὸν συντρόφευε, τριβόσσουνε στὰ πόδια του γιὰ νὰ τοῦ δείξῃς πὼς δὲν τὸν εἶχανε ἐγκαταλείψει ὅλοι.

***

—Πενήντα δραχμές, κύριε, εἶναι καλὸς σκύλος. Μάλιστα κύριε, εἶναι καλὸς φύλακας καὶ ἐξυπνος, τὰ καταλαβαίνει ὅλα.

Λοιπὸν τὸν ἀγοράζετε, δὲν εἶναι ἔτσι; “Ἐχετε δίκιο, δὲν ὑπάρχει ἄλλος σάν κι' αὐτὸν σ' ὅλη τὴν πόλη... Θὰ τὸν κάρτετε ἀμέσως;... Θέλω νὰ σὰς πῶ μιὰ τελευταία λέξι... “Ο Μπόμπης δὲν ἔχει κανένα ἐλάττωμα. “Αν συμῇ νὰ κάνῃ καμμιὰ ἀταξία, δὲν πρέπει νὰ τὸν δειρτε, δὲν θὰ φταίῃ αὐτός...

Καὶ ἀν δὲν διορθωθῇ, ὅπως τὸ θέλετε σεις, τὸ λάθος πάλι δικό μου θὰ εἶναι, γιατί φοβοῦμαι πὼς μὲ τὰ πειράγματά μου θὰ τὸν ἔχω κακομάθει... Λοιπὸν ὅταν θάρθῃ νὰ μάθω πὼς περνᾷ θὰ εἶναι καλύτερα νὰ μολώσετε ἐμένα...

Μὲ συγχωρεῖτε πού σκύβω... Δὲν εἶναι τίποτα, κύριε. Θέλω νὰ ἴδῃ μόνο ἀν ὁ σπάγγος εἶναι καλὰ δεμένος στὸ περιλαίμιό του...

—Γρήγορα, Μπόμπη, νὰ σὲ φιλήσω καὶ καλὴ ἀντάμωσι...

τις προσταγὰς καὶ ἐκφράζει τίς γνώμες τοῦ μεγάλου πατέρα του, τοῦ “Ολύμπιου Δία.

Λέει λόγου χάρι κάπου:

Ποτὲς δὲ μίλησα γι' ἀντρα, γυναῖκα ἢ πόλη δίχως γι' αὐτὸ νὰ μὲ προστάξῃ ὁ “Ὀλύμπιος Δίας. Αὐτὸ εἶναι τὸ σωστὸ λοιπὸν καὶ μάθετε το. Καὶ τὴ βουλὴ πατέρα Δία νὰ δεχθῇτε, τὴ δύναμη τρανότερη δὲν ἔχει οὔτε ὄρκος!

“Υστερα ἐκθέτει μιὰ περίεργη θεωρία γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ πὼς ὁ “Ὀρέστης σκοτώνοντας τὴ μάνα του δὲν ἔχει χύσει τάχα δικό του αἷμα. Μὰ ἀκούστε τον καλλίτερα.

ΑΠΟΛΑΒΗ

Δὲν εἶναι ἡ μάνα, ὅπως θαρροῦμε, πού γεννᾷ. Θέρπει μονάχα καὶ κρατᾷ τὸ νέο σπόρο. Μὰ τὸ παιδί νὰ τοῦ πατέρα καὶ σὰν ξένη τὴν ξένη φύτρα σώζει ἀν τὸ θέλῃ ὁ θεός.

Θέλετε τώρα ν' ἀκούσετε καὶ τὴν ἀπόδειξη; “Ὡς τόσο ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται καὶ τὴν εὐκαιρία νὰ ρίξῃ στὴ

μέση ἓνα ἔπαινο γιὰ τὴν αὐστηρὴ πρόεδρο τοῦ δικαστηρίου, τὴν Ἀθηνᾶ, τόσο λαμπρὸν σάν πολῦτιμο διαμάντι. Καὶ τελειώνει τὸ λόγο του μὲ μιὰ ὑπόσχεση, πού κατὰ τὴ γνώμη του θὰ βαρύνῃ πολὺ τὴ ζυγαριὰ τῆς κρίσεως.

Καὶ θὰ σοῦ φέρω ἀπόδειξη σ' αὐτὰ πού λέω. Μπορεῖ πατέρα μόνο νύχης δίχως μάνα καὶ νὰ τὴν μάρτυρας τοῦ Δία ἢ θυγατέρα! πού τὸ σκοτάδι τῆς κοιλίας δὲν τὸ γνωρίζει. Καὶ πὰς θεὰ τίποτα βλαστάρη θὰ γεννοῦσε!

“Ὅσο γιὰ τ' ἄλλα ἐγὼ θὰ κάμω καθὼς ξέρω. τὴν πόλη σου καὶ τὸ λαό, Ἀθηνᾶ, θ' αἰξήσω.

Κατήγοροι, κατηγορούμενος καὶ μάρτυρες μίλησαν. Οἱ κριτὲς ἀκούσαν μὲ προσοχή. Δὲν ὑπολείπεται τώρα παρὰ νὰ σκεφθοῦν ἥσυχα κι' ἀνεπη-

1 “Ἐνωρεῖ τὴν Ἀθηνᾶ πού κατὰ τὴν μυθολογία πετάχτηκε μέσα ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Δία πάντοτε. Πού σωστά ἀπὸ εἶναι θεὰ τῆς σοφίας συμβόλιζε δηλ. τὴν σοφία.

ρέαστα καὶ νὰ βγάλουν τὴν ἀπόφασή τους. “Ετοιμάζονται μάλιστα γι' αὐτὸ τὸ σκοπό.

Μὰ νὰ, ἡ Ἀθηνᾶ σηκώνεται ἀπὸ τὸ θρόνο τῆς καὶ μ' ἓνα κίνημα τοῦ χεριοῦ τούς σταματᾷ. Θέλει νὰ τοὺς μιλῇ γιατί ἡ στιγμή εἶναι ἐπίσημη καὶ πρέπει νὰ τὸ καταλάβουν. “Ὡς τότε γιὰ τὸ αἷμα τῶν σκοτωμένων ἔπαιρναν ἐκδίκηση οἱ συγγενεῖς. “Ἦταν νὰ ποῦμε μιὰ ὑπόθεση οἰκονομικὴ πού δὲν ἐνδιέφερε τὴν πολιτεία. Γιὰ πρώτη φορὰ συσταίνεται δικαστήριο ἐπίσημο, ἀπὸ πολῖτες πού εἶναι ὁλόκληρα ἔξενι γιὰ τοὺς διαδίκους καὶ τὴν ὑπόθεση τοῦ φόνου καταπιάνονται καὶ νὰ λύσουν τὴ διαφορά. Μεγάλον κίνημα πρὸς τὸν ἀνθρωπισμὸ καὶ τὴν κοινωνικὴ γαλήνη πού εἶναι ἀνάγκη νὰ σταθεροποιηθῇ, νὰ γίνῃ νόμιμον καὶ νὰ κανονίξῃ γιὰ πάντα παρόμοια περιστατικά.

(Ἀκολουθεῖ)

Μ. Ἀναστασίου

31.

(Συνέχεια)

Ὁ Ἀλέξανδρος σκέφτηκε κάμποση ὥρα. Ἐπρεπε νὰ κυριέψῃ τὴν Τύρο. Ὅσο θάμεινε λεύτερη δὲ θὰ μπορούσε νὰ κυριαρχήσῃ στὰ φοινικικὰ παράλια. Ἦν ἐπιβεβλημένη ἡ Τύρος θὰ ἐκμηροενίζονταν ὁ Περσικὸς στόλος κι' ὁ ἀντίκτος θάταν μεγάλος σὲ ὅλη τὴν Ἀνατολή. Ἡ Τύρος ἔπρεπε νὰ γίνῃ δική του.

— Ἡ Τύρος πρέπει νὰ γίνῃ δική μου! εἶπε δυνατὰ.

— Δὲν ἔχεις στόλο; ἡ πολιτεία μας εἶναι χτισμένη σὲ νησί. Πῶς θὰ μᾶς φτάσῃ;

— Θα μολώσω τὴ θάλασσα, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος. Θὰ ρίξω βράχους καὶ χώματα. Θὰ κάμω δρόμο, μια γέφυρα, καὶ θὰ περάσω.

Οἱ γερόντοι χαμογέλασαν εἰρωνικά.

— Σὰ δύσκολο πολύ, εἶπαν.

— Ἱπποτα δὲν εἶναι δύσκολο σ' ἕναν ἄνθρωπο ποὺ θέλει! ἀποκριθὲν ὁ Ἀλέξανδρος. Πηγαίνετε! Καλὴν ἀντάμωσι σὲ λίγες μέρες. Καὶ πάρτε πίσω τὰ δῶρα σας.

Οἱ γερόντοι ἤσυχον χαιρέτησαν, πήραν πίσω τὸ χρυσο στεφάνι, ἔγνεψαν στοὺς δούλους νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν καὶ τράπηξαν πρὸς τὸ λιμάνι, ὅπου ἦταν ἀραγμένο τὸ καράβι ποὺ τοὺς ἔφερε.

«Θὰ μολώσῃ τὴ θάλασσα!» συλλογίστηκε μὲ θαυμασμὸ ὁ Στέφανος ποὺ ἄκουσε ὅλη αὐτὴ τὴ στιχομυθία. Θὰ μολώσῃ τὴ θάλασσα!

Καὶ σὲ λίγο πρόσθεσε:

«Ναί, ναί, τίποτα δὲν εἶναι δύσκολο σ' ἕναν ἄνθρωπο ποὺ θέλει!»

Κ ε φ. 45.

Τὰ μάτια τοῦ Ἀλεξάνδρου ἦταν γεμάτα ἀστραπὲς ὅταν τὸ πρῶτ' ἐκεῖνο ξεκίνησαν γιὰ τὴ νέα ἐκστρατεία. Δὲ θὰ πάλευε πιά μονάχα μὲ τοὺς ἀνθρώπους· εἶχε ὀρκιστῇ νὰ δαμάσῃ ἕνα φοβερὸ στοιχεῖο, τὴ θάλασσα.

— Θὰ τὴ μολώσω, ἔλεγε. Θὰ κάμω ἕνα γιοφύρι καὶ θὰ περάσω.

Ὁ γέρο Παρμενίων παρακολουθοῦσε ἀνήσυχος τὴ νέα τολμηρὴ ἀπόφασιν τοῦ Ἀλεξάνδρου.

«Αὐτοὶ οἱ νέοι, συλλογίζονταν, νομίζουν πῶς δὲν ὑπάρχει τίποτα ἀδύνατο στὸν κόσμον!»

Ἐφτάσαν στὴ μεγάλη φοινικικὴ πόλιν, τὴν Βύβλο, ἔπειτα στὴ Σιδῶνα· κι' οἱ δυὸ ἀνοῖξαν τίς πόρτες τοὺς στὸν εὐτυχισμένο νικητὴ, τὸν Ἀλέξανδρο. Μὰ αὐτὸς βιάζονταν. Δὲν ἤθελε καθόλου νὰ σταματήσει καὶ νὰ δεχτῇ τίς τιμὲς ποὺ τοῦ εἰσέταζαν.

— Βιάζομαι, βιάζομαι, ἔλεγε, νὰ τιμωρήσω τὴν Τύρον!

Ἐπιτέλους ἕνα πρῶτ' ἔφτασε μπρο-

στὰ ἀπὸ τὴν ἑξακουσμένη πολιτεία. Ἡ παλιὰ Τύρος ἦταν χτισμένη στὴ στεριά, ἡ νέα σ' ἕνα μικρὸ νησάκι, ποὺ ἀπέειχε ὀχτακόσια περίπου μέτρα.

— Εἶναι ἀπόρρητη! ψιθύρισε ὁ Παρμενίων μόλις τὴν εἶδε.

Στράφηκε στὸν Ἀλέξανδρο.

— Βασιλιά μου, εἶπε σιγὰ μὴν τὸν ἀκούσουν, χρόνια δουλεύω πιστὰ τὸν πατέρα σου καὶ σένα. Ποτὲ δὲ δειλιάσα. Μὰ τώρα...

— Γέρο στρατηγέ μου, τὸν διέκοψε ὁ Ἀλέξανδρος, ἔχω πάρει τὴν ἀπόφασίν μου. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ μὲ κάσῃ ν' ἀλλάξω. Ἐμῆς ὁ Βασιλιάς σου, ὑπάκουσέ με.

Ὁ γέρο Παρμενίων σώπασε.

Ὁ Ἀλέξανδρος φώναζε τοὺς μηχανικούς του.

— Στρατολογήστε, τοὺς εἶπε, ὅσες χιλιάδες ἐργάτες θρῆτε! ἂν δὲ θέλουν μὲ τὸ καλὸ, μὲ τὴ βία. Κόψετε τὰ δέντρα τοῦ Λιβάνου, κατεβάστε τοὺς κορμούς τους. Θὰ γκρεμίσω τὴν παλιὰ Τύρον καὶ θὰ σὰς δώσω ὅση πέτρα χρειάζεστε γιὰ νὰ μολώσετε τὴ στενὴ τοῦτῃ θάλασσα ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὴν Τύρον.

Ἀρχισε τὸ παράτολμο ἔργο. Κατέσκαψαν τὴν παλιὰ Τύρον, κουβάλησαν πέτρες στὴ θάλασσα, ἔκοψαν δέντρα, τὰ κάρφωσαν στὸ θυθὸ, σάρισαν χώματα. Ἀρχισαν νὰ χτίζουν δρόμο ἐξήντα μέτρα πλάτους.

Ὁ ἴδιος ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιστατοῦσε, κουβαλοῦσε πέτρες κι' ἔδινε ἀμοιβὰς σὲ ὅποιον δούλευε καλύτερα. Ὁ δρόμος ἀρχισε ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ θυθὸ τῆς θάλασσας.

Οἱ Τύριοι στὴν ἀρχὴ περιγελοῦσαν·

— Γέρο στρατηγέ μου, τὸν διέκοψε ὁ Ἀλέξανδρος, ἔχω πάρει τὴν ἀπόφασίν μου.

ὅταν ὁμοῦ εἶδαν νὰ στρώνεται ὁ δρόμος ἀνάμεσα στὰ κύματα, ἀνησυχῶσαν. Ἔστευαν λοιπὸν καράβια, ζύγωναν τοὺς ἐργάτες, τοὺς ἔρριχναν βέλη καὶ δὲν τοὺς ἄφηναν νὰ δουλέψουν.

Ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε τότε νὰ ὑψώσουν ξύλινους πύργους στὴν ἄκρὰ τοῦ ἐτοιμασμένου δρόμου κι' ἀποκεῖ οἱ στρατιῶτες του νὰ τοξεύουν τοὺς Τύριους· μὰ τὰ ἐχθρικά καράβια ἔρριξαν τότε φωτιά ἀπὸ μακριὰ κι' ἔκαψαν τοὺς πύργους.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀρχισε ν' ἀνησυχῇ.

«Ἐπρεπε νάχουμε στόλο μεγάλο, συλλογίζονταν, γιὰ νὰ πολιορκήσω ἀπὸ τὴ θάλασσα τὴν Τύρον καὶ νὰ τὴν ἀναγκάσω νὰ παραδοθῇ ἀπὸ τὴν πείναι».

Μὰ ὁ στόλος του ἦταν μακριὰ στὴ Μακεδονία, γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν πατρίδα ἀπὸ ἐχθρικές ἐπιδρομὰς· ἔπειτα ἦταν καὶ πολὺ μικρός.

Τι νὰ κάμῃ; Νὰ κατασκευάσῃ στόλο θὰ περνοῦσε πολλὸς καιρὸς κι' ὁ Ἀλέξανδρος βιάζονταν.

Μιά μέρα ποὺ ὁ Στέφανος δούλευε στὸ μῶλο, ἄκουσε δυὸ Τύριους καπετάνιους, ποὺ εἶχαν πιάσει αἰχμάλωτους, νὰ κουβεντιάσουν σιγὰ. Ὁ Στέφανος εἶχε μάθει μερικές λέξεις τοῦ τόπου καὶ τέντωσε τὸ αὐτί του ν' ἀκούσῃ.

«Ἄκουσε καθαρά νὰ λέν καὶ νὰ ξαναλὲν τρεῖς λέξεις: «Πολλά» «Καράβια», «Σιδῶνα». Συλλογίστηκε πολλὴν ὥρα τι κουβεντιάσουν οἱ δυὸ αὐτοὶ καπετάνιοι. Τὸ βράδυ πήρε τὴν ἀπόφασιν καὶ ζύγωσε τὸν Ἀλέξανδρο.

— Βασιλιά μου, τοῦ εἶπε, ἄκουσα σήμερα τοὺς δυὸ Τύριους καπετάνιους νὰ κρυφομιλοῦν. Δὲν ξέρω καλὰ τὴ γλῶσσα τους, μὰ κατάλαβα πολὺ καθαρά τρεῖς λέξεις ποὺ ἔλεγαν καὶ ξανάλεγαν.

— Τι λέξεις; ρώτησε ὁ Ἀλέξανδρος μὲ περιέργεια.

— «Πολλά», «καράβια» καὶ «Σιδῶνα».

Ὁ Ἀλέξανδρος σκέφτηκε λίγο.

— Ἴσως αὐτὸ ποὺ λές, Στέφανε, νάχῃ μεγάλη σημασία... Ἴσως νὰ περιμένουν κανένα μεγάλο στόλο στὴ Σιδῶνα. Θὰ δώσω διαταγές!

Κάλεσε τὸν ἀτρόμητο Νικάνορα καὶ τὸν φρόνιμο Πτολεμαῖο.

— Πηγαίνετε ἀμέσως, τοὺς εἶπε, στὴ Σιδῶνα. Ἐχομε ἀνάγκη μεγάλῃ ἀπὸ στόλο. Ὅσα πλοία βρῆτε στὸ λιμάνι φέρτε τα!

Στράφηκε καὶ στὸ Στέφανο.

— Πηγαίνε καὶ σύ, Στέφανε, μαζί τους, εἶπε. Χαρά σὲ σένα, ἂν πετύχῃς!

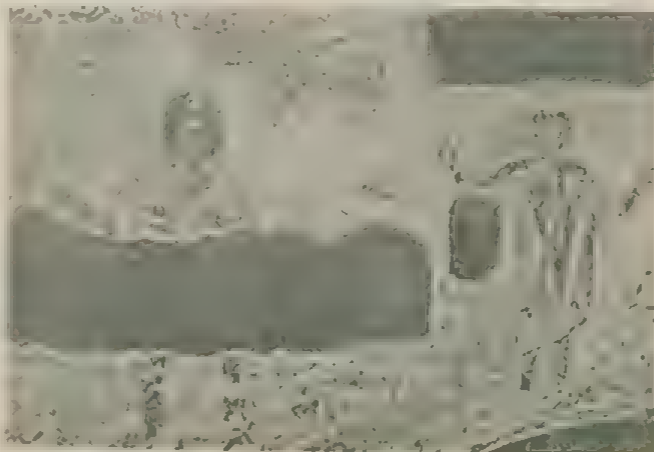
Καθαλλίκεψαν οἱ τρεῖς ἀποσταλμένοι κι' ἔφυγαν ἀμέσως γιὰ νὰ μὴ χάνουν καιρὸ. Ἦξεραν πῶς ὅλη ἡ ἐκστρατεία κιντύνευε μὲ τὴν ἀντίστα-

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

[illegible][illegible]

Ἑλλήνων περιλαμβάνουν 500 000 τούρκους, αιτικούς κοσμοπολίτες και δυσκοτόρητους. ἂν λάβαμε ἐν ὅ-
τις τις συνθήκες τῆς ἐποχῆς αὐ-
τῆς ὅπου δὲν ὄπρηξε τυτογραφί-
α, ἀλλὰ καὶ τόσο τοῦλάχιστον
φρουρ μοναχὰ ἐκ ἑλλησίου γὰρ
τὴν ἀντιγραφήν τῶν πρωτοτύπων
τῶν τριῶν τριμύλων, που κατα-
κρηθήσαν κατόπιν μὲ ὁπότε,
καταβλήθησαν ἀπὸ τοὺς Πηλο-
ποιούς 15 ταλάντα ἢ δὲ μικρὰ
βιβλιοθήκῃ τοῦ Σερραίου ἐπὶ
42 000 χειρόγραφα. Προσέταμιν
οἱ τῶν βιβλιοθηκῶν αὐτῶν δι-
τιτλισοὶ πολὺ μαθηεῖ λόγιτοι,
ποὺ μνησὶν διομοσσοὶ γιὰ τὴν ἐκ-
τασμένης μελέτης τοὺς γυρὸν ἀπὸ
τοῦς ἀρμόσιους συγγραφεῖς καὶ ἰ-
δίως τὸν Ὀμηρον. Ἐχοῖται ἀπὸ
διωθεῖν τοὺς ἀλόλογοι ἐπιστολὰ
ἀπὸ βοηθούς, ἀσχολοῖσθαι μὲ
τὴν ἀντιγραφήν καὶ κατατάξαι τοὺς
ἀπαιτητοὺς αὐτοῦ θησαυροὺς ἀλλὰ
καὶ τὴν διορθωσὶν τῶν ἐσθαρμύ-
ων σε πολλὰ σημεῖα κειμένων
τῶν ἀρχαίων συγγραφεῶν ποὺ
τοὺς ἐξέδιδαν συνωδουμένους μὲ
καθεῖ εἰδούς ἐρμηνηυτικά καὶ κρι-
τικά ὑπομνηματα, ἢ καταγίνον-
ται μὲ μεταφράσεις τῶν ἑλλη-
νικῶν τῶν ἀλλογλώσσων συγγρα-
μῶν — ἰδίως τῶν περὶ τὸν Πηλο-
ποιον — ποὺ οἱ Πηλοποιοὶ εἰς ἀν-
θήσειν αὐτοῖς λογίους τῆς Ἀλεξάν-
δρειας γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν
φιλομάθειαν τῶν Ἑλλήνων ἀνα-
βλητῶν καὶ τῶν ἑλλήνων ἀνα-
βλητῶν λαοῦς, εἶχαν τὴν περι-
εργίαν νὰ μάθουν καθεῖ τι ποὺ
ἐπὶ τῇ θρησκείᾳ καὶ τῇ πολι-
τερίᾳ τῶν. Ἰδίως δὲ τῶν Αἰγυ-
πτίων, τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν
Βαβυλωνίων. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ λόγον
προέβη καὶ ἡ ἐπὶ Πηλοποιοῖς
τοῖς Β' ἐπιμνημονεύσας μεταφρά-
σεις ἀπὸ τοῦ Ἑρατορίου τῶν βιβλίων
τῆς Παλαιᾶς διαθήκης ἀπὸ τοὺς
72 ἐλληνοφύλους λογίους Ἰου-
δαίους, βαρτίτμοι προῖον τῆς ἑλ-
ληνοϊουδαϊκῆς παιδείας ποὺ
ἀφύετο μὲ τὸ ὑποπληρωτικὸν
Ἰουδαίου φιλοσόφου Πλάωνα ἐμε-
λεῖ νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἀ-
παιτῶν εἰς τὴν ἐντυπωτικὴν ἐξέλιξιν
τῶν Ἑλλήνων. Αὐτὴ ἡ συστημα-
τικὴ ἐργασία, καὶ ὅχι ἡ ἀπὸ τῶν
ἐκτὸς ἐκείνης ἀπὸ τῶν ἑλλήνων
ἀνδρῶν καὶ ὅπου βλασκάνται νὰ
προσέλθουν οἱ οἱ ἐπὶ τῇ
ἐργασίᾳ καὶ ὅπου
νὰ ἀναλάβῃ κατὰ τὴν αὐτὴν τοὺς
Χριστιανοὺς τὴν ἀγῆνοιν τοῦ
ἀφθάρτου πνύματος καὶ διὰ

*Από το ποσοστό το συνιστάμενο το Κράτος

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

—Ας πάρουμε τούλάχιστον τὰ εἰ-

ΠΟΛΟΣ

τὰ καράβια αὐτὰ εἶχαν στρατολογη-
θῇ ἀπὸ τοὺς Πέρσας κι' εἶχαν ὁ αὐ-
γὴ νὰ πᾶν νὰ ἐνωθοῦν μὲ τὸν ἐπίλοι-
πο στόλο. Στὸ δρόμο ὅμως ἔμαθαν
ἀπὸ ἕνα καράβι πῶς ὁ Ἀλέξανδρος
εἶχε κατακτήσει τὴν πατρίδα τους.

(Ακολουθεί)

1611

Ο ΜΟΥΤΣΟΣ ΤΗΣ ΝΑΥΑΡΧΙΑΔΟΣ

«Από δλους τούς μούτσους τῆς «Ἀθηνας» ὁ πλέον ἔξυπνος, ὁ πλέον ἀξίος καὶ ὁ πλέον ἀφοβὸς ἦτο ὁ μικρὸς διάβολος Βάσος Σπαῆς. Ἐν χαριτωμένον παιδίον, μὲ μεγάλα ὠραία μάτια, ὀρφανόν, ἀπὸ τὰ Ψαρά, περιμαζευθέν εἰς τὸ τέλος μιᾶς καταστροφῆς, δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῖας ἀπὸ τὰς τόσας, ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Σαχτούρη. Ἐλεγε τὰ λόγια του μὲ πολλὴν χάριν καὶ ἐφαιδρυνεὶ ὅλον τὸ πλήρωμα καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀκόμη ποῦ ἦτο ἐντελὺς κενὴ ἡ κουμπάνια τοῦ ψωμιοῦ. Ἦτο ὁ μικρὸς πρῶτος εἰς τὴν πλῆσιν τοῦ καταστρώματος, πρῶτος εἰς τὸ καθαύρισμα τῶν ὀπλῶν καὶ πρῶτος εἰς ὅλας τὰς ὑπηρεσίας. Βάσος ἐδῶ, Βάσος ἐκεῖ καὶ πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ σκάφους ἔτρεχε καὶ δλους ἐβοήθει. Ἐδίπλωνε καὶ ἱτακτοποιεῖ τὰ σήματα ὡς καλὴ οἰκοκυρά, ταῖς μαιδιά-ραις, ταῖς φιάμολαις καὶ τὰ φανάρια καὶ ἐστίλβωνε τὸ κάλυμμα τοῦ μπουσουλὰ τόσο καλὰ, ὥστε ἐσελάγνυν ὡς καθρέπτης. Ἐρριπτε τὸ σκανδάλιο σάν μεγάλος ναυ-τῆς καὶ ἡ χαρὰ του ἦτο νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ βάλῃ φω-τιά μὲ τὴν ἀπτραν εἰς τὸ μικρὸ καπνόν.

Γελαστὸς πάντοτε, τὰ εἶχε μὲ δλους καλὰ, δὲν ἐγώ-νευεν ὅμως τούς καλαφατιστάς, — τὰ σκυλόψαρα! — ποῦ τοῦ λέρωναν τὸν τόπον μὲ τὰ κατράμια των, τούς στού-κους, τὰ στουπιά καὶ τὸν καπνόν. Δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς ὑποφέρῃ. Ὅταν τοὺς εἶδε μίαν ἐπαύριον μάχη νὰ κα-τελθουν εἰς τὸ κύτος καὶ νὰ τριγυρίζουν μὲ τὰ φαναρά-κια ν' ἀνακαλύψουν καμμίαν οἰσμην εἰς τὰ βρεχάμενα ἱστάθη ἐπάνω εἰς τὸ κουδοῦσι καὶ ἐκορύπειε τὸ περιε-χόμενον τῆς ταμπακοθήκης τοῦ φροντιστοῦ, τὴν ὁποῖαν ὁ εὐλογημένος πάλιν αὐτὸς αἰωνίως ἐλησμονεῖ εἰς τὴν διαπέντα. Ὅλος ὁ ἀέρας ἐγέμισε κάτω εἰς τὸ κύτος ταμβάνων καὶ τὸ τί ἔγινε δυσκόλως περιγράφεται. Δύ-ισαθε νὰ φαντασθῆτε τὴν σιναυλίαν τῶν πτερνισμάτων, τούς καλαφατιστάς πηδῶντας ἔξω ὡς ποντικούς, τὸν θυ-μόν τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς φυλακῆς, τὴν φυγὴν τοῦ μικροῦ μούτσου εἰς τὴν κόφην τοῦ καταρτιοῦ ὁπόθεν ἐξηκολού-θει νὰ σκορπίζη κατὰ τῶν διωκόντων αὐτὸν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ περιεχομένου τῆς ταμπακέρας παρὰ τὰς γοεράς κραυ-γὰς τοῦ φροντιστοῦ μπάμπια-Γιάννη, ἀναλογιζομένου ὅτι κάθε λιμὴν δὲν εἶχε καὶ ταμπακολόγον.

Ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν μάστορ - Νικόλαν τελειῶς ἀρμονικαὶ δὲν ἦσαν αἱ σχέσεις τοῦ μικροῦ Σπαῆ. Μόλις τὰ ἀπέ-ραντα πανὰ τῆς ναυαρχίδος, γάμπαις καὶ παπαφίγκοι ἐστρώνοντο ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ ὅλοι οἱ μούτσοι ἤρχι-ζαν εὐθὺς νὰ τρέχουν ἐπάνω κυλιόμενοι, κουτροβουλια-ζόμενοι, πηδῶντες μ' ἓνα δαμονιῶδη θόρυβον ὁ ὁποῖος κατέπαυε μόνον ὅταν ἤρχετο σοβαρὸς καὶ αὐστηρὸς μὲ τὴν φέσα του καὶ τὰ γυαλιά του ὁ μάστορ - Νικόλας. ὁ σοφὸς μάστορ - Νικόλας, διὰ νὰ διευθύνῃ τὴν ραφὴν ἢ μᾶλλον τὸ ἐμβάλωμα τὸ ἀκατόρθωτον τῶν χιλιотруπη μένων ὑπὸ τῶν ἔχθρικῶν σφαῖρῶν ἱστίων. Οἱ μικροὶ ἀπε-οῦροντο τότε εἰς μίαν γωνίαν καὶ οἱ ραφεῖς ἐκάθηντο τριγύρω, ὁ μάστορ - Νικόλας στὴ μέση καὶ ἤρχιζεν ἢ ἐργασία. Ἀλλ' ἔξαφνα ὁ μάστορ - Νικόλας χάνει τὴν σακοράφα του, ἐγείρεται, βάζει τὰ γυαλιά του, κύπτει, ψάχνει δεξιά, ψάχνει ἀρι-στερά, πλὴν εἰς μάτην. «Βρέ παιδιά, τί ἔγινε ἢ σακοράφα μου!» Ἐγείρονται ὅλοι οἱ ναῦ-ται, ὅλον τὸ πλήρωμα ψάχνουν, ψάχνουν, ἀδύνατος ἢ ἀνεύρεσις τῆς σακοράφας. Οἱ μι-κροὶ μούτσοι ἀντίκρυ κρατοῦν τὴν μέσση τους ἀπὸ τὰ γέλια, διότι αὐτοὶ ἠξεύρουν ὅτι ἡ σακοράφα εὐρίσκεται καρφωμένη ἐξοπίσω εἰς τὴν κάτω ἄκραν τῆς βρά-κας τοῦ μάστορ - Νικόλα, καὶ ἠδύνατο ὁδὸς νὰ ψάχνῃ ἐπὶ μίαν ὥραν, διότι μὲ ὅλα τὰ... βέβαιη καὶ τὴν οὐραν τοῦ. Οὐδεὶς ἠδύνατο ἀμφισβᾶλῇ ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ κατόρθωμα ἦτο τοῦ Βάσου.

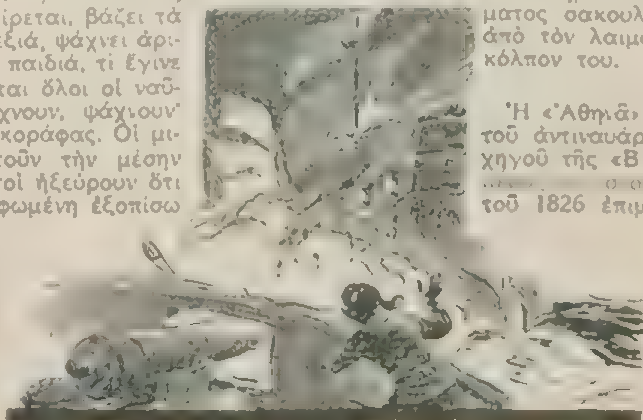
Ὅλα αὐτὰ ἐστοίχιζαν ἀρκετὰς τιμωρίας εἰς τὸν μι-κρόν μας ἥρωα, ἀλλὰ δι' αὐτὸν εἶχεν ἀποκτήσει τελείαν δημοτικότητα ἐν τῷ στόλῳ καὶ ὅταν ἡ δωδεκάκωπος λάν-τοα τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ ἐγύριζε σιγά - σιγά ἀπὸ τὸ κρηπίδωμα τοῦ Ναυπλίου ὅπου εἶχε μεταφέρει τὸν ναύαρ-χον διὰ νὰ σινομιλήσῃ μὲ τὸ ἐκτελεστικόν, αὐτὸς ὁ λέμ-θαρχος τὸν ἐχαιρέτα «ὦρα καλὴ, κύρρριε Βάσος» καὶ ὁ Βάσος ἀντεχαιρέτα μὲ ὅλον τὸ σοβαρὸν «ὦρα καλὴ ἀπ' τὸ σάλι!» Ἀν ἦτο ἄλλος ἤθελε φάγει παρὰ μίαν τεσ-σαράκοντα νὰ τολμῇ ν' ἀποκαλέσῃ τὴν ὠραιότεραν λάντοαν τοῦ στόλου σχεδιάν. Εἰς τοὺς ἀξιωματικούς ὅμως ἦτο πειθαρχικώτατος ὅπως καὶ εἰς τὴν φωτιὰν ἀτρόμη-τος. Εἰς μίαν ναυμαχίαν ἐπληγώθη εἰς τὸν καρπὸν τῆς... ἔξετο τὸ χέρι του καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐστάθη ἐπιδει-κτικῶς εἰς τὴν γραμμὴν διὰ νὰ τὸν ἴδῃ ὁ ναύαρχος ὅταν περάσῃ καὶ τοῦ ἐκακοφάνῃ ὅταν ὁ ἱατρὸς εἶπε «δὲν εἶναι τίποτε, εἶναι ἔξοκουρος» - ἐκαλὰ, εἶπεν, ἄλλη φορὰ δὲν θά εἴναι». Ὁ δεῦτερος τοῦ καραβιοῦ, ὁ καπτάν Μανω-λάκης, τοῦ ἐτράβηξε τότε ὀλίγον τὸ αὐτί.

Ἡ μανία του ὅμως, ὁ ἐνθουσιασμός του ἦσαν τὰ πυρπολικά. Εἶχε ζητήσει ἓνα μολύβι ἀπὸ τὸν γραμματι-κὸν καὶ ἀκαταπαύστως ἐσχεδιάζεν, ἐσχεδιάζεν. Εἶχεν ἰδῇ τὸ μεγάλον πυρπολικὸν τοῦ Δημαῶ, τὴν «Αἵτναν», καὶ σιγά σιγά κατῶρθωσε νὰ τὸ σχεδιάσῃ λαμπρά. Εἰς ἓν φύλλον χάρτου εἶχε παραστήσει τὸ ἐξωτερικόν τοῦ πυρπολικοῦ καὶ εἰς τὸ ἄλλο τὸ ἐσωτερικόν. Τὰ ἔδλεπες ὅλα, ἀρμεια, σκάφος καὶ σῦνεργα πυρκαϊᾶς. Ὅλοι οἱ μούτσοι, τὸν περιεκύκλωναν καὶ τοὺς ἔκαμε διδασκαλίαν δεικνύον τὰ σχεδιάσματά του. «Παίρνωμε μίαν σακολέβα, καὶ πῖθ καλλίτερα ἀκόμα ἓνα μπρίκι, τρυπᾶμε τὸ κα-τάστρωμα σὲ εἰκοστέσσερες μεριές καὶ φιάνομε τοὺς ροῦμπους. Ἀπὸ κάτω, — νὰ ὅπως τὸ βλέπετε στὸ σχέδιον, — βάζομε τὶς μίνες τῆς φωτιᾶς καὶ στὴ μέση τῆς μίνες τῆς μπαρούτης. Ἐπειτα τὰ βαρέλια μὲ τὶς μπόμπες κι' ἄλλες μπόμπες ἀποκάτω ἀπὸ τὶς μίνες τῆς φωτιᾶς καὶ ἐδῶ τὴν πίσσα καὶ τὸ ἰέφι. Ἀπὸ πάνω τώρα, τὰ κύλιν-δρα ποῦ θά πετοῦν τὶς μπόμπες» βάζομε καὶ τὸ λούκι μὲ το φιοφίς παντοῦ τριγύρω καὶ νὰ τελειώῃ στὴν κάμαρη...

Ἀθῆνα, πρὶν μι-κρότεροι τοῦ συνήθους εἰς τινὰ λιμένα καὶ οἱ ναυτόπαι-δες ἐξήρχοντο μὲ ἀδειαν εἰς τὴν ξηρὰν, ὁ μικρὸς Βάσος ἐσκάρωνε εὐθὺς μετὰ τῶν ἄλλων μούτσων, ἀπὸ ὅσα πα-λησοάνιδα ἦτο δυνατόν νὰ συναθροίσουν. Ἐν ὁμοίῳμα... Ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν ἀπάνω μαχαλὰ κατέβαιναν νὰ θαι-μάσουν τὸ μπουρλότο τῶν μούτσων. Τὸ διειρὸν του ἦτο... δέκα γρόσια τὸν μῆνα! — διὰ ν' ἀγοράσῃ ὅταν μεγα-λώσῃ μπουρλότο μὲ τὴν θέλησιν τοῦ καπτάν Γιώργη, δηλαδὴ τοῦ ναυάρχου Σαχτούρη. Τὸ ἀποταμίεμά του αὐτὸ εἶχεν ὁ μικρὸς εἰς τὸ κόκκινον ἐκ δέρ-ματος σακούλακι του, κρεμασμένο πάντοτε ἀπὸ τὸν λαιμόν του καὶ κρυμμένον εἰς τὸν κόλπον του.

Ἡ «Ἀθηνα» φέρουσα πάντοτε τὴν σημαίαν τοῦ ἀντιναυάρχου Γεωργίου Σαχτούρη, ἀρ-χηγοῦ τῆς «Β' Ὑδραίν»...

τοῦ 1826 ἐπιμόνως διαδρομῶν ὑπὸ τὴν Ὀ-ξείαν νῆσον ἐπεζητεῖ τὴν κα-

...ὁ ναύαρχος Σαχτούρης, ὅτε τὴν...

Τὴν μεθιπομένην, δεύτερά συνάντησις· ὁ πυρπολητὴς Πολίτης ἀντιπνέει εἰς τὸν ἀέρα τὴν κορβέταν τοῦ Μουσταφᾶ-Τζεομελί. Τὸ θέαμα εἶναι φοβερόν. Πελώριον νέφος καπνοῦ ἀνὰ λευκόν, μαῦροι καὶ πύρινοι κατὰ τὴν βάσιν, ὕψοῦται βραδέως πρὸς τὸν οὐραϊὸν καὶ ὅταν μετ' ὀλίγον ὁ ἀνεμος τὸ σκορπίζει τιποτέ δὲν ὑπάρχει πλέον ἐκεῖ ὅπου πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἐμάχετο ἥρωικῶς ἡ ὑπερφανὸς κορβέτα τοῦ καπτάν-Μουσταφᾶ. Τὸ ἄλλο πρῶτῃ ἡ μάχη μετατίθεται πρὸς τὴν ἄκραν τοῦ Ἀράξου, στὸν κάθo-Πάπα. Οἱ Τούρκοι κλίνουσι πρὸς τὰς Πάτρας καὶ οἱ Ἕλληνες διώκουσι μὲ ὅλα τὰ πανιά. Ὁ ἀνεμος ὁμως μεταβάλλεται καὶ τότε διώκουσι οἱ Τούρκοι «μὲ ὅλα τοὺς τὰ πανιά καὶ κουρτελάτσαις». Ἐξαφνα ὅλα ὁμοῦ τὰ ἑλληνικὰ ἀνακαυχέουσι καὶ ἀναμείνουσι τὸν ἐχθρόν. Εἴ-
ται ἡ πέμπτη καὶ ἡμίσεια τῆς ἑσπέρας, ἡ πάλη ἀρχίζει πεισματώδης. Τὸ ἑλληνικὸν πυροβολικὸν ὅταν ἔρχεται ἐμέσα εἰς τὴν τύραν του ἔχει τὴν ὑπεροχήν. Ἡ τουρκικὴ ἐν τούτοις ναυαρχίς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀγῶνος σημαίνει τῶν Πατρῶν προστρέχουσι τέσσαρα τουρκικὰ πυρπολικά. Οἱ Τούρκοι φαίνουσι μελετώντες νὰ ποδίσουν ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῶν. Τοῦτο φέρει εἰς τὸν ἀγῶνα τοὺς Ἕλλη-
νας πυρπολητὰς διώκουσι ὁρμητικῶς, δύο δὲ ἐφόλκια αὐ-
τῶν μετὰ πυροβολοικῶν καὶ τοφεκιστῶν ἐπιπίπτουσι ἐναν-
τίον ἐνὸς τῶν τουρκικῶν πυρπολικῶν καὶ τὸ καταλαμ-
βάνουσι. Τὰ πληρώματα τοῦ στόλου ἀφίχουσι πρὸς στιγμὴν
εἰς τοὺς ἐπιτόνους διὰ νὰ ἐπευφημήσουν τοὺς ἥρωι-
κοὺς «συντρόφους».

[illegible]

1613

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Η. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

27.

(Συνέχεια)

Τέτοιο λοιπόν ήταν το μοναστήρι του Πετρίου, ξακουστό, όχι μόνο στη βασιλεύουσα και στα περίχωρα, μα και πολύ πιο πέρα γι' αυτό κι' όσοι έρχοντανε έπαρχιώτες κι' έμεναν μερικές μέρες, ανάμεσα στ' άλλα αξιοθέατα που πήγαιναν να θαυμάσουν ή να επισκεφθούν από χριστιανικό καθήκον, δεν παράλειπαν ποτέ ν'άρθουν κι' εδώ.

Μπρός στη θολωτή χαλκοντυμένη πόρτα του, από το πρωί ως το βράδυ έφθαναν κάθε λογής γυναίκες Παλατιανές και αρχόντισσες και προσχεράρισες. Λίγο πιο πέρα ήταν δυο γέρικα πλατάνια και στον πρόσχαρο ξεκουραστικό ίσκιό τους έβλεπες χρυσωμένα λεκτικά και φοράδες με ακριβά χάμους, και δούλους και μαγκλαδίτες ανάμεσα, που κάθονταν στα πέτρινα πεζούλια και ξεκουράζονταν, περιμένοντας τις κυράδες να βγούν από το προσκύνημα, γι' αυτό τις ξαναπάνε πίσω στ' αρχοντικά τους.

Και καθώς είναι φυσικό, επειδή πηγαίνοντας κανείς στο άγιους τόπους έχει το νοῦ του στο Θεό και τις εντολές του, και θέλει νάχη την καρδιά του αλαφρωμένη, όλες τούτες οι κυράδες ήταν πιο άοιχτοχές εδώ πέρα και μοίραζαν πιο πρόθυμα τὰ έλέη τους τους πάσχοντας και τους φτωχούς. Ολόκληρος στρατός λοιπόν από χωλούς, τυφλούς και ζητιάνους ήταν παραταγμένος από την μία κι' από την άλλη μεριά στο έμπα του μοναστηριού και υποδεχότανε κάθε άρχοντίσσα με ευέκας και συχωρετά ανάλογα με το φιλοδώρημα που περίμεναν.

Άξημέρωτα ακόμα πήγαιναν να πάρουν θέση, όσο μπορούσαν κοντύτερα στην πόρτα, και καμιά φορά, απ' αυτήν την άφορη, γινόταν τέτοιος σκοτωμός και μαλλιοτραβήγμα που έπρεπε να μπουν στη μέση οι άνθρωποι του επάρχου γι' αυτό να φέρουνε κάποια ήσυχια.

— Ποιός είναι πάλι τούτος; Πούθε έφτασες πατριώτη;

— Κύριε έλέησον! Δεν πᾶς να ξεφορτώνης πραιάτειες στις σκάλες... Κοίταξε μπράτσα, κοίταξε μεριά...

— Είναι άμαρτία, μα την Ύπεραγία

Θεοτόκο, να αρπάζουν έτσι το ψωμί μέσα από τὰ χέρια μας... Δέ μ' ακούτε συντρόφοι;

Με τέτοιες διαμαρτυρίες και ξεφωγητά υποδέχτηκαν τον Μιχαήλ Χρυσόθεργη οι ζητιάνοι, σάν έφτασε στο μοναστήρι πρωί πρωί, πριν ακόμα βγῇ ο ήλιος, του Πετρίου. Μ' όλο που κρατούσε καμπουριασμένο τ' άψηλό του κορμί, μ' όλο που έσερνε το ένα πόδι σάν νάταν παράλυτο κι' είχε παρουσισατικό καμπουριασμένο, σάν το σκυλί πουχασε τον άφέντη του, δεν ήθελαν να του άναγνωρίσουν το δικαίωμα να καθίση ανάμεσά τους. Κι' αν δεν τύχαινε να ξεχαστή και να θυμώση μιά στιγμή, γιατί κάποιος πιο ζόρικός από τους άλλους σήκωσε την πατερίτσα του να τον χτυπήση, κι' αν δεν άστραφταν τὰ μάτια του σέ τρόπο που να φοβηθούνε και να λουφάζουν όλοι, μπορεί και να μῆν τον κατάφερνε.

Κάθισε λοιπόν σ' ένα πεζούλι ανάμεσα σ' ένα τυφλό κι' ένα που έτρεμε το χέρι του... μα μοναχά που το άπλωνε μπροστά να ζητήση έλεημοσύνη, και περίμενε... Δίχως άλλο με μεγαλείτερη εύχαρίστησι θά ριχνόταν σέ δέκα Σαρακηνοὺς ή θά σκαρφάλωνε με όλη την άρματωσιά του σ' ένα πολεμικό πύργο, κι' άς πέφτανε βροχή από πάνω οι σαίτες, κι' άς

— Ποιός γενναίος έρχονταν να προσκυνήσει...

κινδύνευε να τον τσουρουφλίσουν με ζεστό λάδι... παρὰ να βρίσκεται εδώ, ανάμεσα σέ τόση κακομοιριά και βρώμα. Γιατί πολλοί λίγοι απ' όλους αυτούς ήταν άξιοι πραγματικά να τους λυπηθῇ κανείς και να τους έλεήσει. Οι περισσότεροι είχαν γι' άπάγγελμα τούτο τον έξευτελισμό, κι' ίσα ίσα με το να είναι γεροί και σβέλτοι και νάχουνε σπουδάσει όλα τὰ μυστικά της δουλειάς παραμερίζανε όσους ζητιάνευαν από άνάγκη.

«Πώς μπορεί να ξεπέφτη έτσι η ψυχή του ανθρώπου!» σκέφτηκε ο Μιχαήλ.

«Ζωές που δεν έχουν κανένα σκοπό παρὰ μονάχα το κέρδος... κι' αυτό με μέσα που προσβάλλουν την ανθρωπινή αξιοπρέπεια!»

Όταν κανείς πιά, βλέπετε, έχει σχηματίσει χαρακτήρα και ιδέες, όχι μονάχα το καλό παράδειγμα μα και το κακό, και κάποτε μάλιστα περισσότερο τούτο, τον δυναμώνει στην άρετή.

Μά και γι' αιά άλλη άφορη ακόμα ή μέρα που έκάθισε ανάμεσα στους ζητιάνους ο Μιχαήλ, του στάθηκε χρήσιμη... Άκούοντας τις κουβέντες τους κατάλαβε πως δεν είναι δόλοτελα ύπεθυνοι αυτοί γι' αυτήν την κατάστασή τους, γιατί το κάτω κάτω της γραφής άμα δέ διή κανείς το φῶς, δεν του κάνει έντύπωσι το σκοτάδι και ζη βολεμένος μιά χαρά μέσα σ' αυτό... Μά να την αντίκρυση μιά φορά τη μέρα του Θεού κι' ύστερα να προτιμᾷς ανήλιαγα κατώγια με την ύγρασία και μούχλα τους, έ, είναι πιά κάτι άσυχώρετο.

Τί είναι τούτοι όλοι; Κακοτυχημένοι άνθρωποι. Ή ζωή στάθηκε γι' αυτούς σκληρή... Μικροί ακόμα, σάν ήταν, δεν γνώρισαν ίσως μητρική άγάπη και φροντίδα, δεν είδαν γύρω τους το καλό παράδειγμα που άνοίγει το δρόμο στην άρετή.

Ή ψυχή του ανθρώπου είναι κι' αυτή σάν το δέντρο. Άμα δεν το περιποιηθῇ, τότες που είναι ακόμα τρυφερό και λυγίζει εύκολα από τους δυνατούς άνέμους, στραβώνει, σπάζουν τὰ κλαδιά του, μαραζώνει και, σάν έρθη ή ώρα του, δεν δίνει τον καρπό που περιμένεις.

Το βλέπεις και το λυπάσαι. Κι' αν θές να κατηγορήσης κάποιον γι' αυτήν την κατάσταση, το δίχως άλλο τούτος πρέπει να είναι ο γεωργός που δεν έκανε το χρέος του σ' αυτή τη περίπτωση.

Μά να κοιτάσης, να σκύψης με προσοχή και λαχάρια από πάνω του κι' ύστερα να βγῇ ένα πράμα άχρηστο που δεν δίνει καθόλου καρπούς ή δίνει σάπιους γεμάτους από σκουλήκια... ά, τότες με το δικιο σου αλήθεια θ' άγανακτήσης και σοδρξεται έτσι να το ξερριζώσης και να το πετάξεις στη φωτιά.

Μά υπάρχουνε λοιπόν και τέτοιοι άνθρωποι;

Αυτό τουλάχιστο έβγαине από κείνα που άκουγε γύρω του.

Ο ήλιος είχε άπεδη ψηλά. Μαγιατική μέρα ζεστή... Ούτε πνοούλα δέ φυσούσε... Στο Βόσπορο μερικά καράβια προσπαθούσαν ν' άρμενίσουν με

Η ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

1. *Staphylococcus aureus* (Staph. aureus)
 2. *Staphylococcus epidermidis* (Staph. epidermidis)
 3. *Staphylococcus saprophyticus* (Staph. saprophyticus)
 4. *Staphylococcus carnosus* (Staph. carnosus)
 5. *Staphylococcus sciuri* (Staph. sciuri)
 6. *Staphylococcus hyicus* (Staph. hyicus)
 7. *Staphylococcus epidermidis* (Staph. epidermidis)
 8. *Staphylococcus aureus* (Staph. aureus)
 9. *Staphylococcus epidermidis* (Staph. epidermidis)
 10. *Staphylococcus aureus* (Staph. aureus)

«Ὁποῖος, εἶπε, ἔχει νὰ μὲ
ἀντὶ, ἔχει καὶ ποτὶ πρότερον νὰ μὲ
ἀποστα.

↑ ↑ ↑

[illegible][illegible][illegible]

Τέτοια υποδοχή περίμενε την κάθε αρχόντισσα. Και καθώς μουρμούριζαν όλα τούτα με μισόκλειστο στόμα, οι φωνές έβγαζαν σά σφύριγμα και τὰ άρρωστημένα όχρα μούτρα έδειχναν τόση κακία πόη ήταν να φοβήθης. Ός τόσο μόλις πλησίαζαν τὰ πρόσωπα άλλαζαν έκφραση με μιάν και με παρακαλεστικό τόνο τις προφώνουν, «ένδοξότερες, ευγενέστατες», και εις χρόνους πολλούς

Ὁ ἕνας δὲν πλήρωνε στὸ δημόσιο ταμεῖο τοὺς φόρους του. Ὁ ἄλλος ἔπαιρνε μὲ τὸ ἔτσι θέλω τὰ κτήματα ἀπὸ τοὺς μικροῖδιοχτῆτες... "Αδικοί, λαθρέμποροι, καταχραστὲς... Ἡ ὠργανωμένη κοινωνία ὅπου φανιερτοῦνὰ βασιλεύει ἡ τάξη καὶ ὁ νόμος ποῦ ἰσιώνει τὸ μικρὸ καὶ τὸ μεγάλο καὶ κοπονίζει τοῦ καθενὸς τὴς πράξεις σύμφωνα μὲ τὸ δίκιο καὶ τὸ γενικὸ συμφέρο, ἔπαιρνε ἔτσι τὴ μορφή ἐνός ἀγροῦ λόγγου· ἕνα μονάχα πρῶμο.

Μ' αὐτὸς πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ μέσα τὸ
ῥέμα τοῦ ποταμοῦ καὶ τὰ κατάφερε
μιά γὰρ.

«Μας χρειάζεται λοιπόν ένας άνθρωπος τόσο έξυπνος και δυνατόν οσάν τόν άρχαϊόν 'Ηρακλή; Βλέπεις καλά τούτα έχουν κρυμμένο μέσα τους ένα βαθύ νόημα κι' ό,τι τότε μάς εφάνταν παρασηθενίο και γελούσαμε τώρα βρίσκουμε πώς είναι μία παραδο-

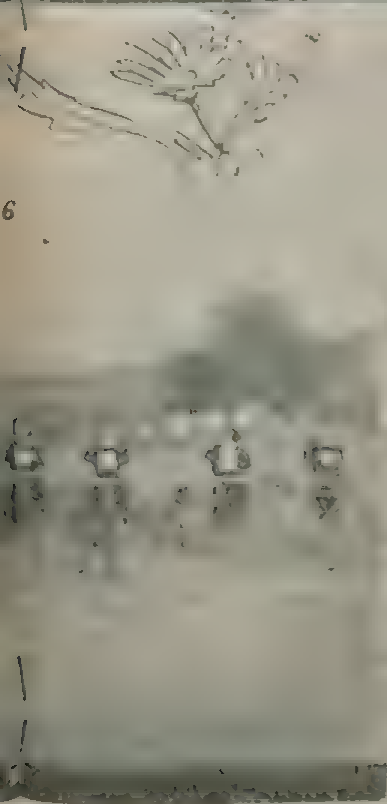
(Ἀκολουθεῖ)

Η Παροικία
 Απο μίαν θιατρικήν
 τούτου Ρεθυμνης στο τας Αρ
 8) Παροικίας
 τούτου Φαλαγγίταις

«Είναι ό έρωσ μας και ό σταυ-
ρός μας ή γή αυτή ή ελληνική
δι' ήμάς τους Έλληνες... Πρέ-
πει νά τήν κατακτήσωμεν έως
εις τά έγκατά της».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Οι Έλληνες

* ΤΟ ΧΡΥΣΑΦΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΗΣ *

Νέο κορίτσι,

Άγαπητή μου Φωλαγγίτισσα,

Δέν θά φαντασθώ βέβαια καιμιά
άπό σās πώς ή Έλλάδα μας
κατά λέξει γή χρυσοφόρος σάν τήν Ά-
λάσκα, πού σέ περασμένα χρόνια κά-
ζεψε όλους εκείνους, πού διψούσαν γιά
πλούτο, τούς χρυσοθήρας και τούς
τυχοδιώκτας. Πολλά αιγιατώματα
και μυθιστορήματα, πολλά κινηματο-
γραφικά έργα γράφτηκαν πάνω στό
θέμα αυτό. Γιατί βέβαια τό χρυσάφι
έπαιξε και παίζει μεγάλο ρόλο στόν
κόσμο.

Έμεϊς όμως σήμερα μέ τήν όλο
πρός τόν έξαγνισμό βαίοντας ήθική
αντίληψη δέν θέτουμε τόν χρυσόν ή
τό χρήμα ως σκοπόν τής ζωής μας,
άλλά ως μέσον προς τήν ζωή μας.
Σήμερα πρό πάντων ή νέα γενιά ξέ-
ρει ότι δέν είναι τό μόνο, τό άπόλυ-
το αγαθό, ό πλούτος. Ξέρει ότι ύ-
πάρχουν άρετές πού ζυγίζουν βαρύ-
τερα άπό όλο τό χρυσάφι του κό-
σμου. Η φιλοπατρία, ή αυτοθυσία,
ή άλληλεγγυή μέσα σ' ένα λαό άξι-
ζει κάτι περισσότερο άπό μερικά δισε-
κατομμύρια. Σήμερα πού ό κόσμος
τρέμει σύσσωμος στόν άγώνα τής έπι-
κρατήσεως γίνεται αντιληπτό πόσο
άναγκαίες είναι οι άρετές αυτές σ'
ένα λαό γιά τήν ύπαρξή του. Αύριο,
όταν πάνω στό έρείπια θά άναδημ-
ουρηήσουν οι λαοί τά πολιτιστικά
τους οικοδομήματα, θά διαλέξουν και
θά μεταχειρισθούν χωρίς άλλο, σάν
άκρογωνιαίους λίθους, τις άρετές αυ-
τές, μεταχειριζόμενοι μόνο ως μέσοι
τόν τυχόν πλούτο τους.

Θά προτιμήσουν σέ πολλά σημεία
τό χρυσάφι τής λαϊκής ψυχής παρα-
τό χρυσάφι, πού βρίσκεται σέ ύπό-
γεια τραπεζών κρυμμένο και φυλα-
γμένο. Ποιός ξέρει άν αύριο δέν τε-
'η ός αντίστασιμα νομισματικής
άξίας ή εργασία π. χ. ή ή παραγωγή
σέ άγροτικά και βιομηχανικά αγα-
θά ενός λαού; Ποιός ξέρει άν δέν ά-
χρησιωθώ ή μεγάλη του χρυσού ά-
ξία και βγούνε τά χρυσά μπλόκ των
έθνικών τραπεζών γιά νά χρησιμοποι-
ηθούν επί τέλους γιά κάτι άλλο;

Έμεϊς όμως, όπως είπαμε, δέν θά
μιλήσουμε γιά τό χρυσάφι τής
σκάς και του κόσμου όλου. Θά μιλή-
σουμε γιά τό χρυσάφι τής ελληνικής
γής, πού χωρίς νά είναι χρυσός άπο-
τελεί σήμερα γιά τό λαό μας άληθινό
πλούτο. Γιατί τί νά κάνω τά χρήματα
όταν δέν βρίσκω ν' αγοράσω τό ψω-
μί μου; Σκεφθήκατε ποτέ σας, αγα-
πητές μου φίλες, πόσο τραγικό θά ή-
ταν γιά ένα άνθρωπο νά είχε τά πλού-
τη του κόσμου και νά μ'ην εύρισκε ν'
αγοράσει κάτι νά ήσυχάσει τήν πείνα
και τή δίνα του; Πόσο παρυσιατικά

τό δηλώνει ένας μύθος! Κάποια φτω-
χούλα κόρη λαχταρούσε πολλά, πού
δέν γίνονταν παρά μονάχα μέ πλούτο.
Κάποτε άπ' τό Θεό πού παρουσιάστηκε
μπροστά της ζήτησε χρυσό, πλούτη!
Κι' ό καλός Θεός τής έκανε τή χάρι.
«Ό,τι πιάσεις, τής είπε, νά γίνεται
χρυσάφι». Κι' έτσι έγινε. Μά σέ μία
βδουάδα τό κορίτσι κοίτονταν στό
στρώμα έτοιμο νά πεθάνη. Τό ψωμί, τό
νερό, τό φαγητό πού έπιασε μεταβάλ-
λονταν σέ χρυσάφι. Μέ τό χρυσάφι ό
άνθρωπος δέν μπορεί βέβαια νά ζή-
ση! Παρακαλούσε λοιπόν νά τής χα-
ρίση πάλι ό Θεός τήν προτερινή της
φτώχεια!

Πόσα δέν δηλοί ό μύθος αυτός!

Τό χρυσάφι λοιπόν τό δικό μας σή-
μερα είναι τό χρυσάφι τής γής μας,
τής ελληνικής γής, τό ξαινό και χρυ-
σό στάρι!

Βγαλμένο μέσα άπό τά σπλάγχια
της, ζωταμένο και θρασμένο μέ
τόν ιδρώτα του Έλληνα. Είναι τό
χρυσάφι πού θά μάς δώση βραχιό-
λια και πλούτη και παλάτια, τό χρυ-
σάφι πού θα σωση του λαού μας τή
ζωή και τής φυλής μας τήν οντότη-
τα. Για μάς τούς λιτούς και τούς
περιττούς Έλληνες αυτό είναι σήμε-
ρα άρκιτό.

Τις προάλλες βρεθήκα στόν Άγιο
Γιάννη τόν Ρέντη πού κατασθάνου
τά βαγόνια άπό τή βόρειο Έλλάδα
φορτωμένα μέ τό χρυσάφι αυτό τής
ελληνικής μας γής. Παρακολουθού-
σα τούς εργάτες μέ τό σεβασμό έ-
παιρναν στά χέρια τους τά σακκιά,
μέ τί ά, άπη φτυάριζαν τόν ξαινό καρ-
πό, μέ τί πραγματική στοργή χού-
τιαζαν τά σπινιά πού κυλούσαν πέ-
ρα άπ' τούς σωρούς. Ούτε ένα σπει-
ρί, ούτε ένα δράμι δέν έπρεπε νά πάη
χαμένο. Και σκέφτηκα: Πώς έγιναν
όλοι οι Έλληνες τώρα! Πώς νοικο-

κυρεύτηκαν! Δέν χρειάστηκαν πολ-
λά. Λίγη φροντίδα και λίγη καλωσύνη.
Λίγη προσοχή και λίγη κατανόηση!
Αυτό ήταν όλο! Είχαν μέσα τους
όλες τις άρετές, πού ξεδιπλώθηκαν
κι' άρχισαν ν' άθίζουν κάτω άπό τό
έλληνικό φώς.

Έσείς, αγαπημένα μου κορίτσια,
μικρές νοικοκυρούλες, μανούλες κι'
άδελφές, θά καταλαβαίνετε πού πολ-
ίως άπό τούς άνδρες πόσο είναι ώ-
ραίο και πόσο καθουσιαστικό νά πιά-
νετε σείς τό μεσημέρι τό καρβέλι το
ψωμί και νά τό μοιράζετε στά παι-
διά, στά μέλη τής οικογενείας τόσο,
όσο νά χορτάσουν.

«Δέν μέ νοιάζει πώς δέν έχω ζά-
χαρι, μου έλεγε μία γρηούλα, έχω
τό ψωμάκι μου. Κι' αυτό είναι τό πιό
σπουδαίο!».

Μέσα στά λόγια αυτά τά άπλά τής
λαϊκής μας συντροφίσσας και άδελφής
κρύβεται όλόκληρη ή άλήθεια τής σή-
μερον. «Τό ψωμάκι».

Και τό ψωμάκι αυτό φρόντισε μέ
έξοδο νά μάς τό εξασφάλιση σ' αυτά
τα φοβερά δισεκα χρόνια ό Πατέρας
μας και Άρχηγός μας, 85 τοίς έκα-
τόν τής χρήσεώς μας στάρι μάς έχε-
δώσει έφέτος ή ελληνική γή. Γιατί
φρόντισε Αύτός νά δώση στήν άγρο-
τία 276.009 νέα στρέμματα γιά καλ-
λιέργεια κι' έδωσε άρδευσι γιά 470
000 στρέμματα ακόμα. Άνοιξαν οι
γλυκειές της φλέβες και μάς έδωσαν
τό χρυσάφι τής ζωής μας. Γι' αυτό
άληθεια μάς είπε κάποτε Έκείνος:
«είναι ό έρωσ μας και ό σταυρός
μας!».

Πίνει τόν ιδρώτα μας και μάς χα-
ρίζει τή ζωή μας!

Ποιός άλλος λαός έχει τέτοια ψή
και τέτοιον πατέρα;...

Σ. Καρ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΜΟΙ

Ε. ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Α'. Πρακτικά παραδείγματα επιδράσεως του λευκού και του μαύρου περιβάλλοντος στα χρώματα.

Για να εξοικειωθώ καιείς με τις χρωματικές εντυπώσεις σε λευκό και σε μαύρο περιβάλλον το καλλίτερο είναι το εξής γύμνασμα.

Παίρνει ένα φύλλο, όσο μπορεί λευκό, χαρτιού 25×25 υφεκατομ. π. χ., το διπλώνει σε δυο και, από τη μιά και από την άλλη άπέναντι μεριά, ζωγραφίζει 8-10 μικρά σχήματα σε άραιες αποστάσεις. Τα σχήματα αυτά θα πρέπει να είναι όλα τα ίδια και στις ίδιες αποστάσεις μεταξύ των και στις δυο μεριές. Μπορεί π. χ. να είναι

στο σχήμα ενός τριγώνιου ή της κούπας του χαρτοπαιγνίου ή του σταθιού ή του φύλλου ενός δειδρου. Τα 8-10 αυτά σχήματα θα είναι σε όκτώ έως δέκα διάφορα χρώματα. Σμιά από τις δυο πλευρές όλο των άδειο χώρο μεταξύ των σχημάτων θα τον αφήσουμε λευκό ενώ στην άλλη θα τον βάψουμε μαύρο.

Τα χρώματα τα ζωγραφισμένα σε μαύρο φόντο θα φαίνονται πολύ ζωγμότερα από τα ίδια χρώματα που είναι στην άλλη μεριά πάνω στο λευκό φόντο.

Το γύμνασμα αυτό πρέπει να επαναλαμβάνεται πολλές φορές και με διάφορα χρώματα-σχήματα. Καλλίτερα κάθε φορά ν' αλλάζουμε τις αποστάσεις μεταξύ των σχημάτων. Μ' αυ-

είς όχι μόνο οι εντυπώσεις αλλά και τα διάφορα χρώματα όταν τοποθετούνται σε λευκό και σε μαύρο φόντο, αλλά και στο βαθμό της επιδράσεως του εόιτου στα διάφορα μεγέθη και στις διάφορες αποστάσεις. Πράγμα πολύ

Τα πολύ βαθιά χρώματα και τα γαστανά πλησιάζουν περισσότερο στην έλλειψη φωτεινότητας στο μαύρο. Τα άσπια πλησιάζουν περισσότερο στη φωτεινότητα στο λευκό. Παιω σε μαύρο φόντο ή σε φόντο με βαθύ χρωματισμό κάθε γαρνιτούρα ή μοτίβο χρωματισμένο σε βαθύ σκοτεινό χρώμα δεν μπορεί να έξη δυνατή και καθαρή χρωματική έντυπωσι.

Τα τζάμια των παραθύρων σας

Πολλές φορές θα άνασκησάτε και θα κουρασθήκατε από καθαρίσμα των τζαμιών σας. Είναι πάντοτε ένα κεφάλαιο πολύ ταιροστικό για τη νοικοκυρά, έστω κι' αν η ίδια δεν κατατάιναται ομπρέρια ή σε μιά γυναίκα που της κάνει τις δουλειές. Και τότε όμως συμβαίνει να μην μείνη εύχαριστημένη γιατί παρουσιάζονται οι άπαραίτητες σειρές και γραμμές, μη φθίνοντας το τζάμι να γυαλίση ελεύθερο από τα παρσάα αυτά να πούμε έσο.

Τα τζάμια χρειάζονται ιδιαίτερο φροντίδα. Πρώτα πρέπει να πλυθούν με ζεστή σαπουνάδα τα τζάμια και κατότιν τα τζάμια. Το πίο καλό είναι όταν στεγνώσουν να τα περνούμε με μιά έπαιλει σιντάν, (είναι ένα ρευστό υέσο σε τετεχνημένα μικροκαλάια του άγροτιέρε από κατασμήματα οίκοκυρής) κι' έπειτα να τα τριφούμε με ένα καθαρό παλ και τέλος να τα με μαλακό χαρτί ή σιγαροπαρτο. Άντι σιντάν μπορούμε να μεταχειρισθούμε και σιρίτο

Η καθαριότητα του παρκέ σας

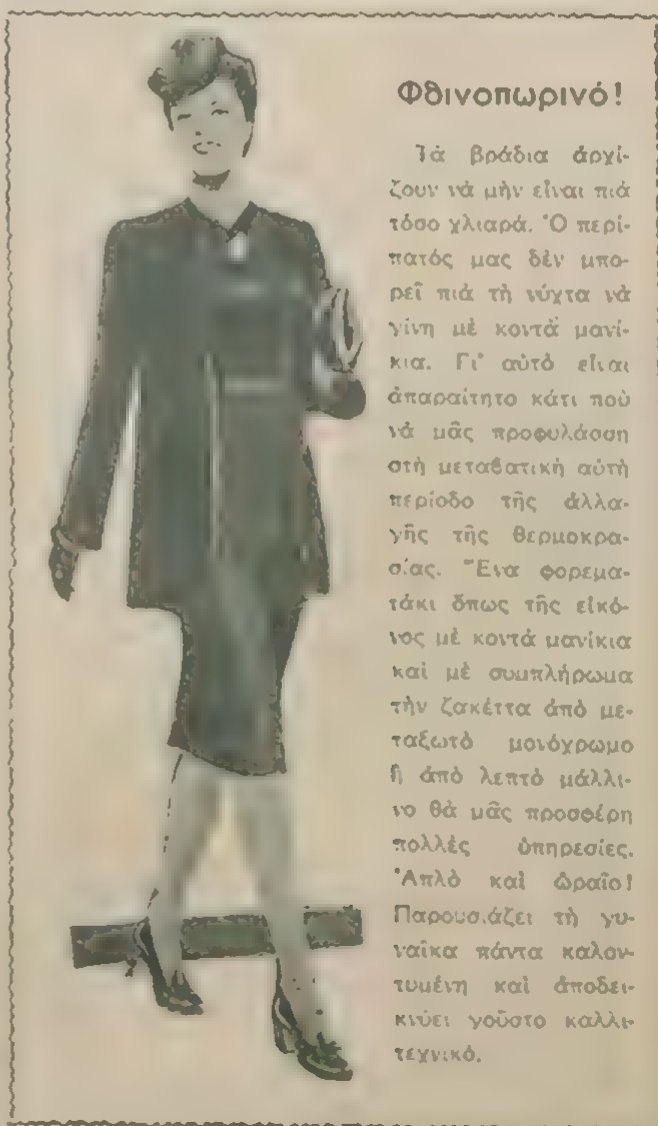
Παρκέ, όσο γυαλιστερό είναι, όταν έχη κηλίδες κάνει άσχημη έντυπωσι. Μα είναι πολύ δύσκολο να το διατηρήση κανείς άπαιδωτο ή να εξαλειψη τυχόν ύπαρσσες κηλίδες.

Κι' έπειδή οι πιο συνηθισμένες κηλίδες είναι του λαδιού και της μελάιης, άς πούμε σήμερα μερικά λόγια γι' αυτές. Το κήν τι στον κόσμο βρσκει τη θημεία του είναι να έβρσκει το άπίστοχο γιστρικό Καμιά φορά είναι και τούό άπλο.

1. Κηλίδες μελάιης. Πίνουμε την κηλίδα με τουο έσο στο νερό, χύουμε κατότιν τόνω μερικές σταγόνες υερικού όξος, έως όπως άς εξαφανισθώ οι κηλίδες, πρέπει να στενώσει να τις πλύνουμε με καθαρό κρύο νερό, άλλως θα μείνη ένα άσπρο σημείο που δύσκολα άφαιρείται.

Όταν είναι έντελώς κηλιδωτή η κηλιδ, μπορεί να άπορροφηθή άπό περιόδια έύλου βρεγμένα, πρώτου διεισόηση στο έύλο. Τρίτοι άκολούθως με γυαλόχαρτο, μέριου ότου καταστραφή το ίχνος του έμεινε και θέτουμε λίγο άνασκη ή παρκέτινη όπως λάμε συνήθως. Έπειτα από λίγες μέρες δεν βλέπουμε πλέον τίποτι. Είναι άλγιστα ότι άρκιτά βραδύως γίνεται άμυχανική καταστροφή των κηλίδων. Δεν μός έχάθει όμως στους κινδύνους που παρουσιάζει στα χέρια όδείων και άπτιρων ή τρήσις ένρηγητιώ, όξω.

2. Κηλίδες λαδιού. Θετουμε φιλώς σκούη όργιλλου βρεγμένη με έύλο. Άόήσουμε μερικές όρες, κατότιν πλύνουμε

Φιδινοπωρινό!

Τα βράδια άρχίζουν να μην είναι πιά τόσο χλιαρά. Ό περιπατός μας δεν μπορεί πιά τη νύχτα να γίνη με κοντά μανίκια. Γι' αυτό είναι άπαραίτητο κάτι που να μās προσυλάσση στη μεταβατική αυτή περίοδο της άλλαγής της θερμοκρασίας. Έίνα φορεματάκι όπως της εικόνας με κοντά μανίκια και με συμπλήρωμα την ζακέττα από μεταξωτό μοιόχρωμο ή από λεπτό μάλλινο θα μās προσφέρη πολλές όπηρεσιές. Άπλό και όραίο! Παρουσιάζει τη γυναικα πάντα καλοντυμένη και άποδεικνύει γούστο καλλιτεχνικό.

Η ΕΛΛΑΔΑ είναι μια από τις χώρες που έχουν τα καλλίτε-

ρα και περισσότερα έπιτραπέζια σταφύλια... Και όταν λέμε έπιτραπέζια έννοούμε τα σταφύλια που είναι για φάγωμα και όχι τα σταφύλια που προορίζονται για οίνοπαραγωγή. Καίτοι λοιπόν η Έλλάδα έχει τόσο πλούσια παραγωγή και έκλεκτας ποιότητας, έν τούτοις ως σήμερα δέν έγινε συστηματική έκμετάλλευσι των σταφυλιών για θεραπευτικούς λόγους.

Η σταφυλοθεραπεία που είναι γνωστή και πολύ διαδεδομένη σ' όλα σχεδόν τα κράτη της Εύρώπης στην Έλλάδα είναι άγνωστη.

Οι θεραπευτικές ιδιότητες των σταφυλιών όφείλονται στα συστατικά που περιέχουν.

Ένας γιατρός, από τους πρώτους που ήρευνησαν την έπίδρασι του σταφυλιού στον άνθρωπο, απέδειξε ότι ο χυμός των σταφυλιών έχει μεγάλη όμοιότητα με

το γάλα της γυναίκας. Είναι δέ γνωστό ότι το γάλα που θυλάζουμε μωρά έχει όλα εκείνα τα στοιχεία που είναι άπαραίτητα στον οργανισμό.

Έχει δηλαδή άζωτούχες ουσίες, άνόργανες ουσίες και ζάχαρι. Τα σταφύλια έπιπλέον — και μάλιστα τα μαύρα — έχουν και μια άλλη ουσία, την οίσοκυανίνη, που έχει τονωτικές ιδιότητες και μια άλλη ουσία που μεταβάλλει το λεύκωμα σέ πεπτόνη.

Τα σταφύλια χωνεύονται πολύ εύκολα γιατί το σταφυλοσάκχαρο που είναι ένα από τα συστατικά του αίματος άφομοιώνεται άμέσως. Παράλληλα η ένυδά που έχουνε βοηθεί την χώνευσι στο στομάχι.

Μιά καλή σταφυλοθεραπεία πρέπει να διαρκέση περίπου ένα μήνα.

Να για να είναι έπιτυχής πρέπει να είναι συστηματική. Αρχίζουμε από 100 - 150 δράμια σταφύλια που τρώμε τρεις φορές τη μέρα μισή ώρα πριν το φαγητό. Η ποσότης σιγά σιγά αυξάνει για να θάσσουμε τις 3 - 4 όκάδες ήμερησίως.

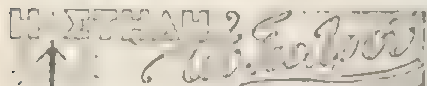
Στη σταφυλοθεραπεία πρέπει να προσέχουμε να μη καταπίνουμε όλα τα φλούδια των σταφυλιών αλλά μόνον λίγα.

Κατάλληλα σταφύλια είναι κυρίως οι ροδίτες και τα φυέρια και κατά δεύτερο λόγο τα μοσχάτα, ή σουλτανίνα, τα αύγουλάτα και τα ροζακία.

Η θεραπεία αυτή ένδεικνυται κυρίως για τη δυσπεψία, την δυσκοιλιότητα, τις αίμορροϊδες, την πέτρα των νεφρών, τον άρθριτισμόν και για μερικές μορφές φυματιώσεως.

Γενικά όμως είναι και μία τονωτική θεραπεία.

Σήμερα που λόγω της γενικής καταστάσεως όφείλουμε όλοι να προστρέξουμε στα έγχώρια προϊόντα για να τα καταναλώσουμε μέσα στη χώρα μας, μία και η έξαγωγή τους είναι δύσκολη, ως δοκιμάσουμε αυτή τη θεραπεία και για τους δυό μαζί αυτούς λόγους και να μαστε βέβαιοι ότι και την ύγεια μας προστατεύουμε και την ένθνική μας οικονομία ύποστηρίζουμε.

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΗΒΗΝ Η'.

Θα ήτο μεγάλη παράλειψις εάν εις το τέλος της μελέτης μας περί της διατροφής του παιδιού, δέν άφιερώναμε άλλες λέξεις για τας ανάγκας της προεφηβικής και έφηβικής ηλικίας. Κατά την έποχην αυτήν το παιδί λόγω της έντονου άναπτύξεως έχει ανάγκην πολλών και πλούσιων θρεπτικών ουσιών προς έξασφάλισιν της τροφικής ίσορροπίας του. Τόσο μεγάλη είναι η ταχύτης της άναπτύξεως κατά την ήβην, ώστε εις διάστημα δύο έτών αυξάνουν εις βάρος 15-20 κοιλά, εις ύψος δέ 30 εκ. περίπου, έξ αυτού δέ πάντες οι γονείς όνυμάζουν την φυσιολογικήν αυτήν ανάπτυξιν άνώμαλον και πρόωρον, ένω πραγματικά σπανιώτατα παρατηρούμεν παθολογικήν ανάπτυξιν. Όπως όδήποτε το παιδίον εάν κατά την ηλικίαν αυτήν δέν τραφή έπαρκώς, ύφίσταται σοβαρόν κλονισμόν της ύγείας του με έπακόλουθα δυσάρεστα, όπως άναίμια, καχεξία, ραχισμός και τέλος η φυματιώσις για την όποία άρκετά είπαμε άλλοτε. Σήμερα θα μιλήσωμε για τη σπουδαιότητα της τροφής ως παράγοντος άναπτύξεως και περί του διαιτολογίου των έφήβων.

Ο Καλμέτ εις τόν μεγάλον πόλεμον παρετήρησεν εις την περιοχήν της Λίλης ότι τα άγόρια και κορίτσια από έλλειψι τροφών δέν ένεφάνιζον τους χαρακτήρας της ήβης παρά τό

ώριμον της ηλικίας των και γενικώς η ανάπτυξις των ήτο καθυστερημένη. Άλλ' έκτός αυτού και αι καθημερινά παρατηρήσεις και η ίστορία μας διδάσκουν την σπουδαιάν έπίδρασιν της τροφής εις την ανάπτυξιν ζώων και ανθρώπων. Τα παιδιά των πτωχών τάξεων είναι μικροτέρου άναστήματος και βάρους από τα παιδιά των εύπόρων, η έμμηνος περίοδος έρχεται ένωρίτερα εις τας κορασίδας των εύπόρων, ένω εις τας κορασίδας των άπόρων έπιβραδύνεται πολύ και πολλές φορές μέχρι 18-20 έτών. Επίσης όσοι ζούν στην έπαρχία θα παρατηρήσουν ότι χωρικοί άγόνων περιούτων είναι μικροί το δέμας και αδύνατοι, ένω αντίθετως οι χωρικοί εύπόρων περιούτων και οι κτηνοτρόφοι έχουν άνάστημα ύψηλόν και θρέφιν άρίστην. Τέλος εάν στρέψωμεν ένα βλέμμα στην ίστορία ζώων και ανθρώπων βλέπομεν ότι φυλάι όλόκληροι ζώων και ανθρώπων έξηφανίσθησαν με την πάροδον του χρόνου από μέρη όπου, λόγω των καιρικών έπιδράσεων και του άγόνου του έδάφους, η διατροφή ήτο άνεπαρκής.

Εάν κατά την πρώτην και την δεύτεραν παιδικήν ηλικίαν μπορούμε να εφαρμόσουμε νόμους τροφικούς κατά την τρίτην και ίδίως κατά την έποχην της ήβης οι νόμοι και αι καταμετρήσεις ύποχωρούν πρό του ύπερσιτισμού, ό όποίος έπιβάλλεται έκ των μεγάλων κινδύνων της εύθραύστου αυτής ηλικίας. Θα άφήσωμεν τόν νέον έλεύθερον να φάγη όσον θέλει και διαφόρους τροφάς, εάν δέ έχη άνορεξίαν θα καταπολεμηθή υπό του ίατρού του άναλόγως της αίτίας. Ο φόβος των δυσπεψιών ως λείψη, εάν δέ πα-

ρουσιάζη κάποτε πυρετόν έφήμερον η 2-5 ημερών, α ή άνορεξία θα καθαρσεί και την παρατεταμένη διαίταν διότι θα τό πληρώσωμεν άκριβά. Έπ' αυτόν άρκετά ήσυχολήθημεν εις την «Νεολαίαν» άλλοτε. Το διαιτολόγιον του έφήβου θα είναι ποικίλον, άφθονον και πλούσιον εις θρεπτικά συστατικά. Το κρέας πρέπει να είναι άπό άγόνων ζώων, άπό άγόνων άφθονήν διατροφής, τα αύγά 2-3 ήμερησίως θα τρώγονται όπως τα θέλουν και πάσα αι άλλαι φυτικές και ζωϊκά τροφαί θα χορηγηθούν έλευθέρας, άνευ ρυθμού και φόβου πολυφαγίας. Η έφηβική ηλικία θα άφεθή έλευθέρα εις έκλογήν και ποσότητα τροφών, η έπίβλεψις θα περιορίζεται μόνον εάν το παιδί τρώγη όλίγον η εάν είναι άνόρεκτον, όποτε πάραυτα θα καληται ο ίατρός του προς άνεύρεσιν και θεραπείας της αίτίας.

Ο μέγας Γάλλος φιλόσοφος J. J. Rousseau συνεδούλευε τους γονείς να αφήνουν τα παιδιά των να τρώγουν κατά βούλησιν και να μη φοβούνται την πολυφαγίαν, έλεγε δέ τα εξής: «Νά είσθε ήσυχoi ότι δέν θα φάγουν κατά κόρον και ότι δέν θα παρουσιάσουν ποτέ δυσπεψίας, αλλά εάν η άύστηρά έπίβλεψις σας τους άπαγορεύει να τρώγουν κατά βούλησιν, τότε θα εύρουν τόν τρόπον να διαφύγουν την έπιτήρησιν σας και θα άποζημιώθουν με όλας των τας δυνάμεις, τρώγοντες κατά κόρον...».

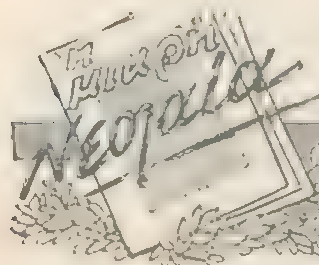
Εις τό έπόμενον συμπεράσματα και συμβουλαι επί όλης της μελέτης μας διά την διατροφήν του παιδιού.

Γ. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ
Παιδίατρος

Ο Κήτωρ

Ἡ ἱστορία τριῶν ἐλῶν

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ ΣΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ

Μέσα στὸ λεωφορεῖο κάθε λογιῆς ἐπιβάτες στριμωγμένοι ἐγύριζαν στὰ σπίτια τους. Ἀντρες, γυναῖκες, παιδιὰ μωρά, γέροι, γρηοῦλες, ἄλλοι φορτωμένοι μὲ τρόφιμα, ἄλλοι μὲ διάφορα ψώνια καὶ σὲ κάθε στάσι ἔμπαιναν κι' ἄλλοι καὶ τὸ στρίμωγμα γινότανε μεγαλύτερο. Σ' ἓνα κάθισμα φαρδὺς πλατὺς κάθετα ἓνας μικρὸς ὡς 10 χρονῶν καὶ σιγοτραγουδοῦ καὶ μαζί πετάει ἔξω ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο στραγάλια πού ἔβγαζε ἀπὸ τὴν τσέπη του καὶ πετροβολοῦσε τοὺς διαβάτες. Δίπλα του στέκει ἓνας πολὺ γέρος κύριος πού φαινότανε πὼς ὑπέφερε καὶ προσπαθοῦσε νὰ κρατηθῇ μὲ δυσκολία στὰ πόδια του κρατώντας ὅπως μπορούσε τὰ διπλανά καθίσματα. Σὲ ἓνα ἀπότομο τράνταγμα τοῦ αὐτοκινήτου, ὁ ἡλικιωμένος κύριος πού κρατοῦσε καὶ διάφορα ψώνια στὰ χέρια του, ἐπετάχτηκε πρὸς τὸ διπλανὸ κάθισμα καὶ τὰ ψώνια του ἴπσαν ἐπάνω στὸν μικρὸ πού ἐξακολουθοῦσε νὰ πετροβολᾷ μὲ τὰ στραγάλια του τοὺς διαβάτες. Τί ἔγινε τότε νομίζετε; Ἐσηκώθηκε ἀγριεμένος καὶ κοιτάζοντας τὸν ἡλικιωμένο κύριο τοῦ λέει: «Εἰστε πολὺ ἀπρόσεκτος κύριε! Δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος ὁ ἄλλος νὰ τοῦ κουβαλᾷ πάνω του τὰ ψώνια σας!» Ὅλοι οἱ ἐπιβάτες τότε τοῦ λεωφορείου διεμαρτυρήθησαν καὶ μιὰ κυρία ἀπὸ τὸ πισινὸ κάθισμα τοῦ εἶπε: «Εἶσαι ἓνα κακοαναθρεμμένο παιδί. Φαίνεται πὼς δὲν ἀνήκεις στὴν Ὁργάνωσι τῆς Νεολαίας, γιατί ἂν ἦσουν μέλος της θὰ ἤξερες ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ παραχωρήσης τὴ θέσι σου στὸν κύριο, πού καὶ ἡλικιωμένος εἶναι καὶ ὑποφέρει καὶ ὄχι νὰ κάθεσαι, παιδί ξοῦ, γεμᾶτο ἀπὸ ὑγεία καὶ νεῖατα καὶ νὰ ἀφήνης τοὺς γέρους καὶ τοὺς ἀσθενεῖς νὰ στέκουν ὀρθοί!».

Ἐπρεπε νὰ τὸν δῆτε λοιπὸν ὕστερα. Ἐσηκώθηκε καταντροπιασμένος καὶ κατακόκκινος καὶ σκυφτὰ πέρασε στὴν ἔξοδο καὶ κατέβηκε στὴν πρώτη στάσι.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΙΩΛΕΑΣ

Πάνω σ' ἓνα βουνὸ εἶχαν φυτρώσει μιὰ φορά τρεῖς μικρὲς κι' ἀδύνατες ἐλίτσες πού τίς βολόδερνε κάθε τόσο ὁ ἄνεμος καὶ τίς κουνούσε σὺρριζα μὲ κινδυνὸ νὰ τίς ξεριζώσῃ.

Τὰ καυμένα τὰ δενδράκια κινδύνευαν ἀπὸ μέρα σὲ μέρα νὰ σπάσουν καὶ νὰ καταστραφούν, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ δώσουν τὸ ἓνα στὸ ἄλλο καμμιὰ βοήθεια.

Κάποια μέρα πού ὁ βορρᾶς φυσομανοῦσε ἀγρία, οἱ τρεῖς μικρὲς ἐλίτσες περίμεναν ἀτελπισμένες τὸ τέλος τους.

«Πάει, λέγαμε. Σήμερα πιά δὲν γλυτώνουμε!».

Μὰ ξάφνου ἡ μιὰ, ἡ πιὸ μεγάλη, ἐφώνησε μὲ χαρά. Συντρόφισσες σωθήκαμε! Ὁ βορρᾶς ὅσο σκληρὸς καὶ δυνατὸς κι' ἂν εἶναι δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς κἀνῃ κακὸ πιά, ἀρκεῖ νὰ ἐνωθούμε κι' οἱ τρεῖς μαζί. Ἀπλῶστε καὶ σεῖς τὰ κλαδιά σας νὰ ἀγκαλιασθοῦμε σὰν ἀγαπημένα ἀδελφάκια, κι' ἔτσι μ' ἓνα σῶμα καὶ μιὰ ψυχὴ καὶ οἱ τρεῖς, θὰ πάρουμε μιὰ τέτοια δύναμι πού δὲν θὰ μπορῇ κι' ὁ πιὸ δυνατὸς ἀέρας νὰ μᾶς κουτήσῃ.

— Καλὰ τὸ σκέφτηκες εἶπαν κι' οἱ ἄλλες. Ἡ δύναμι εἶναι στὴν ἔνωσι καὶ στὴν ὁμόνοια. Ἐνωμένες καὶ μονοί-

Ο ΣΚΑΙΩΛΕΑΣ ΣΤΟΝ ΚΗΤΩΡ

σμένες δὲν ἔχουμε νὰ φοβηθούμε κα-
νένα πιά ἐχθρό.

Κι' ἀμέσως ἀπλώσανε τὰ κλαδιά τους, ἀγκαλιαστήκανε, καὶ ἔτσι μονοιασμένες κι' ἀγκαλιασμένες, μεγάλωσαν καὶ θέρισαν τόσο, πού ὁ τρελλο-βορρᾶς κτύπαγε ἐπάνω τους χωρὶς πιά νὰ τὸν φοβοῦνται...

— Κάτι, εἶπε ἡ Χιονάτη μὲ ὕφος πολὺ μυστηριώδες.

Ἐδεῖξε τὸ χῶμα μπροστὰ της.

Τί βρῖσκες;

— Χνάρια! Χνάρια ἀπὸ πόδια! εἶπε ὁ Γουρουνάκης. ὦ, Πούφ, εἶπε καὶ μετὰ βίαις συγκρατοῦσε τὴ χαρὰ του, λὲς νάναι... κανέναν σκαντζόχοιρο;

— Ἴσως... Κάποτε εἶναι καὶ κάποτε δὲν εἶναι. Κανείς ποτὲ δὲν ξέρει μὲ τὰ χνάρια...

Ἡ Χιονάτη δὲ μίλησε ἄλλο κι' ἐξακολούθησε νὰ προχωρῇ. Κι' ὁ Γουρουνάκης, ἀφοῦ τὴν παρακολούθησε λίγην ὥρα, μὲ τὴν ἀκρὰ τοῦ ματιοῦ του, ἔτρεξε κι' αὐτὸς ἀπὸ πίσω της.

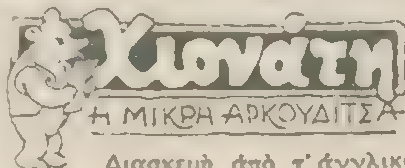

— Χνάρια! χνάρια ἀπὸ πόδια, εἶπε ὁ Γουρουνάκης

Ξάφνου ἡ Χιονάτη σταμάτησε κι' ἐσκυψε πάνω στὰ χνάρια μὲ πολὺ περίεργον τρόπο.

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Γουρουνάκης.

— Παράξενο... Πολὺ παράξενο...

Διασκευή ἀπὸ τ' ἀγγλικά

5.

(Συνέχεια)

III.

Ὅπου ἡ Χιονάτη κι' ὁ Γουρουνάκης βγαίνουν κυνῆγι καὶ παρὰ τρίχα νὰ πιάσουν ἓνα σκαντζόχοιρο.

Ὁ Γουρουνάκης ζοῦσε σ' ἓνα πολὺ πλούσιο σπίτι, στὴν κουφόλα μιὰς ὀξυᾶς, κι' ἡ ὀξυὰ αὐτὴ βρισκουνταν στὴν καρδιά τοῦ δάσους.

Μιὰν ὥρα ἡ χειμωνιάτικη ἡμέρα, τὴν ὥρα πού ὁ Γουρουνάκης σκούπιζε τὰ χιόνια ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του, σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τί νὰ δῇ; Τὴ Χιονάτη!

Ἡ Χιονάτη, ἦτανε τώρα κάμποση ὥρα, στριφογύριζε ὅλο στὴν ἴδια θέσι, κι' ἤθελε κάτι νὰ συλλογισθῇ, μὰ δὲν τὰ κατάφερνε. Κι' ὁ Γουρουνάκης τὴ φώναξε, τίναξε τὸ κεφάλι κι' ἄρχισε πάλι ἀμέσως τὸν περίπατο.

— Ἐ, φώναξε ὁ Γουρουνάκης τί κάνεις;

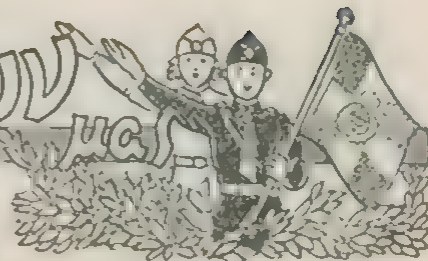
— Κυνῆγι! εἶπε ἡ Χιονάτη.

— Κυνῆγι; Τί κυνῆγι;

των σκαδανέων

Τὸ ποιηματάκι μας.

Τὰ Γατάκια

Ρόδινη γλώσσα, μύτη, αὐτάκια,
ρόδινα νύχια κοφτερά,
ξυπνὰ τὰ μάτια, λαμπερά,
στὸ στρώμα παίζουν τὰ γατάκια.

★

Ὁραῖα, λουσμένα, παστρικά,
πηδούν, κυλιούνται, γρατσουνίζουν,
καὶ πότε πότε ρουθουνίζουν
μέσ' στ' ἄσπρα τους γουναρικά.

★

Κι' ἡ μάνα τους ἐκεῖ μπροστά
γυρτή, τὰ μάτια σφαλιστά,
σάν ἡμερο, ἀγαθὸ λιοντάρι,

★

σάν τίγρι πού δὲν ἔχει ὀργή,
ὅλη καμάρι καὶ στοργή,
τανέμορφο ὕπνο ἔχει πάρει.

Ζ. Π.

Ἐκεῖνο τὸ κατὶ τι συναισθηθεῖς τὴν
ρά μ' ἕνα ἄλλο κάτ' τι καὶ τὰ δύο
τους τώρα προσηρῶν ἄνταμα. Θα

Ἡ Χιονάτη καὶ ὁ Γουρουνάκης ἔφυγαν μαζί.
σ' ἔνοιαζε νὰρθῇς μαζί μου, Γου-
ρουνάκη, μὴν τύχει κι' εἶναι τίποτα
ἐχθρικά ζῶα;
Ὁ Γουρουνάκης ἔβλεπε τὸ αὐτί του
μὲ πολὺ εὐγενικὸ τρόπο κι' εἶπε πῶς

ἔξυπνα καὶ κουτὰ

— Ξέρεις, Τοτό, πῶς ἡ λακέρδα γί-
νεται ἀλμυρή;

Πῶς;

— Ἐγὼ ξέρω. Πίνει θάλασσα καὶ ἀλ-
μυρίζει.

Τὸ τραῖγο βγαίνει ἀπὸ τὸν ὑπόγειο
σιδηρόδρομο καὶ ὁ Νίκος λέει στὴ μα-
μά του ὅταν εἶδε πάλι τὸ φῶς τῆς ἡ-
μέρας.

— Μαμά γίνηκε αὐριο.

(Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Σκατανέως Μαρ. Γκιωνῆ)

Γρηγόρης: Γιατί μαμά δὲν ζη-
τοῦμε ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸ ψωμί, μιά καὶ
καλὴ γιὰ ὅλη τὴν ἑβδομάδα, παρά
ζητοῦμε μόνον ἐτὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν
ἐπιούσιον;

Κικὴ: (ἐπεμβαίνουσα). Γιατί δὲν
μᾶς ἀρέσει τὸ μπαγιατικὸ ψωμί.

(Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Σκατανέως Μαρ. Γκιωνῆ)

Ὁ... εἶπε τίποτα νὰ κάνῃ ὡς τὴν ἐρ-
χόμενη Πάσχα. Καὶ ἔτσι τὸ
λὸν ἐπὶ τῆς νύκτας μαζί με τὴν Χιο-
νάτη. Ποιὸς ξέρει, μπορεῖ καὶ νὰ εἶ-
ναι κανεὶς σκατζόχοιρος.

— Θέλεις νὰ πῆς μπορεῖ καὶ νᾶναι
δυσ σκαντζόχοιροι, εἰς ἡ Χιονάτη.

Κι' ἔτσι ἔφυγαν μαζί.

Μπροστὰ τους ὑψώνουνταν κάμπο-
σα πεύκα καὶ βάλεγε κανεὶς πῶς οἱ
δυσ σκαντζόχοιροι ἢ ὅτι ἄλλο ἦταν,
εἶχαν κάνει τὸ γύρο τους.

Ἔτσι λοιπὸν κι' ἡ Χιονάτη ἀρτίσε
νὰ κάνῃ ἕνα κύκλο γύρω ἀπὸ τὰ
πεύκα κι' ὁ Γουρουνάκης ἐρχόταν
ἀπὸ πίσω τῆς.

Καὶ τὰ χιάρια ἐξακολουθεῖσαν
μπροστὰ τους.

Ξάφνου ἡ Πούφ σταμάτησε κι' ἔ-
δειξε τὸ χῶμα.

— Κοίτα! εἶπε.

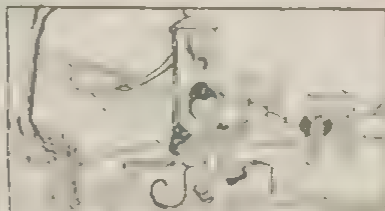
— Τί; ρώτησε ὁ Γουρουνάκης καὶ
ὤψε ἕνα πρὸς ὅσον τὴν τρομάρα του.
Κι' ἐπὶ ταῦτα, νὰ νὰ δειλὴ πῶς δὲν
τρομάζει, ἀργεῖ νὰ πῇ γοῦ! γοῦ!
γοῦ! γοῦ! σὰ νὰ εἶναι γι' ἀναστικτῆ.

Κοιτάξτε τὰ χιάρια! εἶπε ἡ Χιο-
νάτη. Ἐνα τρίτο ζῶο ἔσμιζε τώρα
στ' ἄλλα δύο.

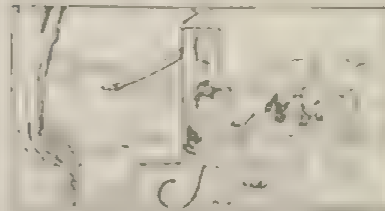
— Χιονάτη, φώναξε ὁ Γουρουνάκης.
λὸς νᾶναι ἕνας τρίτος σκαντζόχοι-
ρος;

(Ἀκολουθεῖ)

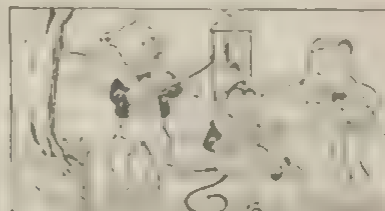
Ποιὸς γέλασε τελευταῖος;

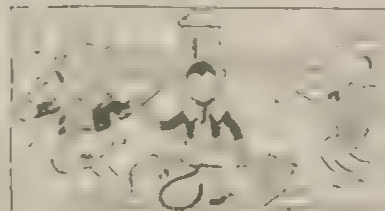
καὶ μ' ὄρεϊ μεγάλη
διαβάζει τὸ βιβλίο του
ὁ Μιμπος ὁ σοφός.
Τὸν βλέπουν ἀπὸ μακριά
δύο φίλοι του μεγάλοι,
ὁ Πιπὴς ὁ μοιχαλίδης
κι' ὁ Γούλας ὁ χοντρός.

Ἦα του σκουρῶνι μια δουλειά,
μιά φάρσα ἐτοιμάζουν.
Ἦα λέει ψιθυρίζοντας
ἐκεῖ ἀπὸ κοιτὰ.
Μέχρι κι' ὁ Μιμπος τοιγυρίαν
πῶς δὲν τὴ λογαριάζουν
κι' ὅλα τὰ λόγια τ' ἄρταξε
τ' αὐτί του στὰ κλισιὰ.

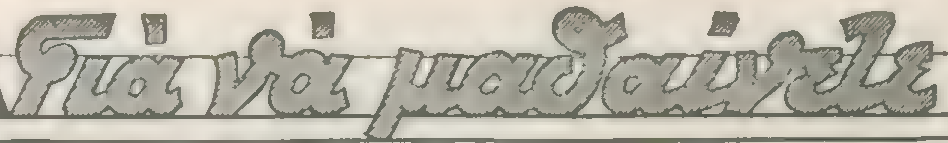

Καὶ πληθαίνει μὲν αὐτὸς
ὁ Γούλας μὲ τίς μύστες
Μὴ κοποῖ ὁ Πιπὴς βάζοταξε
τὰ γέλια τὰ πολλὰ.
Κι' ὁ Μιμπος σὰν παιδί ξυπνῶ,
μὲ μάτια σάν ἀστρίτες,
δὲν τὸ κοιτᾷ διαβάζοντας
κι' ὅλη νουθετοῦνται.

Ὁ Πιπὴς ὁ μοιχαλίδης
Μὴ τὴν ἀκούει τὴν φωνήν
τὴν τοῦ Μιμπος τὴν φωνήν
τὴν τοῦ Γούλας τὴν φωνήν
«Βράχυνται ποὐτὸς...» Γ. Δ.

一

Agoston

George Fisher

EPACK

HELIPOL

Επίσης άλλη μία θαλασσογενής σπηλαιογένεση

BEZAA!

τῶν ποταμῶν ἁπασῶν ἐκ τῆς ἑξοχῆς ἵσται σι-
 τῆς τῆς πλατείας καὶ τὰ πεζοδρόμια, ἵνα ἐλ-
 ληροῦνται μετὰ τὴν εἰς τὸν ἑορτασμόν καὶ κα-
 τέρωσιν τὴν Νεολαίαν, ἡ ὁποία ἀφ' ἑσθίας, ἀφ-

Την 10ην Αυγούστου μεταβίβει ως τοις τόποις τοις ἀποστολέως της οὐκ ἐπιστοφίας Μητροπολίτου ἡ Ὑποδιοικήτρια Βιλατίου μετὰ τὰς συμπληγνύουσας καὶ τινος 2 κελανόσας τοῦ Βιλατίου καὶ τοῦ Τμήματος Ἀγ. Γεωργίου Μετὰ τὴν ὅτι τοῖς ἱερὰς γενόμενῃ ἐπιτηδεύουσιν ἔρπον ἡ Ὑποδιοικήτρια

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

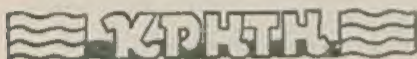

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ἐξήρθε δι' ὀλίγων τὸν ἡρώισμόν καὶ αὐτοθυσίαν τῆς τιμημένης νεκρᾶς τανύσσας πῶς αἱ Φαλαγγίτισσαι εἶναι ὑπερήφανοι διὰ τοῦτο καὶ εἵτοιμοι νὰ μνησθῶν τὸ παράδειγμά της ὅταν ἡ πατρίς τὸ ζητήσῃ, ὅταν τὸ διατάξῃ ὁ Ἀρχηγός. Κατόπιν ἡ συναγωνίστρια Πάντου καθέστηκε στέφανος εἰς τὴν πρωτοπόρον ἀνεμώπορον Νίκην Περσάκη.

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις ἐνήργησεν ἐπιθεωρήσεις εἰς τὰς ἐδρας τῶν Ὑποδιοικήσεων Τυρνάβου, Ἐλασσόνας, Ἀγιάς καὶ Φαρσάλων καὶ τὰ ἐξῆς Τμήματα τῆς ὑπαίθρου:

Ἀμπελών, Βρυότοπος, Ἀργυροπούλι, Ροδιά, Δένδρα, Γιάννουλη, Μυλόγουστα, Γαλανόβρυση, Τσαριτοάνη, Καλιθέα, Ὀλυμπίς, Πύθιον, Κοκκινόπλο, Ἀλ-Δημήτρης, Λιδάδι, Δολιχί, Βουβάλα, Κονιατοί, Ρέτονη καὶ Βαμβάκοι.

ΧΑΝΙΑ. — Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις ἀσχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακάς μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν ἐργαζομένων Φαλαγγιτισσῶν. Αἱ ἐργαζόμεναι τὴν αἰσθάνονται θερμὴ μνητέρα καὶ τρέχουν μετὰ χαρὰ ν' ἀκούσῃ τὰ φιλοστοργα καὶ διδακτικά λόγια πού τοὺς ἀπευθύνει καὶ ν' ἀπολαύσῃ τὴν χαρὰ πού ὀλοένα τοὺς χαρίζεται.

Μετὰ φάνατση χαρὰ ἀκούσαν πῶς γιὰ χάτην τοὺς ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις ἀπέφασκε τὴν ἰδρυοὶ καὶ λειτουργία σχολείου ἀναλαβεῖνται γυναικῶν, διὰ τὰς ἀγραμμάτους Φαλαγγιτισσάς.

Εἰς τοῦτο θὰ γίνωνται δεκταὶ πρὸς ἐγγράφην ἀπὸ 1—20 Σεπτεμβρίου καὶ τὰ μαθηματα θ' ἀρχίσουν τὴν 21ην ἰδίου μηνός.

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν αἱ ἐργαζόμεναι Φαλαγγιτισσὶ ἐξέδραμον ἀπὸ πρῶτας ἐπ' αὐτοκινήτων εἰς Σούδα.

Ἡ μικρὰ κομνηνὸς πῆρε ζωὴ ἀπὸ τὰ τραγούδια, τοὺς χορούς καὶ τὰς διασκεδάσεις τῆς Ε.Ο.Ν. Εἰς τὸ κοινὸν συστάσιον τὸ ὅποιον παρεκοιμήθη ἐν ὑπαίθρῳ, ἔλαβε μέρος καὶ ἡ Νεολαία Θηλέων καὶ χωριοῦ καὶ πολλὰς γυναικας. Ὅλα γέλοσαν στίς κορυφὰς τῆς ἀπὸ τῆς δουλειᾶς τῆς ἐδδομάδος κοπέλλας, τὴν ὥρα πού ἐπαίρναν ἐξηνόσας τὸ μπάκι τοὺς, στὰ κατακάθαρα καὶ ἡσυχά νερά τοῦ λιμένος. Γεμάτες ἀπὸ ἐνθουσιασμοῦ γύρισαν τὸ βράδυ στὴ πόλιν τραγουδώντας καὶ ζητωκραυγάζοντας ὡς ὁ Ἀρχηγός, πού θέλει τὸν ἔργατὴ μετὰ τὸ μέτωπο ψῆλα σὺν δούλῳ.

Δὲν εἶναι μόνον αἱ ἐργαζόμεναι πού ἀσχολοῦν τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Χανίων. Εἶναι καὶ τὰ ἀρρωστα καὶ ἀδύνατα παιδιὰ τῆς πόλεως μας. Τῇ πρωτοβουλίᾳ της, λειτουργοῖ εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Τμήμα Προστασίας ἀσθενῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς γονεῖς τελείως ἀπόρους.

Ἐν συνειννοήσει μετὰ ἐδικῶν ἱατρῶν καὶ τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου Χανίων παρέχεται εἰς αὐτὰ ἱατρικὴ περίθαλψις καὶ φάρμακα δωρεάν. Τῇ μερίμνῃ δὲ φιλοφρόνων κυριῶν τῆς Ὄργανώσεως, θὰ τοὺς προσφέρεται μουρουναίον κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τροφὴ κατὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξασθενημένων ὁργανισμῶν τῶν.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ὁ Διευθυντὴς τῆς Α' 255 Φάλαγγος ἀνέπτυξε πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας περιτοπὰς ἐκ τῆς ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς 4-8-40) Ε'. Ἐπίσης ὡμίλησε πρὸς τὸ 111 Τάγμα ὁ Διοικητὴς αὐτοῦ ἐπερὶ τοῦ τρόπου συμπεριφερόμεθα ἐντός καὶ ἐκτός τῆς Ὄργανώσεως.

Τὴν Κυριακὴν ἐγένετο συγκέντρωσις τῆς ἀσφαλοῦς δυνάμεως τῆς Α' 255 Φάλαγγος καθ' ἣν ἐγένετο στρατιωτικὴ ἀσκήσις. Οἱ αὐτοφάλαγγίται ἠκολούθησαν μετὰ τὸν κόλπον ἔμφα καὶ τὴν κωπηλασίαν ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψὴν Λοχίτου.

Εἰς τοὺς διαφόρους Σχηματισμοὺς τῆς Α' 255 Φάλαγγος (Ἀμαρίου) ἐγένετο ἀνάπτυξις τῆς ἐκθέσεως ὅτ' ἀριθ. 2 τῆς Κ.Δ. τοῦ διαγγελλόμενου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς 4-8-40) Ε'. Ἐπίσης οἱ Φαλαγγίται ἠκολούθησαν μετὰ τὸν ἐμβολιασμόν ἀγρίων δένδρων, ἀχλαδιῶν, σικκῶν, ἀμυγδαλιῶν κ.λ.π.

Εἰς τὸ στρατόπεδον Ε.Ο.Ν. Ἀρρέων συνεχίζεται ἡ ἐκπαίδεσις τῆς Βας σειράς Φαλαγγιτῶν, ἐπὶ τῇ βῶσει τοῦ προγράμματος. Ἐπίσης γίνεται καὶ προβολὴ τῶν ὅπῳ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἀποσταλέντων μορφωτικῶν ταυνῶν.

Τὴν παρελθούσαν Δευτέραν ἐπισκέφθησαν τὸ στρατόπεδον ὁ 1ος Ἐπιτελὴς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρέων μετὰ τῶν βαθμοφόρων τοῦ Ἐπιτελείου.

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ὁ κ. Γενικός Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. μετὰ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης μετέβησαν εἰς τὰ χωρία Ἀποστόλους, Ἀσωνιάτους καὶ Νέας Ἀμαρίας πρὸς ἐπισκέψαν τοῦ στρατοπέδου Ε.Ο.Ν. Ἀρρέων ἐ' ἰωάννης Μεταξᾶς πρὸς διευθέτησιν διαφόρων ζητημάτων σχετικῶν μετὰ τὴν Ε.Ο.Ν. Ἀμαρίου.

Εἰς Ἀσωνιάτους ἐπισκέφθησαν τὸ στρατόπεδον καθ' ἣν ὥραν ἐβιβάσθησαν ὁπότε συναντήσαντο οἱ Α' Περιφερειακοὶ Κολυμβητικοὶ Ἀγῶνες. Ἐμεῖναι ἀπολύτως ἱκανοποιημένοι τὸσον ἀπὸ τῆς τελείας τάξεως καὶ πειθαρχίας ὅλων, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον μετὰ τοῦ ὁποῖου πάντες παρηκολούθησαν.

Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ μαθημάτος ὁ κ. Γενικός Ἐπόπτης ἀφῶν ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν τῆς πειθαρχίας καὶ αὐτοπειθαρχίας τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ὡμίλησε διὰ τὸν τορπιλισμὸν τῆς ἑλλάδος μας, πρᾶξιν ἀνθρώπου καὶ δεῖ-

λῃν, ἥτις, ὡς εἶπε, βαθεῖα μὲς ἐπληγῶσι, ἀλλὰ καὶ μὲς ἐτίσῃ τὴν ψυχὴν ἀναπτέρωσσαι τὸ ἥθικόν μας καὶ ἐνισχύσῃ τὴν ἀπόφασιν μας νὰ συνεχίσωμε τὰς παραδόσεις μας καὶ νὰ βαδίσωμε τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἐχάραξεν ὁ Μεγάλος μας Ἀρχηγός καὶ ὁ Βασιλεὺς μας μετὰ μὴ ἰδίᾳ τῇ Πατρίδι μας νὰ διατηρῇται πάντα ἀκεραία καὶ δοξασμένη, διαρκῶς ἀναδαπτιζομένη εἰς τὰ ἔθνη μας ἰδιώδη.

Ἐν συνεχείᾳ ἀφῶ ἐπιθεώρησαν τὰ μαγεῖριά καὶ τὴν παρασκευὴν τοῦ συστατοῦ μετέβησαν εἰς Νέας Ἀμάρει μετὰ τῶν διοικητῶν τῶν ἐκεῖ μόνων Ε.Ο.Ν. εἰς τοὺς ὁποίους καὶ ἐδῶσαν πλείους ὁδηγίας καὶ κατευθύνσεις.

Ἡ Ε.Ο.Ν. Σπηλίου ἀπέστειλεν εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν τὸ ποσὸν τῶν 780 δραχμῶν τὸ ὅποιον ἐξέπραξαν ἀπὸ τὴν πώλησιν τοῦ πρώτου αἰγίου τῶν διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολεσθέντος πολεμικοῦ μας.

Ὡσαύτως ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις καὶ αἱ κάτωθι βαθμοφόροι ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ἀρχηγὸν διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, τὰ κάτωθι ποσά:

Πολυξένη Παπαθανασίου δρχ. 900, Πηνελόπη Μιχαλάκη δρχ. 700, Ἑλληνικὴ Σταματὰ δρχ. 150, Τσικαλάκη Εὐαγγελία δρχ. 100, Παπαδάκη Εὐαγγελία δρχ. 100, καὶ Παυλάκη Θεανῶ δρχ. 100.

Τὴν 1ην παρελθούσαν ἐπαγγέλην ἐξ Ἀθηνῶν ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης κ. Πολυξένη Παπαθανασίου.

Ἐπισκεφθεῖσα κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονὴν τῆς τὸν Πρωτοπυργὸν μας μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἤκουσε ἀπὸ τὸ ἴδιον τοῦ τοῦ στόμα, τὴν ἀπέραντη ἱκανοποίησιν καὶ τὴ συγκίνησιν τοῦ διὰ τὰς προόδους τὰς ὁποίας παρουσιάζει ἡ Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης ὡς καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ δι' ὅλους τοὺς Ρεθυμνίους διὰ τοὺς ὁποίους ἔχει σχηματίσει τὰς ἀρίστους τὰν ἐντυπώσεις.

Ἡ ἐπισκέψις τοῦ εἰς τὸ Ρέθυμνον, καθὼς εἶπε εἰς τὴν Περιφερειακὴν μας Διοίκησιν, τοῦ ἀφῆκε τὸσον ζωηρὰς ἐντυπώσεις ὅστε αἰσθάνεται τὸν πόθο ὁλοῦς μετὰ τὴν ἀπάντησιν τῆς σημερινῆς ἀνωμόλου καταστάσεως νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ πάλιν τὴν πόλιν μας καὶ νὰ εἴδῃ πάλιν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοὺς Ρεθυμνίους διὰ τοὺς ὁποίους μετὰ τὸσης συγκινήσεως ὁμιλεῖ.

Ὡσαύτως ἔγραψεν ἰδιώχειον ἐπιστολὴν ἰδιαίτεράς πρὸς τὰ παιδιὰ τοῦ, τὰς Φαλαγγιτισσὰς καὶ Σκαπανίσσας τῆς Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης τὴν ὁποίαν δημοσιεύομεν κατωτέρω.

Πρὸς τίς Φαλαγγιτισσὰς καὶ Σκαπανίσσας Νομοῦ Ρεθύμνης.

Σὰς στέλλω μετὰ τὴν Περιφερειακὴν Διοικήσιν σας τοὺς χαιρετισμούς μου διὰ τὴν καλὴν σας ἐπιθυμίαν.

1. Μεταξᾶς

28-8-40

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον τεύχος)

ΛΑΜΙΑ. — Τὰ ἀποτελέσματα τῶν κολυμβητικῶν ἀγώνων τῆς Π. Δ. Φθιωτιδοφωκίδος εἰχον ὡς κάτωθι:

Κολυμβήσις 50 μ.: 1ος Καραπατάλας, 2ος Γιωργουλᾶς, 3ος Καρασυνιάρης.

Ἐλευθέρα κολυμβήσις 200 μ. Β' Κατηγορίας: 1ος Παργιανός, 2ος Βασιλείου, 3ος Πιτῶνης.

Ἐλευθέρα κολυμβήσις 400 μ. Α' Κατηγορίας: 1ος Μπαρδάκας, 2ος Κουσιάντης, 3ος Μπαρούδας.

Ἰντὶα κολυμβήσις 100 μ. Α' Κατηγορίας: 1ος Φύλλος, 2ος Στεφάνου, 3ος Δάσκαλος.

Ἐλευθέρα κολυμβήσις 100 μ. Β' Κατηγορίας: 1ος Χασάκης, 2ος Μπυλλίος, 3ος Τσιτῆλος.

Ἐλευθέρα κολυμβήσις 50 μ. Β' Κατηγορίας: 1ος Καραντίης, 2ος Καραπατάλας, 3ος Γιωργιῶν.

Ἐλευθέρα κολυμβήσις 800 μ. Α' Κατηγορίας: 1ος Παπαγεωργίου, 2ος Ἀναγνωστάκος, 3ος Σταματόπουλος.

Προσθία κολυμβήσις 50 μ. Β' Κατηγορίας: 1ος Καραμπίνης, 1ος Μύγκος, 2ος Σκαρίμπας, 3ος Μωράτης.

Σκυταλοδρομία 4x50 μ.: 1η Ὁμάς Παρνασσίδος, 2α Ὁμάς Φθιωτῆδος.

Σκυταλοδρομία 4x100 μ.: 1η Ὁμάς Παρνασσίδος καὶ Ὁμάς Φθιωτῆδος, 2α Ὁμάς Λοκρίδος.

Π. Δ. ΣΑΜΟΥ. — Μετὰ ἐξαιρετικὴν κοσμοσυρροὴν ἐτελέσθησαν ἐν Τηγαίᾳ τὴν 6ην Αὐγούστου οἱ Α' Περιφερειακοὶ Κολυμβητικοὶ Ἀγῶνες. Ἡ ἐπιτυχία τῶν ἀγώνων, εἰς τοὺς ὁποίους μετέσχον ὅνις τῶν 100 κολυμβητῶν ἀθλητῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων, ὁπρὲς πρωτοφανής, μετὰ ἀδυστάτως δὲ ἐνδιαφέρον οἱ φιλαθλοὶ παρηκολούθησαν τὴν τελείαν διαφόρων ἀγωνισμάτων.

Τὸ ἀραιότερον ὅμως τῶν ἀγώνων ὁπρὲς ἡ ταυτόχρονη κολυμβήσις 50 Σκαπανέων ἐντός τοῦ στίβου, πού προεκάλεσεν ἀκράτητα χειροκροτήματα καὶ ἐμφάνισεν πᾶσι τὸν τρόπον ἐργασίας τῆς Ε.Ο.Ν., ἡ ὁ-

ποία ἐπιβίβει τὴν εἰς μεγάλας ὁμάδας καλὴν λίβρεαν τοῦ ἀθλητισμοῦ.

Τὰ ἀποτελέσματα εἰχον ὡς ἐξῆς:

Φαλαγγιτῶν Α' Κατηγορίας: Ἐλευθέρα 100 μέτρων 1ος Ἐλευθεριάδης, Ἐλευθέρα 300 μ. 1ος Καραγεωργίου, Προσθία 100 μ. 1ος Ρωμιός, Ἰντὶα 50 μ. 1ος Σολομός.

Φαλαγγιτῶν Β' Κατηγορίας: Ἐλευθέρα 100 μ. 1ος Ἐλευθεριάδης, Προσθία 50 μ. 1ος Ρωμιός, Ἰντὶα 50 μ. 1ος Σολομός.

Σκαπανέων: Ἐλευθέρα 50 μ. 1ος Σπαχῆς, Προσθία 50 μ. 1ος Κυριαζής, Ἰντὶα 50 μ. 1ος Κυριαζής.

Σκυταλοδρομία 4x5 Α' Κατηγορίας: 1η Ὁμάς Καραγεωργίου — Στυλιανίδης — Παπασταθοπούλου — Γαλανός, 2α Ὁμάς Χριστοφῆ — Μπακούλιου — Σολομός — Ἐλευθεριάδης.

Ἰντὶα τοῦ ἔχους τῆς Φθαρμονικῆς τῆς Ε.Ο.Ν. ἐγένετο ἡ ἀπονομὴ τῶν ἐπὶθλων, μεταλλίων καὶ διαπλημάτων ὑπὸ τοῦ κ. Γεν. Ἐπόπτου ἐν μέσῳ ἐνθουσιῶδων ἐκδηλώσεων τοῦ Κοινοῦ.

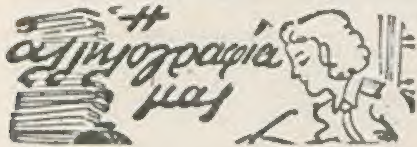

Ο ΜΟΥΤΣΟΣ ΤΗΣ ΝΑΥΑΡΧΙΔΟΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1613)

εις τὸ τέρμα του. Τότε μόνον καθίσταται δυνατόν νὰ προσέξουν εἰς τοὺς τραυματίας.

Ὁ ἀντιναύαρχος προσελθὼν πρὸς τοὺς κατακειμένους πρὸς πρῶραν νεκροὺς καὶ πληγωμένους, βλέπει τὴν κατάστασιν τοῦ δυστυχικοῦ παιδίου. Τὸ λαμβάνει ἀναίσθητον εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ καλεῖ τὸν χειρουργόν. Διατάττει νὰ τὸ ἀποθέσουν μετὰ προσοχῆς ἐπὶ τῆς ἰδίας του κλίνης. Τοῦ παρέχουν μυρίας περιποιήσεις, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σωθῇ, τὰ τραύματά του εἶναι θανατηφόρα.

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΙΚΟΝ ΜΑΝΤΖΑΡΗΝ. Πέρασατε ἀπὸ τὰ Γραφεῖα καὶ ζητήσατε τὸν κ. Ἐπόπτην ἐπὶ τῆς ὁλῆς. — **Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΝ.** Ἀπὸ τὸ γράμμα σου ἀντιγράψαμε τ' ἀκόλουθα: ἔπλεον λίγες μέρες πού γιορτάστηκε ἀπ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας μιά δολοφονία τετραετίας ἰθνητικῆς ἀναρχίας, τὴν ὅποιαν ἐγκαινίασε ἡ ἱστορικὴ ἡμέρα τῆς 4ης Αὐγούστου 1936. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες μαζί καὶ κάθε Ἕλληνα χωριστὰ γιόρτασαν μὲ μεγάλων ἐνθουσιασμὸν τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἱστορικῆς γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας τετραετίας ἐκδηλωτικῆς τὴν χαρὰν τοῦ τοῦς ἐπισημοῦς καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν πού τοὺς κατεῖχε μ' ἕνα ἀποιοιόηστε τρόπον. Τὸ ποίημα πολὺ μακρὸν. Ἰδοὺ τὸ ἐπιγράμμα:

4η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἀπλόθηκε ἡ σημαία μας
τὴ μέρα τῆς μεγάλης,
στὸ χώμα τῆς Ἑλλάδας μας
περήφανα καὶ πάλι.

ΛΥΣΑΝΔΡΟΝ Ε. ΚΟΛΥΒΑΝ. δημοδιδάσκαλον, Σέρβια. Δημοσιεύομεν ἐδῶ τὸ ποίημά σας:

ΣΤΟΝ ΕΠΙΔΟΣΟ ΔΙΑΔΟΧΟ

Κι οὐτὰ Σου στέκουν χαρωπὰ, κι' ἀγνάντια
[Σὲ φυλάνε
Ὡσάν ἀπὸ τοὺς φωτόβολοι, μὲ γήινους φτερά,
Νὰ δώσουν μιά πνοὴ γλυκεῖα, πού πάντοτε
[Θεῖοι νῆσαι
Σὲ πλάτεια ἡ ἀντραξιόμορφη, κι' ἀγγλικὴ
[Γυμνῆ
Τὸ λίκνο Σου τὸ βρεφικό, π' ὅλο ἐπιπῆδες
[Γυμνῆ
Ἀνάστασι τοῦ ἔθνους μας δημιουργεῖ Ἀυτό,
Νὰ ζωντανέψῃ τὸ ἀγνὸ, τῆς μοῖρας Σου
[Τὸ χέρι
Τὸ ὄνειρο τοῦ ἔθνους μας, πού εἶναι
[Ποθητό
Ἦθις εἶσαι τοῦ Παπποῦ, τοῦ θρυλικοῦ μας
[Κώστα
Ν ἐδόλασε Ἐπίδοξε, Διάδοξε τοῦ Θρόνου
Ὁ πῶς Ἐκεῖνον ἡ μορφή, κι' οἱ δόφνες καὶ ἡ
[Δόξα
Σ' αἰθέρια πλάσι χαρωπῇ, ἀρχίζουν νὰ φουν-
[Γαίνουν
τὰ παραλόδια τῆς Γενιᾶς, μὲ Σὲ τὸ νῆδ
[βλαστήρι
π' ὡς Σύμβολο στὰ στήθη μας, θέσαι
[Κρυφὸ καμάρι.

**ΝΙΚ. ΠΑΡΧΑΝ, ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΝ ΛΙΒΙ-
ΖΟΝ, ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΝ, ΔΗΜ.
ΚΑΡΑΜΟΥΖΑΚΗΝ.** Πνευματικὲς ἀσκήσεις
εἰς ἑλπίδα. Θὰ σὰς ἀντιπλήρῃ ἐν καιρῷ ὁ
ἀρμόδιος συντάκτης τῆς οὐκείαν στήλης. —
ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΡΕΒΑΝΟΓΛΟΥ. Ἐχεις γράφει
τὸ παραμύθι καὶ τίς πνευματικὲς ἀσκήσεις
δὲν μόνο στὸ ἴδιο γὰρ, ἀλλὰ καὶ στὴν ὁδὸ
δύο. Γράφω πάλι ἀπ' ἀρχῆς τοιαῦτα καὶ
στελλέω μὰς τα. — **ΑΙΚ. Χ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥ-
ΛΟΥ.** Προσέλας τὴν τρίτην στροφή τοῦ ποιή-
ματός σου «Στὴν 4ην Αὐγούστου»:

Μὲ μιάς ἐσθρῆς τὸ πῶθ
πού εἶχαν χυσεῖς στὴν ψυχὴ μας
καὶ ἐξέστατες τὸ αἶμα
πού 'χε παγώσει στὸ κορμὶ μας.

στὸν τρίτον στίχο σημειώομε τὴ χαλαρότητα:

Ἐπανακτᾷ ἐν τούτοις τὰς αἰσθήσεις του διὰ μίαν τελευ-
ταίαν φοράν ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς καὶ στρέφον τὰ μεγάλα
του μάτια πρὸς τὸν ναύαρχον, ἐνῷ ζητεῖ νὰ ψαύσῃ μὲ τὰς
χεῖρας του ἐν κομμένῳ κορδόνι τὸ ὅποιον κρέμεται ἀκόμῃ
εἰς τὸν λαίμνον του, λέγει περιλύτως πρὸς αὐτὸν «πᾶνε καὶ
τὰ λεπτὰ τοῦ μπουρλότου!» Πράγματι, ἡ σφαῖρα ἡ ὅποια
τοῦ εἶχε ξεσχίσει τὸ στήθος καὶ τοῦ ἔπαιρνε τὴν ζωὴν τοῦ
εἶχε πάρει καὶ τὸ κόκκινον δερματικὸν σακουλάκι εἰς τὸ
ὅποιον ὁ μικρὸς ἀποταμίευε τὰς οἰκονομίας του διὰ ν' ἀ-
γοράσῃ, ὅταν θὰ ἐμεγάλωνε, τὸ πυρπολικόν του.

Ἐναυτικά Διηγήματα

Κωνστ. Ν. Ράδος

«καὶ ἐξέστατες» καὶ στὸν τέταρτον μιά πλεονά-
ζουσα συλλαβή: ἐποὶ 'χε παγώσει. Ἡ χα-
λαρότητα εἶναι οὐδάρ' λάθος στὴν ποίησιν — ἀ-
κόμῃ καὶ στὴν ποίησιν πρὸς ἀντικείμενον στίχων
καὶ πρὸς τὸν ἀποφύγετα. Μπορεῖ νὰ συγγω-
ρεθῇ μόνον ὅταν γίνῃται στὴν ταχὺ τοῦ στίχου.
Π εἶναι τομὴ: Ταχὺ (τέμνω=κόπω) εἶναι
τὸ χωρίον ἐνὸς μεγάλου στίχου, ἀπὸ 11 συλ-
λαβῆς καὶ πάνω, σὲ δύο ἡμιστίχια. Π.χ.:

Νὰ ζωντανέψῃ τὸ ἀγνὸ τῆς μοῖρας σου τὸ χέρι
Νὰ ζωντανέψῃ τὸ ἀγνὸ
τῆς μοῖρας σου τὸ χέρι.

ΤΑΚΗΝ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΝ. Γιὰ τὸ
ζήτημα τῆς πωλοτικῆς τῶν γραμματισμῶν τῆς
Ε.Ο.Ν. δὲν εἰσθεῖς οἱ ἀρμόδιοι. Μεταφέρω
ἐδῶ τὴν σχετικὴν περικοπὴν τῆς ἐπιστολῆς σου
ἐπὶ τὴν ἐκδοὺ τῶν Γραμματισμῶν τῆς Ε.
Ο.Ν. νομίζω ὅτι θὰ ἦταν καλὸ νὰ κυκλοφοῖται
εἰς τὴν ἐκδοὺ, ὅχι μόνον τῶν 3 καὶ τῶν 2
δραχμῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ μικροὶ σκαπανεῖς καὶ
φαλαγγίται θὰ δυσκολευθῶμεν νὰ δώσωμεν τό-
σο μεγάλον ποσὸν γιὰ ν' ἀγοράσωμεν ὅλην τὴν
σειρά. Δὲν εἶναι κρίμα τὰ μέλη τῆς Νεολαίας
νὰ μὴ ἔχουν τὰ γραμματισμὰ τῶν; — **ΑΘΑ-
ΝΑΣΙΟΝ ΖΗΝΟΒΗΝ.** Ἐλάδουμεν τὸν «ἐκ-
κάλον» ἀλλὰ δὲν ἡμποροῦμε νὰ καταλάβωμε
γιὰ ποῦ ὅλο τὸν ἐκτελεῖται. — **ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΝ
ΛΙΒΙΖΟΝ.** Τὸ «ἄσπετος» αὐτοῦ ἔχει μετρητὰ
λόγη, ἀλλὰ καὶ ἀκριβοῦς: «Στὸ πλοῖό του
τὸ ἐρημικὸν εἶναι ὁ λείψανός του» —
σ' αὐτὸ πού ἐλπίστε ἦταν — δολοφονία ὁ βίος
τοῦ. — **ΕΥΤΕΡΠΗΝ ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ.** Δη-
μοσιεύομε στὴ στήλῃ αὐτῇ τὸ δεύτερον:

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ

Στὴ Νεολαία δὲ γραφεῖ
νὰ γίνω θαλαγγίτης
καὶ στρατιώτης θὰ γινῶ,
στὰ σύνορα ἀκρίτης.

Στὰ χέρια τῆς σημαίας μου
καὶ τόπλο θὰ κρατῶ,
γιὰ τὴν τιμὴ τοῦ ἔθνους μου
θῶμαι νὰ σκοταδῶ.

ΗΛΙΑΝ ΤΣΟΡΒΑΝ. Πολὺ βιάζεσαι νὰ δη-
μοσιεύῃς. Ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Ἡ Νέα
Ἑλλάς»:

Ἑλλάδα δοξαμένη
πατρίδα μας γλυκαῖα
ἀνέντευκος μυριόλοισι(;)·
πιά τὴν ἐλευθερία.

Ἀπληρομένη διχασιμῶν
μὲ κυβερνήτην μέγαν
εἶσαι ἡνωμένη, λογυρὰ
βαδίζουσα ἑμπρός.

Τὸ ἴδιο θέμα γράφει τὸ πρῶτον πεζὸν λόγον — ὅχι
στίχους, ἀλλὰ οὐκ ἐκείνη — καὶ στελλέω μὰς
το. Ἀποκρίναι τὸν πῶς οὐκ εἶναι: γλυκεῖα,
ἀπληρομένη, ἡνωμένη, βαδίζου-
σα. Ἐκτός ἀν' οὐδ' ἀρῶν νὰ γράφῃς στὴν
ὁπερκαθάρτουσα, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐπὶ
ἀπλῆς καθάρτουσαν γράφοντες ἀποφεύγουν
τὴν ἀκρίτητα οὐκ τὴν γλυκεῖαν (μὲ περ-
σιωμένην) ὅχι μὲ δέξια ὅπως τὴν ἔχεις γρά-
ψει). Τὸ αὖ εἶναι βραχὺ τὸ ὅπλο τῶν ἐπι-
θέτων τῆς γ' κλίσεως. Π.χ. ταχὺς-ταχέας,
εὐθεῖς-εὐθείας κλπ. Ἄν τὴν γράφῃς διὰς γλυ-
καῖαν δὲν θὰ ἔκρινες τὸ λάθος αὐτό. — **ΛΑΜ-
ΠΡΟΝ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΝ.** Μὰ, Λάμπρε, πῶς
ἐστὶν ἐπὶ τῆς «Νεολαίας» τέτοιους στίχους; Δὲν
μὰς ἀρεσκὴν καθόλου. Μάλιστα ἐλπίσω τὸν
«Ἡλίας»! — **Π. ΚΑΝΑΤΑΚΗΝ.** Τὸ ἐλαθρινό-
γραμματικὸν ἐδῶ στὸν ἀρμόδιον συντάκτην.
Τὸ αἰνίγμα ὁμοίως. Δημοσιεύομε στὴν στήλῃ
αὐτῇ τὸ πεζὸν εἰσαναγόμενον ἀλλήθεν:

«Ἡ ζωὴ εἶναι πάντα συνηφαιμένη μὲ ἀγά-
πην, μὲ θυσίαν, μὲ τὴν προστάθεια καὶ μὲ τὸ
ἔργον. Ἀκόμῃ παραπάνω. Ζωὴ πού δὲν προ-
σπεύδει ἀγῶνας καὶ προστάθεια καὲ θυσίαν
δὲν εἶναι καμμίαν ἀξίαν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ ἡ
ἀμορφία δὲν τὸ νόημα τὸ βαθύτερον καὶ ὁ

οἷα τῆς ζωῆς δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ
ἐκπαιδεύσις πού μὰς δίδει ἡ ἐπιτυχία τῆς προ-
σπεύσεως, ὁ θρίαμβος τῶν ἀγῶνων, ἡ καρπο-
φορία τῶν θυσιῶν. Ἀνερπὴ, ἀμυχὴ, ἀθυροστο-
χία δὲν εἶναι οὐτε χαρὴ, οὐτε γὰρ. Καὶ δι-
χως γὰρ εἶναι ἴδιος θάνατος. Ἡ αἰσιοδοξία
καὶ ἡ δύναμις τῆς θελησεως μὰς θὰ μὰς φέ-
ρῃ πάντοτε μεγαλύτεραν χαρὰν. Ὅπλον μὰς
μονοδικόν. Τὸ συμπῶσκειν μεταξὺ τῶν συνη-
φαιμένων, ἡ αἰσιοδοξία βοηθεῖ καὶ ἀλλήλο-
εὐσηφείτω, τὸ εὐσηφάτω ἀλλήλους τὸν Σω-
τήρος Χριστοῦ. Ἡ εὐία τοῦ ὅλου αὐτοῦ δει-
χνεται καὶ σ' αὐτὸ πού εἶπα κάποτε σοφός:
«Ἡ γῆ δὲν ἐγκλείει εἰς τοὺς κόλπους τῆς
ἀδάμαντα πολυτιμότερον, ὅτε ἡ θάλασσα μαρ-
γαρίτην, ἀπὸ τὸ δόκρον, τὸ κυλιόμενον ἐκ τῶν
ὀφθαλμῶν εὐτυχίου ἀνθρώπου δὴ τὴν δυστυ-
χίαν τοῦ ἄλλου».

Θ. Α. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. Τὸ πεζὸν «Τ' εὐει-
ρο τοῦ θαλαγγίτου σκαπανεῖς. Θέμα καὶ νοή-
ματα ἀρίστα. Διάδοξε τὸ ἐκ κύκλου συναγιν-
ομένων. Ἄξιζε. Ἀπὸ τὸ ποίημα «Εὐμπρός γιὰ
τὴν πατρίδα» δημοσιεύομε ἐδῶ τὴν δύο ποῦ
τὴν στροφὴν:

Ἐμπρός παιδιὰ ἄς βαδίζοιμε
μὲ θάρρος καὶ μ' ἐλπίδα
κι' ὅλοι ἄς πολεμήσοιμε
γιὰ τὴν γλυκεῖαν πατρίδα.

Βαδίζει πρῶτα ὁ Ἀρχηγός,
πρῶτος μὲς' στὴ φωτιά,
στὴ δόξα πάντα ὁδηγός
μ' ἀσπίδι καὶ καρδιά.

ΛΑΚΗΝ ΘΕΟΔΩΡΟΥ. Συγκινητικὸν εἶναι
γράμμα σου γιὰ τὸν ἀνάνθρωπον τορπιλλί-
σμόν τῆς «Ἑλλης». Ὅστε λόγον νὰ γίνῃται! Κι'
ὁ «Ἀέτωρ» ἀν' ἦταν θὰ τὸν τορπιλλίσαν! Τὸ
σο τὸ καλύτερον, μάλιστα, γιὰ τοὺς δολοφόνους
πού τὸ ἔβρα τους θὰ ἦταν μεγαλύτερον. Ναι,
διὰ φανερόν πως οἱ ἄλλες δύο τορπιλλί-
ες ἔχοντες γιὰ νὰ κτυπήσουν τὰ ἐπιτετακὰ πού
ἦταν ἀρραγμένα στὸ λιμανάκι τῆς Θήνης. Βλέ-
πεις οἱ μικροῦχοι κι' οἱ ἀναιδῆρες δὲν κάνουν
διάκρισι μεταξὺ μεγάλων καὶ παιδιῶν. — **ΒΑΣΙ-
ΛΕΑΝ ΚΑΡΑΛΕΚΑΝ.** Κι' ἐπὶ μὰς γράφεις πως λυ-
πῆσθες, ἀλλὰ καὶ πως θύμωσες ὅσο ποτε
στὴν λιγύγκρηνη ὅς τώρα ζωὴ σου γιὰ τὸν τορ-
πιλλισμόν τῆς «Ἑλλης» μας. Ρωτᾷς ἀν' οὐδ'
ἀντιπρὸς καὶ γιὰ τὴν Μεγαλόχαρτ' ἐλπίδα
ἐλπίδα τὸ δολοφονικὸν ὑποδρόχιον. Μὴ βιά-
ζεσαι! Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι τιμωροῦνται. Κι'
οἱ ὁκαίτοι γιὰ τὸν δολοφονικὸν τορπιλλισμόν
τὸ ἀσπληγὸν μὰς πολεμικὸν θὰ τιμωρηθῶν.
Ἀργὰ ἂν γρήγορα, ἀδύνατον. — **ΣΤΕΛΛΑΝ
ΛΘ. ΙΩΑΝΝΟΥ.** Ἐνθουσιαστικὸν τὸ ἄρθρον σου
«Ἡ Αὐγούστου». Ἐλπίσω τὰ θεράτ' συγχαρητή-
ριά μας. — **ΕΥΑΓΓ. ΙΩΑΝΝΟΠΟΥΛΟΝ.** Ναι,
θὰ δημοσιεύῃ ἐν καιρῷ. — **ΑΝΩΝΥΜΟΝ.** Τὸ
παρομύθιον δὲν εἶναι ἐνδιαφέρον καὶ τὸ χειρό-
τερον οὐδ' ἀρῶν, οὐτε μέση, οὐτε τέλος! Οἱ
πνευματικὲς ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἀρμόδιον
συντάκτην. Ἀλλὰ γιὰ ποῦ λόγον ἀρεσκῆς
ἀντιγράφῃ τὴν συνεργασίαν σου καὶ ἰδίως τὸ
γράμμα σου; Ἄν ἀπὸ ἀνερπῆς, εἶσαι ἀ-
συγχώρητος. Ἄν τὸ ἐκμαρῶς ἀσκήσεις — πού
δὲν τὸ ποιεῖς — οὐ παρακαλοῦμε ἐνὰ μὴ
μὰς ἐναγάρθῃς, ἐκτός πᾶν ἀποφασίσῃς
νὰ ἀπογράφῃς. Σὺμφωνοι; — **ΗΛΙΑΝ ΑΓΓΕ-
ΛΙΔΑΚΗΝ.** Τὰ ἐλπίδια καὶ κοῦτ' αὐτά, πού μὰς
ἐστὶν δὲν εἶναι κατάλληλα γιὰ τὴν «Νεο-
λαίαν». Δὲν ἔχουν παιδικὸν πνεῦμα. —
ΦΡΙΞΟΝ ΗΛΙΑΔΗΝ. Ἐλπίσω θὰ τὸ δημο-
σιεύσομε σ' ἐνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ τεύχη. Στελ-
λετε καὶ ἄλλο. Ἐχετε πλοῦσια ποιητικὴν φλέβα,
ἀλλὰ ἐξέρετε καὶ πως γράφονται τὰ ποιή-
ματα. Μ' ἐχαρίστησι θὰ παίρνωμε περισσότε-
ρα στοιχεῖα σας: ἂν εἴδοτε μαθητὴς, σπουδα-
στὴς, ἐργαζόμενος κι' ἂν ἔχετε γράφει ἄλλα —
ΕΛΕΝΗΝ ΣΠΥΡ. ΒΕΡΓΟΥ. ἔνωμ, σκαπα-
νισσα, Βασ. Οἰκονομίδου 17, Τρίπολιν. Εὐελ-
κρινῆς, ὦρα, βγαλμένη ἀπὸ τὰ βῆθη τῆς παι-

Η προστασία του άμαχου πληθυσμού από τὰς αεροπορικές επιδρομές.

VII

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣ ΕΛΑΤΤΩΣΙΝ ΤΗΣ ΤΡΩΤΟΤΗΤΟΣ Ι ΔΙΑΣΠΟΡΑ

Διά νά περιορισθῶν αἱ ἀπώλειαι τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἀπό τοὺς ἐναερίους βομβαρδισμούς λαμβάνονται μέτρα ἀραιώσεως καὶ ἀπομακρύνσεως, ἰδίως κατὰ τὴν νύκτα, τῶν γυναικοπαίδων καὶ ἐκ τῶν ἀνδρῶν ὅσοι δὲν εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν διεξαγωγὴν ὀρισμένων ὁμηροῦν κοινῆς ὠφελείας. Ἡ μετατόπισις αὐτῇ γίνεται πρὸ παντός ἀπὸ πόλεις καὶ βιομηχανικά κέντρα, τὰ ὅποια ὑποκείμενα εἰς βομβαρδισμούς.

Διὰ τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν γεννῶνται δυσκολαὶ προβλήματα, διότι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων τῆς διασπορᾶς ὑπάρχουν πολλοὶ δυσκόλῃαι.

1) Πρέπει νὰ καταγραφῶσιν ὅλα τὰ πρὸς ἀπομακρύνειν άτομα.

2) Πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μεταφερθῶσιν, ὥστε νὰ ἐκασφαλίσῃ ἡ στέγαις καὶ ἡ διατροφή των.

3) Πρέπει ἡ μεταφορά νὰ γίνῃ ταχέως καὶ μὲ τάξι ἀπόλυτον. Διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης καταγράφονται καὶ ταξινομοῦνται κατὰ ἀστυνομικά ἑτήματα ὅλα τὰ τροχοφόρα μεταφορικά μέσα, ὁρίζεται δὲ δι' ἐκαστὸν ἐξ αὐτῶν σημεῖον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου θὰ παραλάβῃ τὸν ὀριζόμενον ἀριθμὸν ἀτόμων πρὸς ἀπομακρύνειν.

Ὅλαι αὗται αἱ ἐργασίαι ἔχουσιν ἤδη καινοσημὴν ὁπὸ τοῦ ἑπιτελεῖσθαι τῆς Ἀντιτῆρας Διοικήσεως Ἀεραμύνης καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν θὰ γίνῃ ταχύτατα ἐν περιπτώσει πολέμου.

II ΒΟΜΒΑΙ ΕΚΡΗΚΤΙΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΞ ΑΥΤΩΝ.

Αἱ ἐκρηκτικαὶ βόμβαι εἶναι τὸ ἐπικινδυνότερον ὅπλον τῆς ἐναερίου ἐπιδρομῆς, ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι τὰ καταστρεπτικὰ αὐτῶν ἀποτελέσματα εἶναι μεγάλης ἐκτάσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἡ προφύλαξις ἐκ τῶν βομβῶν τούτων δὲν εἶναι ποτὲ ἀπόλυτος, καὶ τοῦτο διότι ἀπαιτοῦνται μέγιστα δαπάναι, διὰ τὴν κατασκευὴν ἀπολύτως ἀσφαλῶν καταφυγίων.

(Συνέχεια ἀλληλογραφίας)

δίκης καρδιάς σου, ἡ προσευχὴ ποὺ μὰς ἐστειλες. Τὴν δημοσιεύουμε ἀκριβῶς ὅπως εἶναι γραμμένη. Κι' ἐμῶσι βέλαιοι πῶς δὲ τὴ μάθουν καὶ δὲ τὴ λένε καὶ ἄλλα παῖδάκια, πολλὰ παῖδάκια, χιλιάδες παῖδάκια—σκαπονεῖς καὶ σκαπανέριες—ὅπως τὴ λὲς ἐσὺ καὶ ἐμὲ βράδυ πρὶν κοιμηθῆς, ἐκαστὸ κορίτσι Ἑλλην Βέρ-γους. Ὡ! ἀν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μπορούσαν νὰ μαντεύονταν τὴ δόνησι τῆς προσευχῆς, διὰν γίνε-ται ἐκ β' αὐθ' ἐν!

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Χριστέ μου!

Ἐσέ, μικρὸ παιδάκι, ποὺ σ' ἀντικρίζω κάθε πρωὶ καὶ κάθε βράδυ, ποὺ κάνω τὴν προσευχὴ μου, σὴν ἀγκαλιά τῆς Μανούλας σου. Ἐσέ ποὺ ἀγαπᾷς τὰ παῖδιά, ποὺ τὰ βόλες πάντα κριντά Σοῦ νὰ τὰ εὐλογῇς, διὰν ἔχουσες σὸν κόσμον αὐτό. Σέ παρακαλῶ φώναξε τὸν καλὸν μας Κυδερνήτη, τὸν προστάτη μας, καὶ πνευματικὸν μας πατέρα, ποὺ ἀγαπᾷ σὸν καὶ Σένα τὰ παῖδιά. Δίνε του ὅγεια καὶ μεγάλω-νέ του τὴ ζωὴ, ποὺ εἶναι τόσο πολὺτιμη, γιὰ τὴν ἀγαπημένην μας Πατρίδα καὶ γιὰ μὰς τὰ μικρὰ Ἑλληνόπουλα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Π. Ν. ΑΡΓΥΡΗΝ. Ἐγκρίνεται ἐκτὸς τῶν σταυρολέγων.—Η. ΑΝΑΡΑΝ καὶ Α. ΚΑΡΑΜΠΟΥΛΑΝ. Ἐλθέτωσαν ἄλλα εἶναι πολὺ γνωστά.—Ν. ΣΑΡΙΚΑΝ. Ἐδαρίστωθαι θὰ δεχθῶμε σταυρολέα σας. Νά προτιμᾶτε σχήματα 9x9, 10x10, 11x11.—Α. Α. ΦΑΛΛΑΤΑ. Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ. Θ. ΚΟΥΜΑΝΗΝ. Χ. Η. ΝΤΑΓΙ.

Αἱ βόμβαι αὗται εἶναι διαφόρου μεγέθους, ἀπὸ 10 μέχρι 2.000 κιλῶν, ἀποτελοῦνται δὲ ἀπὸ τὸ σιδερένιο περίβλημα καὶ ἀπὸ τὴν ἐκρηκτικὴν ὕλην, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ 1/2 - 1/4 περίπου τοῦ βάρους τῆς βόμβας. Ἡ μεγάλη αὕτη ἀναλογία τῆς ἐκρηκτικῆς ὕλης δίδει πενταπλασίαν καταστρεπτικὴν δυνάμιν ἀπὸ μίαν ὁδία κανονικοῦ ἴσου βάρους.

Ὑπάρχουν δύο εἰδῶν ἐκρηκτικαὶ βόμβαι: α) Αἱ κρουσιφλεγεῖς λεγόμεναι, αἱ ὁποῖαι ἐκρηγνύνται μὲ τὴν κτυπήσασιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Καὶ αὗται κυρίως χρησιμοποιοῦνται κατὰ τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀμάχων πληθυσμῶν, δὲν εἶναι δὲ βάρους μεγαλύτερου τῶν 300 κιλῶν, καὶ β) αἱ ἐγκαιροφλεγεῖς λεγόμεναι, αἱ ὁποῖαι ἐκρηγνύνται μὲ μηχανισμὸν ὥρολογίου ὁλίγη ἑκατοστὰ τοῦ δευτερολέπτου ἢ καὶ δευτερολέπτα ἀκόμη μετὰ τὴν πτώσιν των, ὥστε νὰ ἔχουν εἰσόδου εἰς βάθος πρὸ τῆς ἐκρήξεως των. Αἱ βόμβαι αὗται εἶναι 300—2.000 κιλῶν βάρους καὶ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν καταστροφὴν φρουρίων καὶ πολυ-μικῶν πλοίων.

Ἡ καταστροφὴ, τὴν ὁποῖαν κάνει μίαν βόμβαν, ἐξαρτάται ἀπὸ τὸ μέγεθος τῆς, ἀπὸ τὴν ποσότην καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐκρηκτικῆς ὕλης μὲ τὴν ὁποῖαν εἶναι γεμισμένη καὶ ἀπὸ τὸ ὕψος ἀπὸ τὸ ὁποῖον ρίπτεται.

Οἱ κίνδυνοι τῶν βομβῶν προέρχονται ἀπὸ τὰ κομμάτια τῆς, τὰ ὁποῖα, μικρὰ ἢ μεγάλα, διασκορπίζονται μὲ διγυγιάδην ταχύτητα σὲ μεγάλη ἀπόστασι καὶ μποροῦν νὰ πληγώ-σουν ἢ νὰ σκοτώσουν εὐρισκομένους ἐκαστο-τάδας μέτρα μακριὰ ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ ἐπε-σαν. Ἐννοεῖται ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σιδερένια κομμάτια τῆς βόμβας κινδυνεύει καὶ ἡ στέγη ἀπὸ τὰ τοῦβλα, εἰς πέτρας καὶ τὰ ἔδρα τῶν γύρω σπιτιῶν, τὰ ὅποια ἐκσφενδονίζονται ἀπὸ τὴ δυνάμιν τῆς βόμβας.

Μικρὰ μεγάλα κομμάτια βόμβας εἶναι ἱ-κανὰ νὰ τραπήσων τοίχον ἀπὸ τοῦβλα πά-χους 15—30 πότνων.

Ἄλλο εἶδος καταστροφῆς, ποὺ προκαλοῦν οἱ βόμβες αὗται, προέρχεται ἀπὸ τὰ ἀέρια τῆς ἐκρήξεως, τὰ ὁποῖα ἔχουν τόσον τερα-στῖαν δυνάμιν, ὥστε μετατοπίζονται μὲ τὴν διγυγιάδην ταχύτητα τῶν 7.000 χιλιομέτρων τὴν ὥραν, ὡς ὑπελόγησεν ὁ Ἀγγλὸς Χαλ-ταῖν ἐν Ἰσπανίᾳ. Ἡ δυνάμιν αὕτη τῆς με-τατοπίσεως τῶν ἀερίων εἶναι φοδερὰ, ἀντι-προσμεπεῖ δὲ βάρος πολλῶν ἑκατοντάδων

κιλῶν ἐπὶ ἐπιφανείας ἐνδὲς τετραγωνικοῦ μέ-τρου καὶ ἐπομένως τὰ ἀέρια μόνον αὐτὰ τὴν πίεσιν τοὺς μποροῦν νὰ γκρεμίσουν τοί-χους ἀπὸ τοῦβλα, οἱ δὲ ἄνθρωποι ὅσοι βρί-σκονται στοὺς δρόμους σωρίζονται νεκροὶ ἢ κουφαίνονται γιὰ ὅλη τὴν τὴν ζωὴν, διότι σπάζουν τὰ τῶμανα τῶν αὐτῶν τους. Ἡ πί-εσις αὕτη, τὴν ὁποῖαν προκαλοῦν τὰ κύματα τῶν ἀερίων τῆς βόμβας, διαρκεῖ ἐν χιλιοστὸν τοῦ δευτερολέπτου καὶ ἀμέσως ἔπειτα ἀπ' αὐ-τὴν ἀκολουθεῖ ἕνα εἶδος ἀρνητικῆς πίεσεως, κατὰ σὴν ἀπορροφῆς, ὅπως συμβαίνει ὅπου σχηματίζεται πλήρης κενὸν καὶ γι' αὐτὸ οἱ πόρτες τῶν σπιτιῶν ἀνοίγουν πρὸς τὰ ἔξω μὲ ὀρμὴ τέτοια, ὥστε σπάζουν τὰ κλειθρα τους, οἱ δὲ τοῖχοι γκρεμίζονται πρὸς τὰ ἔξω, λόγω τῆς ἀπορροφῆσεως αὐτῆς.

Ἄλλα καὶ ἡ δόνησις τοῦ ἐδάφους, τὴν ὁ-ποῖαν προκαλεῖ ἡ ἐκρήξις τῆς βόμβας, δύ-νεται νὰ γκρεμίσῃ σπίτια κατασκευασμένα μὲ τοῦβλα.

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΘΩΜΕΝ

Τὸ κυριώτερον ποὺ πρέπει νὰ ἔχῃ ὅπ' ὅμιν τοὺ ἀντιπληθυσμῶς, μὲ τὴν δόξην τὸ συνήθει τοῦ συναγεμῶν, εἶναι νὰ μὴν ἐνδρεθῇ σὸ ὕψι-θο (στοὺς δρόμους καὶ σὲς πλατεῖες). Ὁ καθένας πρέπει ἀπαραίτητως μὲ ἡσυχίαν νὰ εἰσέλθῃ ὑπὸ στέγην, εἰς καταφύγιον ἢ εἰς γα-ράκωμον, διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰ κομμάτια τῶν βομβῶν καὶ ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἀερίων. Ὅ-ταν βρισκται κανεὶς μέσα σὲ καλοκτισμένον κτίριον διώροφον ἢ πολυώροφον, ἔχει μεγάλας πιθανότητας νὰ γλυτώσῃ, διότι τὰ σπῆτα αὐ-τὰ ἀντίχουν εἰς τὰ θραύσματα τῶν βομβῶν. Τὸ ἀσφαλέστερον μέρος σὲ κάθε σπῆτι εἶναι τὸ ὑπὸ γέφυ τοῦ ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου τὸ ἰσθ-μῖον, κατὰ προτίμησιν δὲ τὰ δωμάτια ποὺ βρῶσκονται σὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ δρόμου καὶ ἔχουν μικρὰ παράθυρα.

Τὰ παραθυροφύλλα τοῦ σπιτιοῦ εἶναι προ-τιμότερα νὰ μένουν ἀνοιχτά, διότι ἄλλως θὰ γίνονιν συντρίμματα.

Τὸ καλλίτερον ὅμως μέρος γιὰ νὰ προστα-τευθῶμεν ἀποτελεσματικώτερον εἶναι τὰ οἰ-κογενειακά καταφύγια καὶ τὰ ὀρύγματα, διὰ τὰ ὁποῖα κάμνομεν λόγον εἰς τὸ ἐπόμενον ἀρθρον μας. ἔχοντες ὅπ' ὅμιν μας τὰς ὁδη-γίας τῆς Ἀντιτῆρας Διοικήσεως Ἀντιστα-πορικῆς Ἀμύνης.

Γ. Κ. ΓΑΛΑΝΑΚΗΣ

ΦΑ. Γ. Δ. ΝΤΑΝΟΝ. Χ. Ι. ΚΑΛΦΙΩ-ΤΗΝ. Π. Ι. ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΝ. ΒΕΔ. ΜΑ-ΓΟΥΛΑΝ. Γ. ΡΑΛΗΝ. Ι. Δ. ΣΤΟΥΡΔΟΥ. Τ. Ν. ΧΑΡΩΝ. Β. Σ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΝ. Α. ΒΑΓΕΝΑΝ. Α. Γ. ΔΑΒΑΡΗΝ. Γ. Π. ΣΚΡΟΠΟΛΙΩΝ. Κ. ΒΟΥΤΥΡΑΚΗΝ. Ε. ΜΠΙΤΣΕΛΑΚΗ. Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Κ. ΜΟΥΡΙΚΗΝ. Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΝ. Α. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ. Δ. ΑΝΔΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ν. Α. ΖΑΝΝΟΥ. Π. Γ. ΣΦΗΚΑΚΗΝ. Α. ΣΑΜΑΡΤΖΗΝ. Ε. Γ. ΤΣΑΚΑΚΗΝ. Γ. ΚΟΥΤΣΗΝ. Π. Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ. Ι. Π. ΤΣΑΛΛΑΒΟΥΤΑΝ. Ε. ΦΑΜΠΡΗ. Μ. ΚΡΟ-ΚΟΥ. Ν. Δ. ΚΥΡΙΑΣΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ι. ΠΑΠΑ-ΔΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Κ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΔΗΜΑ. Ε. ΧΑΤΖΗΓΟΥΛΑΝ. Ν. ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ. Γ. Δ. ΡΟΤΣΟΝ. Κ. Σ. ΠΟΛΛΑΤΗ. Θ. Α. ΧΑ-ΤΖΗΜΙΧΑΛΗ. Ἀπορρίπτονται.—Γ. Α. ΛΑΜ-ΠΡΟΠΟΥΛΟΝ. Γ. Δ. ΚΑΡΡΟΤΣΙΕΡΗΝ. Μ. ΜΕΡΑΜΒΕΛΙΩΤΑΚΗΝ. Ε. ΓΕΩΡΓΙΑ-ΔΗΝ. Κ. Δ. ΚΑΝΕΛΛΟΥ. Ι. Κ. ΣΠΕΝ-ΤΖΟΝ. Ν. ΔΟΥΒΙΤΣΑΝ. Κ. Β. ΑΝΤΩΝΑ-ΚΗΝ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Α. Γ. ΒΑΤΙ-ΔΗΝ. Ν. ΡΟΥΣΟΝ. Χ. Ε. ΑΝΑΣΤΑΣΟ-ΠΟΥΛΟΝ. Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΝ. Α. Γ. ΣΑΝ-ΝΑΝ. Τ. Ι. ΡΙΖΟΔΗΜΟΝ. Γ. ΜΕΓΚΑΝΗ. Γ. ΚΟΡΟΛΗΝ. Ἐγκρίνεται.—Δ. Κ. ΚΟ-ΣΚΑΡΙΑΝ. Ἐγκρίνεται.—Ε. Β. ΠΑΡΛΑ-ΒΑΝΤΖΑ. Ἐλθέτωσαν ὅς' ὄρν.—Α. ΑΓΑ-ΘΑΡΧΟΝ. Δὲν παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον.—Π. Ι. ΣΤΡΑΤΙΚΗΝ. Ἐχουν διατάγματα τὰ σταυρολέα.—Β. Ε. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΝ. Πολ-λὸ καλὰ. Ἐγκρίνεται.—Σ. Δ. ΠΕΡΟΣΙ-ΝΑΚΗΝ. Θὰ δημοσιεύσων μερικὰ.—Α. ΜΙ-ΧΑΛΑΚΟΥ. Θὰ ἐξετασθῶν τὰ παγινίδια σας καὶ ἐπ' ὅσον εἶναι κατὰ ἔλλογον δὲ δημοσιευ-θῶν.—Π. ΑΡΙΖΟΝ. Χ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΝ. Κ. ΠΟΤΑΝ. Δυστυχῶς διὰ ὅσα ἐστειλάτε δὲν πα-ρουσιάζουν ἐνδιαφέρον.—Ε. Α. ΑΝΑΓΩ.

ΣΤΑΚΗΝ. Ἀνεπιτυχεῖς οἱ σταυροὶ ἀριθμοί.—Α. ΝΙΚΗΤΗΝ. Καλὰ.—Β. ΣΤΑΥΡΙΑ-ΝΕΑΝ. Γιατὶ παρελίσκατε τὴν λύσιν τοῦ κρυ-πτογραφικοῦ.—Ε. ΛΑΔΑ. Ἀπορρίπτονται.—Θ. Ε. ΚΟΣΜΙΔΗΝ. Ε. Π. ΡΑΠΤΟΥ. Ἐγκρί-νεται.—Σ. Ν. ΠΑΝΤΑΖΗΝ. Πιστὸν νὰ δη-μοσιεύσων.—Γ. Κ. ΜΑΜΟΥΝΑΝ. Περιμένω-με κατὰ καλύτερον.—ΧΡ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ. Καθυστέρησεν ἡ βῆσις μὰς ἔλθε ἡ ἐπιστολὴ σου, διὰ μὰς συνεχίσεις βαρύντα.—Τὰ ἀποσταλέντα ἔλαβον σπῆραν δημοσιεύσεως.—Μ. ΜΑΝΔΑΛΕΝΑΚΗΝ. Θὰ ἦσαν καλὰ ἀν-δὲν εἴχε τὴ λέξι Μερνάρ.—Α. ΔΗΜΟΠΟΥ-ΛΟΝ. Καθαρογραμμένα καὶ ἀπὸ τὴ μία ὀρι-τοῦ χαρτιοῦ ὅλη φορὰ.—Γ. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥ-ΛΟΝ. Πολὺ γνωστά.—Δ. ΚΑΡΑΜΟΥΖΑΚΗΝ. Ἐγκρίνεται ἐκτὸς τοῦ σταυρολέω, τὸ ὁ-ποῖον—καλὸς—ἐδαρίστωθαι οἱ δύο ἀνεξάρτη-τα.—Ν. ΔΟΥΒΙΤΣΑΝ. Καλὰ, ἀλλὰ ὅχι μόν-ο ἀκροστιχίδες.—Χ. Α. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ι. ΜΑΚΡΥΓΙΩΡΓΟΝ. Ἀπορρίπτονται.—Η. Π. ΜΑΝΩΛΑΚΟΝ. Ν. Γ. ΠΑΡΧΑΝ. Ἐγκρί-νεται.—Ι. ΚΑΕΩΠΑΝ. Δυστυχῶς τὸ Κ.Δ. Α.Σ. εἶναι γνωστὸ σὲ ὀλίγους καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μὴ σὲ σταυρολέα.—Ε. ΑΙΒΙΖΟΝ. Ἐ-χουν μικροατέλειες ποὺ δὲν ἐπιτρέπουν τὴν δη-μοσιεύσιν τους.—Π. ΚΟΥΒΑΡΙΔΗΝ. Θὰ ἐδημοσιεύω ἐάν δὲν εἴχε ἕνα σημαντικὸ ἔ-λλάγμα σὲ 7 καθεῖνα: 4 συνεχῆ παρὰ τε-τραγωνίδια.—Ν. ΜΑΚΡΥΓΙΩΡΓΟΝ. Γνω-στά, γνωστά.—Π. Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙ-ΟΥ. Ἐγκρίνεται.—Τ. ΤΟΜΠΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐν τοῖς σταυρολέοις κείσων: Ἀπορρίπτε-ται.—Μ. Μ. ΚΟΥΒΑΝ. Ἐγκρίνεται.—Β. ΚΑΝΤΑΡΤΖΗ. Δυστυχῶς δὲν εἶναι δημοσιεύ-σις.

Τύπος: «ΤΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

